

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2030. — nočna 2996. 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7363,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva b. telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Finžgar - šestdesetletnik

Jutri praznuje Finžgar svojo šestdesetlet-
nico. Toda ni ga med Slovenci moža, čigar
osebni praznik bi bil v toliki meri tudi naš
narodni praznik, kakor je njegov.

Mnogo jih bo, ki mu bodo jutri častitali
in ki bodo proslavljali njegove zasluge, mnogo
takih, ki bodo ob tej slovesni priliki z najraz-
ličnejših vidikov razpravljali o njegovem sko-
raj nepreglednem življenjskem delu. Ko sto-
pamo v vsej skromnosti v zbor tistih, ki ho-
čejo proslaviti Finžgarjev šestdeseti rojstni
dan, se nam vidi najprej potrebno častitati
slovenskemu ljudstvu, da ima ta-
kega in tako odličnega moža.

Dobro se nam zdi poudariti, da je Finžgar
živ in čil, da njegova šestdesetletnica ne po-
meni častitljive starosti ali penzija, marveč
baš nasprotno, da se hoče in more hvalabogu
s tem večjo vneto — ako je sploh mogoča še
večja vnema kot njegova — i nadalje posve-
čati svojemu delu. Zakaj Finžgar je zdrav —
in Finžgar se dobro zaveda, kako je našemu
ljudstvu njegovo zdravje potrebno. Zakaj Fin-
žgar je marljiv — in tudi to dobro ve, kako je
našemu ljudstvu njegova marljivost potrebna.
Zakaj Finžgar je kremenit in pošten — in tega
se morda še najbolj zaveda, kako je njegova
kremenitost in poštenost našemu ljudstvu po-
trebna.

Finžgar je kljub dnevnemu drobnemu in
sitnemu ter zato tem pomembnejšemu delu, ki
mu ga nalagajo uredniške dolžnosti pri Mo-
horjevi družbi in pri »Mladiki«, še vedno poln
načrtov — roman, povest in drama čakajo še
nanj. Neumorni graditelj naše prave narodne
kulture ima bolj kot kateri drugi jasno pred
oči še vse nuje in potrebe našega ljudstva
— pa ni tak, da bi obupaval ali na druge rame
valil delo in odgovornost, marveč prime od
kraja in z občasno vredno vztrajnostjo po-
stavlja kamenček do kamenčka. Njemu, ki
se vsega tega dobro zaveda in ki tudi ve za
svojo čud, lahko s mirnim srcem rečemo, da
je pred njim še bodočnost tako velika, kolikor
je more s svojim od nekdanj v visoke in v
zmerom višje smotre uprim očesom objeti.

Pa tudi če ga pogledaš in ga vidiš mlade-
niškega, prožnega in od notranjega veselja do
življenja — to se pravi do dela — prevzetega,
veš, da bo po tem lepem jubileju lepo vozil
dan za dnem svojo čvrsto in v cilj usmerjeno
ladjo, dokler ne bo prevozil še vse dolge in
težke poti, ki je pred njim.

A zdaj, ko smo povedali, kar vidimo pred
njim in pred seboj, povejmo še, kaj vidimo,
ako se ozremo naokrog in nazaj.

Ali je med nami danes mož, ki bi bil bolj
slovenski kot je Finžgar? — Svečenik je
svojemu narodu, najvišje opravilo opravlja
med nami že desetletja in desetletja. Mašnik,
pridigar in spovednik — označevalec in slu-
žabnik Boga, ki vanj veruje naš narod.

S tega visokega mesta nam ponižno gradi
Finžgar. Na čvrstem temelju vere stoji njegovo
neprecenljivo delo. Ljubezen, ki izvira iz nje-
govega poklica, ga je spravila v najtesnejši
stik z ljudmi, s to ljubeznijo je prodiral vanjo
in našel njih nadloge, odkril njih veselja, lečil
njih bolečine in na neštetihih potih, v neštetihih
posameznih slučajih osebno tolažil in pomagal.

Toda osebno ni mogel do vsakega posa-
meznika. Vzel je tedaj pero in njegov spis je
prodiral v vse plasti, v vse kraje naše domo-
vine. Nosil je plemenitost njegovo po vsej de-
želi. Pisal je za odre in njegova kmečka igra
je šla do najbolj zakonite in pozabljene sloven-
ske vasice. Beseda, ki jo je Finžgar oblikoval,
se je ponavljala, se ponavlja in se bo ponav-
ljala v našem ljudstvu kakor beseda maloka-
terega slovenskega moža. Zakaj spojena je z
dušo našega ljudstva, s sokom naše domače
zemlje je napojena in zato neusahljiv vir afir-
macije naše biti.

Finžgarjevo ime je domače in ljubo sle-
hernemu Slovencu, naj si bo revež ali bogat,
naj si bo kmečki ali meščanski. Ali ni to znak,
da je s svojim srcem znal objeti vsekupnost
našo, vse dotoke, ki se izlivajo v reko sloven-
stva?

Finžgar ni le pisatelj — fabulist, ki piše
za razvedrilo. Njegovo pisateljstvo, ki je
kakor pri malo katerem slovenskem pisatelju
zrelo in polno z umetniškega vidika, je hkrati
tudi izraz moža, ki čuti v najbolj skritem rast
svojega ljudstva in se poprime problema, ki
je v najtesnejši zvezi z realnimi potrebami,
naj si bodo še tako idealnega in visokega
značaja.

Tako je zrastle eden največjih romanov
»Pod svobodnim solncem« — ki ga radi ime-
nujemo zgodovinski roman — v pravo in res-
nično zgodovinsko dejstvo, živo od življenja
našega časa in naših ljudi. Ako bi pregledali
list za listom — vse njegovo veličansko delo
— za vsakega bi mogli dejati tako.

In vse to ogromno delo ni ostalo neznano,
ni ostalo brezplodno. Zadelo je v živo, od njega

Nemška iredenta

Gorostasne fantazije nemškega sotrudnika »Geo-politike« o nemškem
značaju Slovenije

Berlin, februarja.

Meje, katere je pariška mirovna konferenca
potegnila med Avstrijo in Jugoslavijo, bi morale za-
dovoljiti, vsaj tako bi mislil vsak pameten človek,
tudi največjega vsenemškega nacionalista, ker tudi
iz nemškega stališča odgovarjajo jezikovni mejli.
Pravico do pritoževanja bi po vsej uvidevnosti imeli
samo oni Slovenci, ki so ostali izven ozemlja, h ka-
teremu narodnostno pripadajo. Kljub temu pa se
umetno vzdržuje ne samo na Dunaju, ampak še v
veliko večji meri tudi v Berlinu, gibanje, ki ima
namen propagirati po svetu misel, kako velike
žrtve so bile naložene nemškemu narodu s tem, da
je izgubil svojo premoč na bivšem južnem Štajer-
skem. V tem duhu je izdala tukaj izhajajoča vse-
nemška revija »Geo-politik« posebno štivko, v ka-
teri se na drobno peča z Avstrijo in z njeno po-
litično in kulturno misijo v Evropi.

Noben ne bo zameril tej reviji, če obžaluje
razpad Avstroogrške monarhije, katero imenuje
drugo veliko nemško državo v Evropi, saj je vse-
nemško gibanje z zmago narodnostnega načela v
svetovni vojni razbilo v nič mnogo visoko leteli-
sanj Vsenemcev o veliki nemški državi, od severne-
ga morja preko Carigrada do Perzijskega zaliva.
Čuditi pa se mora vsak nepristranski opazovalec
sodobnega političnega življenja, če v tej reviji, ki
ponosno nosi naslov znanstvene publikacije, bere
članek, napisan od dveh javnih delavcev pod naslo-

vom »Okrnjene meje«. Tam nam člankar med dru-
gim servira trditve, da je nemštvo samo na južni
Koroški meji bilo na barbarski način oškodovano
s tem, da se mu je odtrgala Jezerska kotlina in
Mežiška dolina, kjer je celo po njegovi statistiki
prebivalo samo 3000 Nemcev ali dvajset odstotkov
vsega prebivalstva. Mežiška dolina, tako piše tukaj-
šnji »znanstvenik« Otto Maul, se odpira proti jugo-
vzhodu ter s tem že samo po sebi narekuje smer,
koder se naj razvija nemštvo in njegove težnje.

S tem je dana tudi že usoda glede na držav-
no pripadnost bivše Spodnje Štajerske, ki po mne-
nju Otto Maula organično spada k nemškemu te-
lesu, od katerega je bila s silo odtrgana. Nemštvo
je boje kompaktno zasedlo celo Dravsko dolino,
obkloplilo popolnoma Pohorje in Kozjak ter se raz-
lilo v nepretrganih nemških naselbinah po Plu-
škem polju. V Dravski dolini so baje že od sred-
njega veka naprej živeli izključno le Nemci, katere
je potem slovenstvo polagoma prepletlo s svojimi
naselbinami. Vsa mesta in vsi večji trgi v tem kraju
so imela popolnoma nemški značaj, vsa večja po-
sestva so bila v rokah nemških gospodarjev dolge
rodove nazaj.

G. Maul sicer priznava, da je številčno slo-
vensko plemo nadkriljevalo nemško, toda v kul-
turnem pogledu je nemštvo neovrgljivo prednjačilo.
Narodno so bili Nemci omejeni samo na mesta, trge
in veleposresta, med tem ko so kulturno obvladali
brezizjemno vse spodnještajersko zemljo. Kulturno

no je baje meja med Hrvati in Slovenci mnogo bolj
izrazita, kakor pa meja med Slovenci in med Nemci.
Člankar se ne boji in se ne sramuje trditi, da so se
široke plasti slovenskega podeželskega ljudstva
radevolje in z velikim veseljem klonile nemškemu
kulturnemu gospodstvu. Seže v najnovejši dobi je
tenka plast slovenskega izobraženstva začela širiti
narodno zavednost, ki pa ni našla nobenega (sic!)
odmerna med podeželskim slovenskim ljudstvom.
Zalibog pa je ta setev s pomočjo javnega terorja(1)
zmagala v toliko, da so nekateri Slovenci iz strahu
sledili klicem narodnozavedne inteligence.

Tako je bila po svetovni vojni, ki je dala po-
litično premoč jugoslovanskemu plemenu, usoda
nemštva v teh krajih zapetena. Danes ni mogoče
niti od daleč ugotoviti izgubo nemštva v teh krajih,
tako se je njegov vpliv od pritiska razmer zmanj-
šal. Kljub vsemu temu pa spada bivša Spodnja
Štajerska in Kranjska še vedno pod nemško kul-
turno območje. Podeželsko ljudstvo je še danes
nemško orijentirano. Če bi se tem krajem dovolil
svoboden plebsit, bi Evropa doživela velika pre-
secečenja. Naloga nemštva je, da to zahteva tudi
uresniči, ker na noben način ne sme zapustiti tega
ljudstva, ki je bilo od nekdanj njegovo.

Inozemski krogi se vprašujejo, v koliko te
gorostasne trditve odgovarjajo zamisli voditeljev
oficijelne Nemčije. Stari »Drang nach Osten« bo tiral
Nemce v stare napake, v stare pustolovščine in v
stare polome. —ec.

Sveta stolica in razorožitev

»Osservatore Romano« od 4. febr. se peča v
daljšem uvodniku z raznimi prizadevanji za raz-
orožitev in ugotavlja, da je vprašanje razorožitve
eden najnujnejših sodobnih problemov, kate-
re mu je treba posvečati vso pozornost. Dalje
omenja list, da sv. Stolica zasleduje s pozor-
nostjo delo Društva narodov in ugotavlja razve-
seljivo dejstvo, da se je nekaj uspehov že do-
seglo. Z ozirom na očitke od gotove strani, da
hoče DN zatreti vojaštvo, pravi »Osservatore«:
»Tu more iti le za nesporazum. Kajti ne gre za
to, da se odpravi vojaštvo, ampak da se odpra-
vijo armade, ki niso potrebne za notranji red in
zunanjo nevarnost.«

Ko govori v nadaljnjem o boljševiskem
oboroževanju, izjavlja: »Rečna armada, ki nosi
vojno preko svojih meja in ki je izrazito orodje
komunističnega imperializma, se mora zavedati
slededečega: Če razne internacionale s se tako
velikim ropotom zahtevajo od buržuaznih vlad po-
polno razorožitev, ni mogoče vzeti tega resno,
ako sami ne izvedejo razorožitve tam, kjer ima to

moč, da to store. V sovjetski uniji se v mirnem
času godi isto, kar so delale predvojne internaci-
onale, ki so se ob izbruhu vojne postavile vsaka
pod nasproten prapor. Ekspozitni boljševisem bi
rad razorožil narode, da bi jih lažje pognal v
anarhijo. To pa ni tista razorožitev, o kateri je
govoril papež in za katero moramo delati. To ni
drugače kakor vojaška plat socialne revolucije,
ki jo je Pij XI. označil še bolj nevarno za mir
kot oboroževanje samo. Dalje pravi list: »Kakor
je silno zaželeno sodelovanje Rusije pri evrop-
ski zvezi in tudi pri vprašanju razorožitve, bo
koristno le tedaj, če se odprave vloži zaigalnice
med sodi smodnika evropskih narodov. »Osser-
vatore Romano« konča takole: »Raznim interna-
cionalam bi mogli mi vzeti vse vpliv na delavne
mase, ki jih je vojna osiromašila in mir preva-
ral, ako bi jih mogli prepričati — prav posebej,
kar se tiče n. pr. Sovjetske Rusije, — da brez
Boga ni pravičnosti in brez pravičnosti tudi ni
miru.«

Brüning obvladal vihar

Velika moralna sila kanclerja se vedno bolj odkriva

Berlin, 7. febr. kk. Narodni socialisti in nem-
ški nacionalci so večeraj razgnali sejo nemškega dr-
žavnega zbora, da bi preprečili, da ne pride re-
forma poslovnega reda na dnevni red današnje seje.
Pri tem pa so se vračunali, ker v takem primeru
predsednik državnega zbora sam določa dnevni red,
ki je za danes postavil na dnevni red reformo po-
slovnega reda, razen tega pa tudi ukinitve imuni-
tete za številne poslance, ki jih preganjajo sodne
oblasti. Komunisti so hrupno ugovarjali, preden se
je začela tozadevna razprava, vendar pa so bili nji-
hovi predlogi odklonjeni, pri čemer so bile odstav-
ljene z dnevnega reda samo one zadeve glede
imunitete, glede katerih predpisani rok še ni po-
tekla.

Berlin, 7. febr. kk. Današnja seja nemškega
državnega zbora pomenja veliko zmago za Brüning-

govo vlado. Z večino 72 glasov so bili odklonjeni
predlogi nezaupnice narodnih socialistov in komuni-
stov. Od 527 prisotnih poslancev je glasovalo 293
proti nezaupnici, zanjo pa samo 221. S tem je po-
stalo že jasno, da bo moral predlog narodnih so-
cialistov za razpust državnega zbora propasti. V res-
nici se je potem pri poimenskem glasovanju zvišala
vladna večina na 111 glasov. Predlog za razpust
nemškega državnega zbora je bil odklonjen s 318
proti 207 glasovom. Ker se je vladna večina, ki
sega od socialnih demokratov do malih desničar-
skih strank, pokazala tako trdna, ni ostalo narod-
nim socialistom nič drugega kakor obstrukcija proti
postritvi poslovnega reda, katere se bojijo, ki pa
ima namen, preprečiti taktiko narodnih socialistov,
kateri nameravajo parlament utruditi.

Važna socialna posvetovanja

Mizerni naših rudnikov — Zakon o soc. zavarovanju

Belgrad, 7. febr. I. Rudarski poslodavci in de-
lavci so na neoficijelni konferenci dne 5. t. m. spre-
jeli resolucijo, v kateri se priporoča, da se izvede
organizacija posredovanja dela in podpiranja brez-
poselnih rudarskih delavcev na principu sodelova-
nja bratovskih skladnic in javnih borz dela. Dalje,
da se izvrši razdelitev državnih nabav premoga na
posamezna področja naše kraljevine, da se daje
prednost tam, kjer je sorazmerno največje število
brezposelnih rudarjev, da se pomaga domačim de-
lavcem na ta način, da se v rudarskih skladiščih
zgradijo socialne in kulturne ustanove ter delavska
stanovanja. Ministrstvo za šume in rude se napro-
ša, da v sporazumu z ministrstvom za socialno po-
litično skliče anketo zainteresiranih ministrstev in
ostalih interesentov radi zaščite naše domače rudar-
ske industrije, da se izda poseben zakon o porabi

domačega premoga na domačem trgu, o racionalni
organizaciji preprodaje in kontroli s carinsko zaščito
in železniško tarifnimi ugodnostmi za prevoz do-
mačega premoga.

Belgrad, 7. febr. I. V delavski zbornici se je
danes vršila anketa, ki so jo sklicale delavske zbor-
nice, glede na načrt zakona o socialnem zavoro-
vanju. Ankete so se udeležili predvsem zastopniki
sindikalskih organizacij iz Belgrada in Sarajeva; na
tej anketi se je sprejela resolucija, v kateri so za-
vezeli načelno stališče proti temu načrtu, nato pa se
točno naštevajo delavske zahteve, predsejem, da za-
varovani delavci in nameščenci vseh samoupravnih
organizacij dobijo dominanten položaj, kar je nji-
hovo prvenstveni interes, da se delavsko zavarova-
nje pravilno izvaja. Ta resolucija se bo predložila
v ministrstvu za socialno politiko.

po muzeju ali grobnici, je najlepša zavest, ki
jo imamo ob tem jubileju.

Zato častitamo ob šestdesetletnici tvorca
in oblikovalca našega narodnega obraza slo-
venskemu rodu na sreči, ki ga je dole-
tela v podobli tega moža, Finžgarju pa izra-
žamo iz srea tega naroda, ki ga ljubi in za ka-
terega živi in dela, prirčno zahvalo!

Poziv banske uprave na D. D.

Ljubljana, 7. febr. AA. Kr. banska uprava
dravske banovine poziva delniške družbe, ki ima-
jo svoj sedež v dravski banovini, da predložijo kra-
ljevski banski upravi v 14 dneh, ko se je po sta-
tutarnem določilu vršil redni občni zbor, računski
zaključek za minulo poslovno leto (bilanco in ra-
čun izgube in dobička) ter po družbenem vodstvu
overovljen prepis zapisnika o občnem zboru, ki je
odobril letne račune. Računski zaključek morajo
objaviti družbe z delniško glavnico večjo od 1 mi-
lijon Din v »Službenem listu« kr. banske uprave
dravske banovine v Ljubljani in tudi v »Službe-
nih Novinah« v Belgradu; v dotični objavi je treba
navesti višino in mesto izplačila dividende.

Zopet obsojen lekarnar

Ljubljana, 7. februarja.
Svoječasno, ko smo poročali o zloglasni
lekarnarski aferi, smo obljubili javnosti, da
bomo poročali o vsakem lekarnarju, ki bo ob-
sojen zaradi nepravilnega ekspediranja zdravil
zavarovancem OUZD, to je delavstvu. Zvesti
tebi svoji obljubi, objavljamo sedaj rezultat o
današnji razpravi proti lekarnarju H. Brileju
iz Litije. Tega je ovadil OUZD, ker je na re-
cepte izdajal zdravila, ki so vsebovala manj
dionina, bismuta in joda, kakor so ga predpi-
sovali recepti in kakor je znašalo plačilo OUZD.
Razpravo je vodil sodnik dr. Dolinar, toženca je
brnil odvetnik dr. Cepuder, OUZD pa je za-
stopal dr. Likar. Lekarnar H. Brilej je bil ob-
sojen na teden dni zapora, pogojno na eno leto.

Iz vojaške službe

Belgrad, 7. febr. I. Danes je izšel velik
vojni ukaz o odlikovanju in razvrstitvah. Med
drugimi so odlikovani z redom Karadjordjeve
zvezde 4. razr. gener. štab. polkovnik Milan Ze-
lenika z redom Belega orla 4. razr. peh. podp.
Drobnak Miloš.

Po potrebi službe so postavljani: za vrši-
telja dolžnosti poveljnika 5 čete 1. pešpolka
kneza Miloša Velikega peh. por. Primovec R., za
vršitelja dolžnosti poveljnika 1. čete 23. pešp.
peh. poročnik Vitomir Trzin, na službo v ge-
neralni štab poveljstva Drinske divizijske oblasti
Blaž Bolečič, v gener. štab Jadranske diviz. obl.
Matija Markez, peh. kapitan 1. razr., za vod-
nika 21. pešpolka peh. podpor. Rudolf Svenešek.
V službo v vojaški delegaciji pri ravnateljstvu
drž. železnice v Ljubljani peh. kapitan 1. razr.
Bogoslav Mažuranič, za zdravniška 12. pešpolka
Carja Lazarja, debarske garnizije v Debru,
san. kapitan 2. razr. dr. Ivan Koščak.

Na službo na krovu ladje »Zmaj« poročnik
vojne ladje 1. razr. Miroslav Gogola, za službo
v morn. odseku v Ohridu poročnik korvete Fr.
Kesar in Arnerij Rafael, za službo na kraljevi
ladji »Vardar« korvetni poročnik Seržen Feliks,
na službo na kraljevi ladji »Sava« poroč. kor-
vete Zmrzikar Franjo.

V komisijo za polaganje izpitov častnikov
in uradnikov vojaških uradov sta postavljena
med drugimi intendantski major Milan Vilfan
in ing. polkovnik Adolf Hajman.

Ženitve so odobrene: veter. por. 4. razr.
Jagodicu Mirku z gđ. Regino, hčerko Jude Le-
vija, trgovca v Zvorniku, pehot. poroč. Stanko-
viću Vasilju z gđ. Justino, hčerko Dobovič-
nika Ivana, trg. v Celju, peh. poroč. Tanjškicu
Janku z gđ. Slavko, hčerko Jeltima Ančica,
zlatarja v Skoplju peh. poroč. Deličanu Nasti z
gđ. Alojzijo, hčerko J. Škoberneta v Seno-
vem, strok poroč. Komerčiču Luki z gđ. Anico,
hčerko Kostelca Jurija, posestnika v Dobravi.

Sneg in bur'a na Jadranu

Split, 7. febr. I. Včeraj je divjalo v Splitu ne-
urje s snegom. Morje je razburkano. Niška praga
je zatrpala s snegom. Vlaki prihajajo z zamudami.
V Šibeniku je sploščena deževala, potem pa se je
temperatura znižala na ničlo. Ribiške ladje ne
morejo nikamor radi viharjev. Na Niški progji orje-
jo plugi snežne zamete. V Gorskem Kotarju močne
sneži. Na progji Zagreb—Sušak je promet normalen.

Veliko moralno vprašanje

(Odgovor „Jutra“)

Na znamenito okrožnico papeža o krščanskem zakonu, ki razgrinja pred nami krizo moderne družbe sploh, je odgovorilo „Jutra“ s kaj značilnim člankom, ki ga smemo mirno smatrati kot točen odzraček moralnega nazora našega meščanskega liberalizma. Če bi bil imel slovenski svobodomiselni dnevnik naravnost namen, da pokaže kritično stanje popolne brezsmernosti sodobne liberalne inteligence, bi ga ne bil mogel doseči boljše nego s svojimi izjavami o »Velikem moralnem vprašanju« od 5. tega meseca. Zakaj po dolgih razmotiranjih, ki po uprav rezki protislovnosti drug drugega pobijajo, je »Jutra« pisec na koncu običajno brez vsakega rezultata v praznini; in kar izvedemo od njegovega stališča, je samo to, da on želi na eni strani biti s papežem »na braniku konservativnih, to je ohranjajočih sil pred razdiralnimi poizkusi«, na drugi strani pa bi rad krščanstvo preprčal, da se bodo »nujno morale modernemu idealu racionalizacije življenja dovoliti neke koncesije« — na škodo ohranjajočih sil absolutnega aravstvenega zakona seveda. To je več kot boren rezultat za pisca, ki hoče biti svobodomiselni, odgovarja pa čisto tisti brezidejni in brezidealni oportunistični miselnosti, ki odklikuje liberalno družbo naše kapitalistične dobe.

Kaj »Jutra« člankar neki hoče? On bi bil rad moderen na celi črti; zato dvomi o absolutni veljavnosti etičnih norm, od katerih mu kot polnemu relativistu nekatere danes polagoma sploh izgublja svojo vrednost, mnoge pa čas »prevrednotuje«. Med moralo in gospodarsko-socialnimi razmerami, pravi, da obstajajo izvestne zveze; in ker današnja gospodarsko-socialna struktura družbe sloni na »racionalizaciji življenja«, zato je nujno, da se tudi etični odnosi med zakoncem in pa naravne funkcije zakona racionalizirajo. To se pravi, da se mora naravna ploditev kakorkoli že omejevati in regulirati, ker tako hočejo sodobne socialne in gospodarske razmere, »ki so močnejše od vseh aravstvenih, verskih in moralnih načel«. Da bi tako mehanistično izničevanje naravnega učinka zakonskega spolnega dejala ali njegovo izpačenje, kakor prav poudarja papež, omajalo osnove družbe in države, tega člankar »Jutra«, ki kot absolutni svobodomisellec veruje v neskončni progres človeške družbe, nikakor ne verjame; tisti, ki nasprotno menijo, da mora taka racionalizacija nujno vesti do razpada kulture in sodobne kulturne družbe, so mu spiritualisti in črnogledi proroki, ki so se dali zapeljati od povojne nemške teorije dekadence zapada. Ker tudi kot človek, ki alimira realne razmere, popolno zdržnost ne smatra kot mogočo in nikakor ne dopušta, da bi se krutila pravica užitka spolne sle, zato kajpada ne more drugače, kakor da v polnosti pristaja na racionalizacijo zakona, ki bi sicer preprečevala ali zaježevala ploditev, ne bi pa oropala človeka ugodja, ki ga povzroča spolni dej. Iz tega sledi jasno, da »Jutra« pisec na vsej črti in v samem bistvu negira stališče papeževe okrožnice, ki slovesno proglašja, da je »vsaka raba zakona, pri kojega izvrševanju se spolni dej po samovolji človeka oropa svojega naravnega učinka, da zbudi novo življenje, proti božji in naravni postavi; in tisti, ki tako delajo, omadežujejo svojo vest s težko krivdo«.

Toda pisec ne bi bil otrok današnje liberalne generacije, če bi iz teh svojih izjav izvedel edino logični končni posledek, kakor ga je sovjetska Rusija, ki racionalizacijo zakona in življenja sploh izvaja do polnega črtanja slehernega iracionalnega in etičnega faktorja — te doslednosti in tega poguma dokončnega »prevrednotenja« vseh dosedanjih vrednot zapadne družbe »Jutra« člankar ne zmore, čeprav se prikazuje kot pristav nemške »Herren-morale«. Zakaj vse, kar je preje trdil, to v nadaljnjih izjavah zopet deloma zametuje deloma močno oslabljuje in previdno retušira. Dočim bi ga namreč po njegovih začetnih trditvah, ki jih postavlja svojim izjavam za osnovo, morali smatrati za brezpogojnega zatrditelja moderne racionalizacije življenja na realni bazi danih gospodarskih in socialnih razmer, ki absolutnih etičnih norm, katere katolicizem smatra za edino sposobne, da ohranijo družbo, ne priznava, pa ga na koncu spoznamo naenkrat kot »konservativca, ki hoče rodbino in »studence človeškega življenja sploh rešiti pred povodnjem razuzdanosti in umazanosti«. Naenkrat se zgraja pred »nevarnostjo, ako bi družba odstranila pohoti vse ovire«. Tako eksperimenti z rodbino, kakor jih dela sovjetska Rusija, kakor poizkusi in tovariški zakon, ki ga predlagajo zakonski reformatorji brezdelne visoke buržuazije USA, se mu zdijo naenkrat nevarni. Medtem ko preje racionalizacijo življenja po načelu, da si vsak sam izboljšaj svoje življenje, kakor da zemlja ni solzna dolina, zagovarja, neoziraje se na absolutne moralne norme, ki življenje gledajo sub specie aeternitatis, pa zdaj naenkrat s papežem zahteva, da bodi tudi spolno življenje prešinjeno in usmerjeno po zavesti resnobne odgovornosti, po neizogibni omejitvi sebičnosti in po duhu požrtvovalnosti! Torej je potem, ko je vse izrelativiziral, ko se je prizanesljivo-pomilovalno posmejal metafizičnemu osnavljanju življenja, ko je izblinil vse etične norme v »neprestano premikanje, izpreminjanje in prilagajanje novim potrebam človeške usode«, iracionalne faktorje življenja pa popolnoma črtal, se nam v zadnjem posledku predstavlja kot dober in zanesljiv, konservativen meščan, ki priznava, da je »krščanski ideal zdržnosti princel napredku človeštva neizmerno dobrega« in kateremu »se močno vidi, da človeštvo preko rešitve, ki jo je dalo krščanstvo s svojim idealom enozestva, ne bo moglo!«. Njegovi prvotni zahtevki po popolnem prevrednotenju življenja in njegovih norm na osnovi modernega gospodarskega napredka so torej, kakor vidimo, postali na koncu jako skromni; nobenih novih norm on sploh neke postavljati — samo neke majhne koncesije modernim socialnim razmeram kapitalističnega družabnega reda želi...

Če to ni dosledno v smislu celotnosti življenjskega nazora, ki ga mora, mislimo, vsaj v neki liniji tudi moderen človek imeti, pa je dosledno po miselnosti našega liberalizma, ki danes predstavlja uprav usodno desorijentacijo, katero skuša v najnovejšem času prikriti z nekim gosposkim eklekticizmom. Kljub temu seveda nečemo zanikati iskanka resnice, ki se v izjavah »Jutrovega« člankarja obupno bori s predsodki tradicionalnega slovenskega svobodomiselstva pa z njegovo skepso in materialističnim vrednotenjem sveta. V dnevnih

polemiki moremo pisca nakazati samo nekaj momentov, po katerih bi mogel iz kopice svojih predsodkov najti izhod k pravilnemu gledanju problema, ki se v njegovi luči izkazuje skoraj kot popolnoma nerešljiv. Njegova glavna napaka je v zmotnem pojmovanju in vrednotenju racionalizacije življenja. Ureditve življenja po normah zdravega razuma in nepokvarjene narave nihče ne taji; prav katoliška Cerkev in krščanska filozofija sta jo vedno z vsem poudarkom tirjala. Papeževa okrožnica svoj nauk o zakonu na teh normah naravnost in izrecno bazira. Kar pa pisec »Jutra« kot moderno racionalizacijo življenja razume in potrja, to je, boljše rečeno, materializacija življenja, gledanje življenja s stališča sodobne kapitalistične družbe in miselnosti: da je gmojni dobiček vse, da je človek samo zaradi njega, da je izboljšanje življenja samo v pridobivanju, uživanju in kopičenju gmojnih in civilizatoričnih dobrin, da je ethos zgolj odsek vsakokratnega ekonomičnega reda, ki ethos določuje, oblikuje in izpreminja. Čeprav vsak priznava, da je med moralo in fiziko izvestna relacija, pa s tem še ni rečeno, da je gospodarsko stanje edini odločujoči faktor duhovnega življenja: nasprotno, se »matematika« v oblikovanju družbe in njenega gospodarskega stanja po zgodovini nedvomno potrjuje vsakokrat, ko so se najhujše krize premagale v prvem redu po dvigu ethosa, obnovi religije in poduhovljenju ter metafizični usmeritvi življenja. To moralno osebnostno energijo bo sodobno človeštvo moralo po notranjem prebratu v sebi zopet zbuditi, ako naj odzdravi — vzporedno s tem in odgovarjajoče temu bo šla preureditev sedanjega kapitalističnega gospodarsko-socialnega reda, ki brez dvoma življenje po

Kako sodi nekatoliški tisk o papeževi okrožnici

Dobro je že v spominu lanska konferenca anglikanskih škofov v Lambethu, kjer so bile dane precejšnje koncesije »modernejšemu« nazoru o zakonu in zakonskih dolžnostih. Že tedaj smo imeli priliko čitati v liberalnem časopisu vseh smeri prerokbe, da bo tudi katoliška cerkev morala zapustiti svojo »vztrajnost« in se s podobno popustljivostjo prilagoditi današnjim časovnim razmeram in naziranjem. Da so bila podobna pričakovanja radi silne okrožnice Pija XI. o zakonu temeljito razočarana, je moglo seveda presenetiti le nekatoličane, ali morda še tega ali onega ob strani oziroma na periferiji katolicizma stoječega vernika.

Ko sedaj listamo po pomembnejših nekatoliških listih raznih narodov in čujemo njihovo stališče do papeževe enciklike, zelo pade v oči neka gotova rezerviranost in celo skromnost. Cela vrsta največjih časopisov se zadovoljuje s kratkimi izveščki, največkrat celo brez komentarja. Drugi se sploh ne izjavijo in so že napovedano kritično stališče čisto ali večji del opustili. A večina soglašja, da ima papeževa enciklika o zakonu ogromno važnost. Vidi se, da so teoretično vsaj doumeli, da nauk papeževe okrožnice ni drugača kot logična posledica celotnega katoliškega nauka, in da papež niti ni mogel drugače govoriti, kakor je govoril. Trdi papežev »nauk« o modernemu svobodnjaškemu kaosu spričuje v resnici le izredno veličino in zavest meči. Seveda liberalno časopisje s tem večjim poudarkom razlaga, da enciklika v današnjih razmerah ne more imeti praktičnega uspeha in da se papežu pač ne bo posrečilo skolo časa zavrteti nazaj. (V istem žargonu je izvenel tudi komentar ljubljanskega »Jutra«.)

Mnogo bolj zgovorni so na skrajni levici, in to socialistični ter komunistični listi. Ti se razpisujejo o črni reakciji, o novih poskusih Cerkve, ki je predana kapitalizmu, da poniža proletarsko ženo,

Ko me pa svet noče razumeti...

Bridke pritožbe Mussolinija

Pariz, 7. febr. kk. Mussolini, ki sam ne zametuje zvočnega filma, potem katerega se hoče predstaviti svetu v svoji novi vlogi kot apes' od mira in sporazuma, se v intervjuju, objavljenem v »Intransigentu«, bridko pritožuje nad tega, da svet noče prav razumeti njegovih izjav, kljub mirovni politiki fašizma. Nobena druga vlada kakor italijanska nima večje želje, živeti z vsemi »sedmimi državami v miru in prijateljstvu«. Če se očita njegovim govorom bojvilo obeležje, je to samo hudobno zavijanje in potvarjanje. Ko je rekel zadnji jesen, da je Italija pripravljena, boriti se, če bo napadena, so v inozemstvu drugi del tega stavka izpustili in dali s tem njegovemu govoru čisto napačni pomen. Tudi danes poudarja, da Italija ne misli

Trboveljski rudarji združeni

Trbovlje, 7. febr.

Poročali smo že, da se vračajo volitve v 2. rudarsko skupino dne 15. t. m. Te volitve so za rudarsko delavstvo važnega pomena, kako zastopstvo si bodo postavili na branik svojih interesov.

Vse strokovne organizacije so se po svojih zastopnikih posvetovale o sestavi skupne kandidatne liste. Zedinilo so se in postavile »Združeno« kandidatno listo strokovnih organizacij in 2. rudarske skupine.

To listo bo volilna komisija nalepila na vseh obratih našega rudnika. Delavci bodo dobili tudi male tiskane liste pri svojih organizacijah. Delav-

Ce trgovci in obrtniki potujejo

Belgrad, 7. febr. AA. Finančni minister je sklenil, da morajo vsi trgovci in obrtniki in vsi drugi poslovni ljudje, ki potujejo v inozemstvo, pri zahtevi potnega lista predložiti potrdilo davčnih oblasti, da so izpolnili vse svoje obveze. Finančno ministrstvo, oddelek za davke, je zdaj poslalo okrožnico finančnim direktorjem in finančnim inspektoratom, v katerih jih opozarja, da se te naredbe v bodoče striktno drže in da pazijo na one davčne obvezance, ki se žele za stalno izseliti iz naše države, da plačajo vse, samoupravne in vodne, kulturne in pisarniške izdatke, kakor tudi najmanjša za sekvestrirana posestva, sodne in druge takse po odločitih in razsodbah, za katere

verskih, naravnstvenih in modroslovnih načelih jako otežuje. To šele se more imenovati prava racionalizacija življenja po zahtevkih zdravega razuma, ki po Avgustinovih besedah v božjem svitu hodi — in po taki res racionalni ureditvi življenja se bo moralo, kakor papeževa okrožnica obširno izvaja, tudi gospodarsko življenje postaviti na bazo krščanskih družabnih načel v smislu Leonove »Rerum novarum«, da bo omogočeno in olajšano zdravo plodno zakonsko življenje!

Kar se pa tiče iracionalnih činiteljev življenja, poudarjamo, da papež oziroma Cerkev s svojim neomajljivim stališčem glede biološke funkcije zakona iracionalne nagonske vire življenja v njihovi neusahljivosti, zdravju in mogočnosti šteti, dočim bi moderna racionalizacija zakona te vire v človeku nujno izsahlila. Narava se sme pač izboljšati, nikakor pa ne izpačiti, pervertirati, h čemur neizogibno vodi vsako razbrzdano spolne sle. In dočim njena zaježitev ali, recimo, regulacija po zvestobi najintimnejšega telesnega sožitja in duševnega soglasja, po neločljivosti zakonske zveze in njenem naravnem dejstevstvu v svojih plodih življenje bogati in obenem etično usovršuje pa daje človeku pobudo k čim večji delavnosti, zavladanju narave in izboljšanju svojega fizičnega položaja, bi moderno pojmovana racionalizacija človeštva kmalu privedla v stanje barbarizma, h čemur ga kljub napredujoči »civilizaciji« v resnici vodi. Končno pa opozarjamo avtorja »Jutrovega« članka še na to, da dejstva ne potrjujejo povsem teze, da je nazadovanje rojstev nujna posledica slabih ekonomičnih razmer, ker so še vedno ravno ti sloji tisti, ki so najplodovitejši, izumira pa veleburžuazija, ki živi v razkošju.

Končamo: Ako družina odpove v svoji biološki funkciji, je obstoj naroda in družbe resno ogrožen. Zato je treba prav biološko funkcijo zakona ohraniti in okrepiti. Kakor zahteva papež. Ne pa oslabbati, kakor bi sledilo iz izjav »Jutrovega« člankarja.

katere bi rada napravila za mehanično roduico, ki naj človeški materialni rod kapitalističnim mogotcem itd., kakor so že poznane evetke komunistične in socialistične frazeologije, ki bobotno brsti tudi med nami v »Delavski politiki«. Navadno se izkaže, da pisec ali ne razumejo, največkrat pa niti ne morejo razumeti nauka enciklike, katere smisel potvarjajo, zlasti v izjavah, ki se tičejo emancipacije žene in meja, ki jih je sveti Oče v varstvo družine postavil. Moramo pa tudi tukaj pripomniti, da se resnejši in stvarnejši socialistični listi ne spuščajo v demagoške nižine in da rajši molče, ko stvarno ne morejo oporekati.

Nekateri liberalni listi so tudi napravili presenetljivo odkritje, da je glavni namen okrožnice političen, in sicer, da je pisana, da pomaga Italijanskemu fašizmu. O tej bedastoči bi se sploh ne splačalo pisati, ako ne bi nekateri drugače resni listi dobivali od časa do časa nekih fiksnih idej, da vspredujejo politiko Vatikana in ono fašistično Italije in se pri tem klavnem poslu redno blamirajo.

V splošnem pa je mogoče ugotoviti, da kljub jezi, da je v papeževi okrožnici svobodna zakonska in seksualna morala bila tako neusmiljeno izpostavljena in bil prikazan njen pravi obraz, — kljub temu vlada tudi v protikatoliškem časopisnem laboru gotovo spoštovanje pred brezpogojno doslednostjo in zvestobo do načel, ki jo je tako odlično pokazal poglavar katoliške cerkve. Zopet je daleč naokrog vidna granitna skala sv. Petra, proti kateri se še tudi danes zastoj zaletavajo valovi raznih časovnih tokov. Nad človekom, nad njegovimi željami in nagoni stoji božja zapoved... To je pravi in zadnji smisel papeške okrožnice. Dolžnost katoličanov je, da okrožnico kot tako sprejmejo in ji tudi sledijo, da bo osramočeno besedičenje sovražnikov cerkve o pastirju brez črede.

na vojno in da sama od sebe nikdar ne bo napadla drugega naroda. Navzlic vsemu temu se Mussolini izraža pesimistično o italijansko-francoskih odnosih. Napetost, ki obstoja med Rimom in Parizom in katere on sam pri najboljši volji ne more spraviti s sveta, je posledica cele vrste dogodkov, ki so hudo žalili Italijanski narod v njegovem zaupanju in ponosu. Četudi morda še ni prepozno, odpraviti to rano, bo treba s strani Francije zelo mnogo dobre volje, ker vsak zamujen dan bo prepad med obema še poglobil. Vprašanja, ki obstojajo med Francijo in Italijo, bi se prav lahko rešila drugače kakor z orožjem. Slej ko prej je Mussolini pripravljen, vsteti se z zastopniki Francije k skupni mizi radi pogajanj.

stvu polagamo na sree, da se volitev do zadnjega udeležijo. Volilno pravico ima vsak delavec in delavka po 21. letu starosti, ne glede na to, koliko časa je pri podjetju zaposlen.

Strokovne organizacije in sedanja skupina so za kandidatne postavile može, ki so delavoljni in ki tudi imajo zmoglost, zastopati delavstvo. Delavci, pred nami so časi, ki so za naš obetane prav resni, pokažite s temi volitvami, da se zavedate prihodnosti, ki vas čaka. Zagovarjati vas morejo po zakonu le zaupniki 2. rud. skupine. Izvolite ali jih! Vsk, ki bo na dan volitev ostal doma, je zadovoljen, če bo reduciran. To bodi vsem v resen opomin.

Francija

Nov finančni škandal.

Pariz, 7. febr. AA. Listi poročajo, da bi po vsej priliki izbruhnil nov finančni škandal. Vanj so zapleteni državni podtajnik Vidal in znana finančnica Heinrich in Delpech. Poslednja sta bila upravnika družbe za umetno svilo v Anienisu.

Pretekli teden

Kraljevski par

ki se je dalje časa mudil v Zagrebu ter to priliko izrabil, da je stopil neposredno v stik z najrazličnejšimi prosvetnimi socialnimi in karitativnimi ustanovami, kakor tudi s preprostim ljudstvom, se je vrnil preteklo sredo nazaj v državno prestolico. Odnesei se s seboj dokaze ljubezni in vdanosti hrvatskega naroda, ki nikdar ni pešala, kadar je šlo za vladarja naše domovine. Zunanje politično je bil pretekli teden v toliko važen za našo državo, ker se je definitivno ustanovila madjarsko-jugoslovanska trgovska zbornica v Budimpešti, ki bo pospeševala gospodrske odnose med obema državama. Vlada je pripravila tudi že vse potrebno, da se v najkrajšem času začnejo pogajanja za trgovinske pogodbe z Avstrijo in Romunijo, med tem ko se pogajanja s Češkoslovaško uspešno nadaljujejo. Upanje, da z izboljšanjem naših trgovskih odnosov z našimi sosedami opomoremo našemu poljedelstvu, je zatorej upravičeno in naš poljedelec sme gledati z večjim optimizmom v bodočnost. Objava statističnih podatkov o naši zunanji trgovini nam nudi zelo pestro sliko o stalnem naraščanju nemške trgovine z našo državo. Nemški izvoz v Jugoslavijo se je skoro podvojil in vsi znaki kažejo, da bo tudi v bodoče naraščal. Ni dvoma, da bodo naše oblasti ta položaj izkoristile in sorazmerno potom posebnih pogodb tudi povečale jugoslovanski poljedelski izvoz v Nemčijo, kar bi samo odgovarjalo načelom, izraženim v sinajski agrarni konferenci. Nasprotno bi pa bilo želeli, če bi naši gospodarski odnosi s Francijo bili v sorazmerju s političnim prijateljstvom, ki veže obe državi.

Zakon o socialnem zavarovanju

ki ga izdelujejo v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, je izval veliko zanimanje po vsej državi. Vse naše socialne institucije so se slavile ministrstvu na razpolago, da mu s navesti pomagajo izdelati zakon, ki bo moderen, ki bo odgovarjal dejanskim potrebam našega ljudstva in ki bo iz še obstoječih ustanov znal porabiti one, ki so se tekom desetletij izkazale za koristne. Eno je že gotovo, namreč, da bodo pokojninski zavodi za javno nameščenje ostali v dosedaj obliki, ne da bi jih bilo treba centralizirati v kakem osrednjem zavodu. Tudi naše bratovske skladišče, ki so stobile toliko dobrega našemu delavstvu, ko je bilo drugod še brez začitje, bodo ostale kot neodvisne ustanove, priznane od novega zakona.

V inozemstvu

se pretekli teden ni dogodilo nič izvanrednega. Nova francoska vlada je dobila pri glasovanju v državnem zboru zadostno večino, da sme računati na daljše življenje kot pa njena predhodnica. Mnogoštevilo francoskih vladnih kriz je postala že znana. V povojnem času je Francija imela samo dve krepki vladi, kakor se je izrazil bivši ministrski predsednik Tardieu, enkrat, ko ji je pretil narodni pogin, in drugič, ko je stala pred gospodarskim polomom. Prvi je načeloval Clemenceau, drugi pa Poincare. Sedanja vlada bo poskušala nadaljevati politiko pomirjevanja, osobito v smeri proti Nemčiji. V Nemčiji je zrasel državni kancler dr. Brüning v markantno državniško osebnost, ki meče svojo senco po vsej Evropi. Pošten, osebno neoporečen, nesebičen patrijot se je dvignil proti natolčevanju nacionalistov ter se postavil v bran za nemško ustavo in za nemško državo, katero bi radi levičarji in desničarji strmoglavili v usodne avanture. Za enkrat se Nemčija še ni mogla odločiti za smer, katero naj vzame njena zunanja politika. Gotove sile jo vlečejo proti Rusiji, druge jo potegujejo proti Franciji. Če in kadar se bo odločila za sodelovanje s Francijo, za poravnavo vseh nasprotij, ki še med obema obstojajo, potem šele se bo začela doba koristnega dela za obnovo Evropa. V Srednji Evropi se polagoma čistijo pogledi na avstro-madjarsko prijateljsko pogodbo, iz katere bi bile gotove negativne sile v Evropi rade napravile borbeno organizacijo proti obstoječemu redu. To se ni posrečilo. Dunajski pakt bo ostal to, kar je, namreč prvi korak za gospodarsko sodelovanje, ali pa se bo moral razbliniti v nič. V Romuniji vladajo kaotične razmere. Diktatura, ustavna vlada, uradniška vlada, vse te možnosti vise v zraku. Romunija še ni prebradla višek svoje krize. Evropi ni vseeno, kako se bodo razmere razvile, ker Romunija meji na sovjetsko Rusijo. V Italiji je veriga škandaloznih odkritij, ki so razgalila korupcijski zem, ki se je svobodno razvijal in naravnost svetel pod krinko fašizma, oslabila vero v moč sedanjega režima. Tudi tam, ravno tako kakor v Rusiji, se bodo začeli gorostanski procesi proti nedolžnim obtožencem, procesi, ki naj pokrijejo vse gnulobo, katero so spravili na dan pretekli teden.

Potresi

so pustošili po vsej zemeljski obli. V naši neposredni bližini, v Albaniji, je potres uničil vas Korico, potresi so se pojavljali v Zedinjenih državah, a najhujši med vsemi je bil, ki je uničil deset tisoč kvadratnih kilometrov rodovitne zemlje v Novi Zelandiji. Listi govorijo o tisočih aritvih in ranjenih, o celih mestih, ki so izginila in o morskih obrežjih, ki so se pogreznila v globlino.

Romunija ne dobi denarja

Pariz, 7. febr. AA. »Echo de Paris« pravi, da Romunija ne bo dobila teko kmalu posojila, kakor se je zdelo pred nekaj dnevi.

»Figaro« piše, da so francoski vladni krogi izjavili, da izplačila francoskih bank nemškimi železnicam ni smatrati za posojilo, temveč za običajno ekonomsko operacijo, ki je dovoljena bankam brez vladnega dovoljenja.

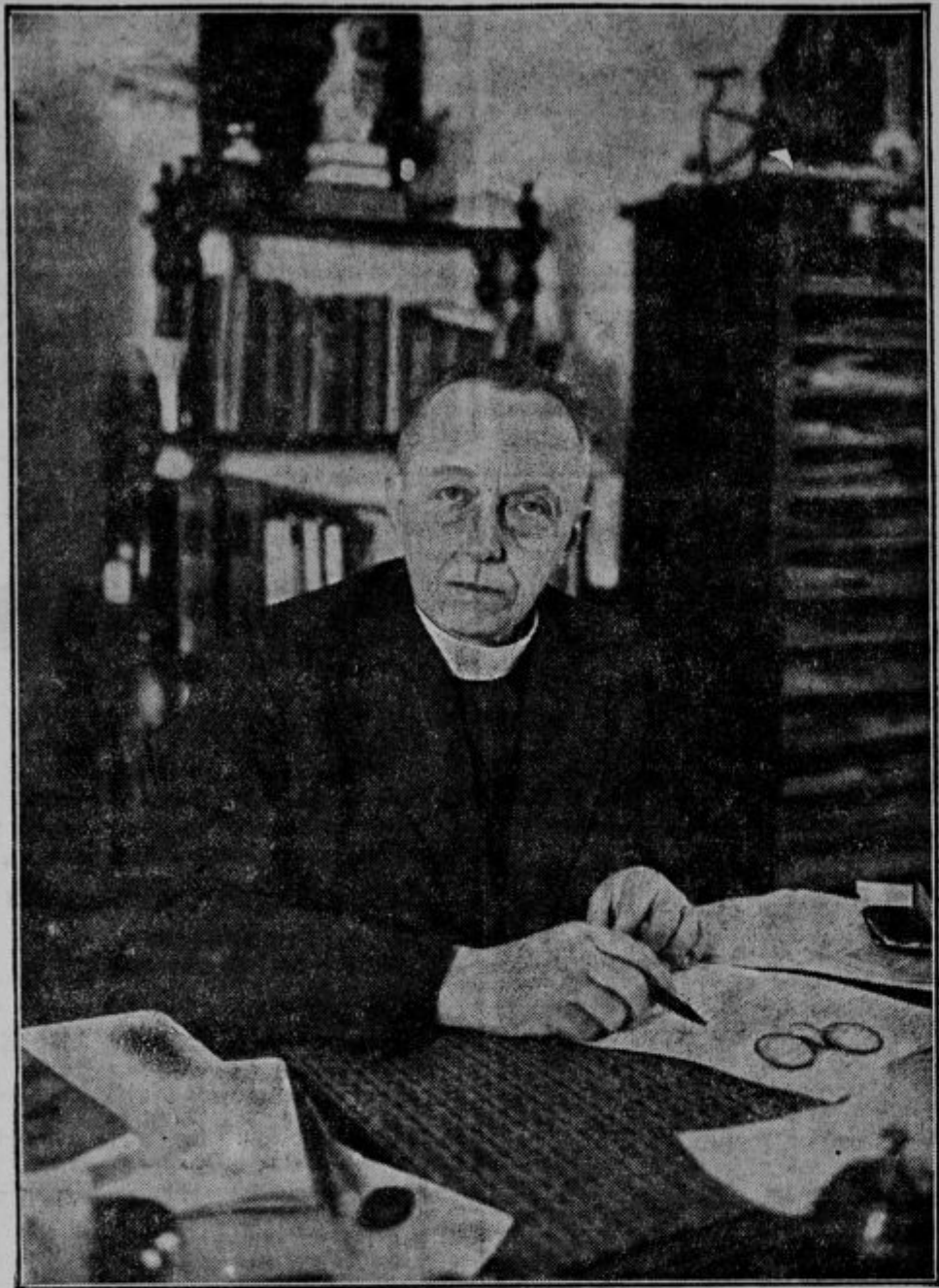
Belgrajske vesti

Belgrad, 7. febr. AA. V oddelku za državne dolgove in državne kredite št. 20/11. nadstopje bo 16. februarja točno ob 9 dopoldne sedmo žrebanje dobitkov 2½% državne rente za vojno škodo. Pristop občinstvu prost.

Belgrad, 7. febr. AA. Finančni minister je sklenil, da se počeni s 16 t. m. da v promet nova emisija eskomptnih listov obrazce 1 in 2, vendar da eskomptne liste sedanje emisije še dalje ostanejo v prometu, dokler ne poidijo. Nove liste so v vsem enake dosedanjim, samo da je vtisnjena takšna znamka za 2 Din v vijoličasti barvi.

Dunajska vremenska napoved. Ponehalo bo snežiti. Pričakovati je hladnejša vremena in v južnih Alpah manj oblačno, nekar bo sovet ob mirnem vremenu nastopil mraz.

Ob Finžgarjevem jubileju

Najnovejša slika pisatelja Fr. S. Finžgarja, posneta 7. februarja v njegovi delovni sobi.

Preludij

V stolpu glas zvona udarja: časa odmevi skozi okna prihajajo. Vzravna se postava za mizo s papirji; črke vse žive v pogledu zaprtem zaplešajo. Gromadijo misli se drugih ljudi: v papirjih živijo, plahutajo s čustvi ko ptičke še majhne s perutmi negodnimi. Človek se sklanja nad njimi, s svinčnikom trebi plevel, pusto zemljo rahlja, tu brazdo zareže, tam rožico nežno vsadi.

»Urednik — garač!»

Trpko beseda zasije po sobi, ob kupe knjig adari, se zlomi v sredini; že mračna megla z čarkom se zlije, že iz duše globin ko lučka vdanost »delo prisveti:

»Za delo si rojen!»

Ko testo dela tujih ljudi čakajo, da bodo truh zdravja za nove moči.

Zdaj vrata odpro se: roka proseč se iztegne. Z darom, besedo tolažbe se človek oddalji, da prostora napravi za druge, ki čakajo, pomoči prosi za ženo, moža in otroka; za teto in strica in brata in sestro; za knjigo, za društva, za narod:

»Daj, pomagaj, naredi;

stori, svetuj;

pojdi, govori, napiši;

predseduj;

obišči bolnika, omečaj grešnika;

zidaj, popravlaj, rane obvezuj!»

Tako dnevi si roke podajajo, minevajo leta, s klavirjem udarja po naklu - človeku; človeku brez sebe, hitečim po potih za druge in zročim v solnce, ki upanje daje in moč.

Franc S. Finžgar - pisatelj

Kakor pretežna večina slovenskih umetnikov, je tudi pisatelj Franc S. Finžgar kmetiči sin. Rojen je bil dne 9. februarja 1871 v vasi Dosloviče pri Breznici na Gorenjskem. To je eden najlepših delov vse Slovenije. Do Bleda, ki ga opeva Prešeren — sam rojen v neposredni bližini, na Vrbi — da je »podoba raja«, je komaj dobro uro hoda. Prelepa alpska priroda s svojimi krepkimi, močnatimi prebivalci, je do vzetnemu umetniku že v rani mladosti vtisnila neizbrisni pečat.

Finžgarjev oče, stara gorenjska grča, šegav in delaven, razumen mož, je bil reven podeželski krojač in kočar. Od njega je sin prejel smisel za fabulistiko, resnobo pojmovanje življenja in se naučil ceniti pomembnost vestnega, nesebičnega dela za druge.

Tako ni čuda, da se je mladi Finžgar po dokončani gimnaziji v Ljubljani odločil za duhovniški poklic. Saj je upal, da bo v tem stanu mogel največ pomagati in koristiti svojemu narodu. L. 1894 je bil posvečen. Kot kaplan je prehodil skoro vso bivšo Kranjsko. Bil je v Bohinjski Bistrici, na Jesenicah, v Kočevju, v Idriji celo na Sv. Joštu nad Kranjem je služil nekaj mesecev. Povsod je opazoval svet in ljudi, proučeval njih borbo za obstanek in se jim skušal približati. Posebno življenje v industrijskih krajih je močno vplivalo na njegovo že od doma razvito socialno čustvovanje. Sledovi te socialne usmerjenosti so vidni v vsem njegovem delu.

Pred vojno je prišel kot župnik v Soro

A drugi — isti — v knjigah živi: Slovencev domovina pod solncem svobodnim se širi;

se mati slovenska v Bogu, skromnosti, delu

ljubezni zrcali;

se deklet in fantov občutki, besede z zemljo slovensko pregnetajo;

si očetje, močje slovenskega polja, gozda z delom rok žuljavih domove gradijo, za družine, otroke skrbijo;

se nežna skrb najnižjih za živinico v hlevu ko iskra svetlika;

se otrokom v zabavo beseda nasmeje;

se z odra glasio dejanja in vasi in mesta in trge zajemajo.

Slovenskega človeka, budnika, čuvarja — slovenska beseda slovenske zemlje.

Je človek en sam — pa zdi se ko da njive in travniki in gozdov drevesa in loke in holmi in srca človekov so deli tega človeka.

Finžgar je naš; naš in slovenski tako, ko malo jih najdeš podobnih.

In malo jih najdeš podobnih klesarjev duš, duš za Boga, za mir duhovni, za svet onkraj teh potov zemlj. Njegovih besed za Gospoda nebroj se po cerkvah je src oklenilo, jih vzelo domov, jih prepletlo v kamrici duše z mislimi svojimi, izročilo Bogu v ljubezni.

Ljubljeni Bog: blagoslova Svojega za leto šestdeseto Finžgarju našemu, Svojemu, nakloni!

Marija Kmetova.

pri Medvodah. Tu, nedaleč od Ljubljane, središča slovenskega duhovnega ustvarjanja, je živel kot praktični delavec, vzor unnega gospodarja in pisatelj enajst let. Tu so dozorela najvažnejša dela. Tu je preživel leta vojne grozote, trdno prepričan, da njegovemu narodu zasije zarja svobode. Od leta 1918 je župnik na mestni trnovski fari v Ljubljani. Tam vrši svoje dušebrižniško službo, vedno pripravljeno za pomoč svojim faranom, v stiskah njihov svetovalec in skrbnik. Ob enem stoji sredi prostovolnega gibanja, vodi, svetuje, sam predava, sodeluje pri raznih kulturnih društvih in zavodih, upravlja človekoljubne funkcije, je urednik in pisatelj. Z eno besedo: mož dela, dela za druge, nesebičnega, neumornega.

Finžgar je začel kot malone vsi pisatelji: poskušal se je v liriki, zlagal balade in hotel napisati veliki slovenski epos. Spesnil je tako epsko delo »Triglava«. Nato so prišle novele in dramske slike. Prva tiskana stvar je drama »Mladi tate«. Snov svojim spisom je zajemal iz življenja svoje okolice, razmotrival družabna vprašanja, slikal življenje preprostega ljudstva in višjih krogov. Pa vse to ni bilo tisto pravo, tisto bistveno, kjer je ležala skrita in neizrabljena njegova svojska, prava moč. Zakaj Finžgar je v bistvu pripovednik širokega stila, pravi epik in slikar krepkega, zdravega življenja, tistega preprostega, vsakdanjega, a zato nič manj lepega žitja svoje okolice. Družabnim novelam so zato sledile povesti za ljudstvo, ki jih je Mohorjeva družba v desettisočih in sto-

tisočih razširila med narod. Spisal je ljudski igrokaz iz časa Radeckega vojn, »Divji lovec«, ki je menda najčese vprizarjano in med širokimi ljudskimi plastmi najbolj priljubljeno izvirno odrsko delo.

Obsežnemu socialnemu romanu »Iz modernega sveta«, ki kaže jarka nasprotja družabnih taborov sredi tovarniškega miljeja, je sledila zgodovinska epopeja iz časa osvojitve Balkana po Slovincih in bojev z Bizancem. Roman »Pod svobodnim solncem« je prvi slovenski svetovno-zgodovinski roman, ki mu najdemo vzor le v velikih epičnih ciklih Sienkiewicza. S tem velikim delom je Finžgar tudi oblikovno dovršil svoj stil in dosegel jezikovno najboljše slovenske pisce-vrstnike.

Od ostalega ogromnega njegovega dela ne bom omenjal vsakemu izobražencu znanih klasičnih del »Alca cvete« in »Na petelinu«, mojstrske lovske skice, treba pa je vsaj par značilnejših še omeniti. Socialna novela podeželske učiteljice »Sama« (1912) spada z »Deklo Ančko« (1913), to pretresljivo zgodbo očičenja uloge grešnice, podano tako od srca preprosto in čustveno, med vrhunce njegovega opusa. Iz teh let je zgodovinska drama »Naša kri« (1912), zgodba iz časov francoske okupacije, kjer mu dozori zavest prikovnosti na rodno grudo in spoznanje, da narod, ki sedi na svojem, ne more umreti. Dramatska zgodba »Veriga« (1924) slika spet, prav kakor »Razvaline življenja« kmečko življenje na vasi. V drugi je pa glavni motiv boj s Kraljem Alkoholom.

Za vojne so nastale ciklične povesti »Prokovanec«, »Boji« (morda najlepše Finžgarjevo delo sploh), »Kronika gospoda Urbana«, »Prekoble zore« in »Polom«. V vseh je časih vidneje, časih bolj skrito, pisatelj slikal na starinskih sujetih svojo čisto osebno doživljeno dobo, svojo časovno okolico. Cenzura je to slutila in ciklus, ki je pretresljiva slika vojnih strahot, je ostal deloma fragment.

Po vojni se je Finžgarjeva slovsvena plodovitost zmanjšala. Prišle so druge naloge, ki ga okupirajo vsega. Deset let je že predsednik »Nove Založbe«, Cankarjevi izbrani spisi pričajo dovolj. Kot glavni urednik publikacij Dr. sv. Mohorja, ki za svojih petdesettisoč članov izdaja letno do tristo tisoč in še več knjig, deluje že deveto leto. Ob enem je od leta 1922 dalje urednik »Mladike«, povsod po mestih in kmetijskih hišah razširjenega družinskega mesečnika, katerega je dvignil do resne umetniške višine. Mimogrede ustvari to ali ono delo. Tako je pred nekaj leti napisal »Strice«, socialno sliko iz življenja malega slovenskega kmeta, ki mu grunt sam ne daje zadosti kruha. Izšla je v izdanju Mohorjeve družbe in je po svojem miselnem jedru, kleni zgradbi, nazornem pripovedovanju in bogatem, res ljudskem jeziku pravi dragulj in posnemanja vreden vzor pisanja za ljudstvo.

Pisatelj Fr. S. Finžgar je poetski realist, ki ljubi zdravje, moč in lepoto v vsakdanjosti.

F. S. Finžgar - urednik

Kadar govorimo o pisatelju Finžgarju, mislimo predvsem na avtorja »Divjega lovca«, »Naše krivice«, »Venice« in »Razvaline življenja«, se spominamo njegovih velikih pripovednih del, od socialnega romana »Iz modernega sveta«, pa preko zgodovinske epopeje »Pod svobodnim solncem«, do »Dekle Ančke«, same in prav do v vojni nastalih »Bojev«, »Kronike gospoda Urbana« in do »Stricev«, tega najkisejšega orisa našega kmetijskega vprašanja. Malokdo pa ve, da Finžgar tudi dandanes, čeprav ga pogrešamo med imeni sotrudnikov leposlovnih listov, živahno in tvorno posega v oblikovanje ne našega slovtva, temveč kulturnega življenja sploh. Mislim, da je ta plat njegovega udejstvovanja vsaj prav tako važna, kakor ona druga in da naš jubilar tudi kot urednik zasluži vso tisto pažnjo in priznanje, kakor jo zasluži kot vzorni pripovednik, priljubljeni dramatik in mojster slovenske besede.

Ze pred vojno so se vse česse oglašali glasovi, da potrebuje naša stara Mohorjeva družba novih smeri in svežih gonilnih sil, če naj v zadovoljnost bralcev izpolnjuje naloge novih, naših časov. Vse pogostejše so se javljali kritiki, ki so — le prepo-gosto upravičeno — grajali miselno zaostalost in oblikovno nepopolnost mohorskih knjig. Potreba temeljitega odpravljenja je bila jasna. Toda kaj do-biti človeka, ki bi bil imel zadosti široko obzorje, dovolj ostro umetniško oko in tako dober okus, da bi bil mogel ohraniti častitljive tradicije Mo-horjeve družbe in njenim visokim nalogam najti sodobno, pa vendar trajno in notranje vrednosti polno rešitev.

Treba je priznati, da je imel odbor Družbe sv. Mohorja srečno roko, ko je povabil za urednika svojim izdanjem F. S. Finžgarja. Že leta 1906 je prejel tedanji župnik v Zellimijah pod Turjakom častno vabilo iz Celovca, naj prevzame uredniško mesto pri ti največji slovenski založnici. Usoda je hotela, da tega mesta takrat ni sprejel. Je bilo prav tako? Kdo ve? Najbrž bi marsikatero izvirno Finžgarjevo delo ne bilo napisano, če se ne bi bilo porodilo iz bogatih življenjskih izkušenj, pridob-ljenih sredi neprestanega in najtesnejšega stika z ljudstvom.

Ko je pa po vojni, leta 1922, spet prišel ta poziv, to pot iz Prevalj, kamor je zbežala Družba po nesrečnem koroškem plebiscitu, se Finžgar ni več pomišljal. Sprejel je ponujeno mu častno, pa neizmerno težko in nevarno službo. Častno, ker biti urednik knjigam, ki v dvesto- in tristo tisočih gredo prav povsod, kjer se govori slovenski jezik, je za-vidanja vreden položaj. Težko in nevarno je to mesto, ker je odgovornost tako silno velika. Saj je končno le od urednika odvisno, kaj bodo stotisoči našega naroda brali, s kakšnimi mislimi in nazeri bo oplodil — morda tudi okužil — malone ves narod, na njem je, da tem stotisočom skozi usta pisateljev govori, jih poučuje in vzgaja ljudstvo k branju in spoštovanju pred dobro in lepo knjigo.

Sam je pred nekimi dvajsetimi leti dejal o sebi: »Vse kar sem napisal — tudi v prvih letih — sem zajel iz resničnega življenja.« Zato je tako preprosto, nič narejen, čisto domač, ne samo snovno, temveč po vsem svojem odnosu do življenja. Zato tudi ni v njem tiste laži — aristo-kracije, ki loči toliko piscev od množice, ki ustvarja neprimodno nasprotstvo med umetni-kom in bralcem. »Med ljudstvom in inteligenco ne sme biti prepada, temveč mora peljati most z ene strani na drugo. Jaz držim ta most koli-kor morem, in mislim, da ga nikakor ne smemo podreti. Največja umetnost je pisati za ljudstvo in inteligenco hkrati. — Tako je sveto pismo, Homer, tako so pisali Tolstoj, Dickens in Sha-kespeare.« Tako pisatelj sam o sebi. Dela pri-čajo isto. Dober, zdrav kruh so razumniku in možu iz ljudstva.

Slep pristal geslu »l'art pour l'art« Finžgar torej ni. V svojem pisateljevanju vidi važno aravno-vzgojno delo, vidi važno pro-svetno funkcijo. Prav po lastnem priznanju, ki mu je vodilna misel pri pisanju: »Samo tisti bo resnična last celokupnega naroda, ki bo pi-sal tako, da narod spozna v povesti samega sebe, spozna vrline junakov in jih vzljubi, spo-zna pa tudi napake, katerih brez zrcala vedno ne vidi, in te zasovraži... Vsi naši sedanji po-kreti, kakor jih idejno razvijajo in politično kakorkoli udejstvujejo, ne bodo med ljudstvom tako dolgo našli tal, dokler ne nastopijo kot sejanci idej pisatelji. — Naloga pisatelja ni nič drugega, kot odkriti v naravi to, mimo česar gredo drugi z odprtimi očmi in ne vidijo.«

Tako je delal Finžgar vedno. Vestno in skrbno je odkrival bralcem vse kar je lepega in posnemanja vrednega, ni jim pa tudi prikril val grdega. Vselej ga je vodilo načelo, da lepa knjiga ni le v zabavo in le luksuz. »Za zabavo — bi rekel — nisem bral nikoli,« pravi sam o sebi.

Finžgarja danes med Slovenci morda naj-bolj in z največjim zanimanjem bero, njegove igre se venomer igrajo. Mnogo njegovih spi-sov je prevedenih na srbsko-hrvatski, češki in poljski jezik. Kot ljudski pisatelj, kot pisec zgodovinskih romanov, kot nedosežni slikar našega kmečkega sveta, priljubljen odrski pi-satelj, kot esejist, kritik in kot urednik vrši vse-stranske naloge. Jezikovno je svojo domaćo govorico izpilil do svojstvenega stila, idejno vpliva na sodobnike. V pripovedništvu lahko govorimo o Finžgarjevi šoli mlajših piscev. Kot urednik mohorskih publikacij kaže svoj zdravi okus, smisel za napredek in dovzetnost za mo-derna umetnostna stremjenja.

Njegove zasluge za razširjenje lepe in dobre knjige med ljudstvo so izredne. S po-budo in vzgledom zasleduje svoj ideal: biti na-rodu učitelj, svetovalec, vzgojitelj in vodnik, prvi in najvernejši njegov služabnik. Vse nje-govo tako čisto, tako plemenito delo izpričuje, da je vselej ravnal po Gregorčičevih besedah: Ne samo kar veleva mu stan — kar more, to mož je storiti dolžan.

L. A.

ali pa da zaradi njega tem istim postane knjiga in vse kar je v zvezi z njo, vse duhovno in nadvsak-danje prizadevanje, tuje in mrko.

F. S. Finžgar se je naloge lotil z vso resnobo, pa tudi z vso ljubeznijo. Uvidel je, da je treba pre-urediti in preosnovati v temeljih vse založniško delo Družbe. Trudil se je in dosegel, da se je začel sestavljati točen in reden načrt delovanja za bo-doče, ker je videl, da založnica takega obsega in pomena ne more izdajati knjig kar čisto slučajno in tja v en dan. Po njegovem trudu se je sestavil program za dolgo vrsto let. Pritegnil je niz strokovnjakov, leposlovcev in znanstvenikov, za sveto-valce. To pa še ni bilo vse. Videl je, na čem pe-šajo mohorske knjige. Trudil se je in dosegel, da je družbi pridobil, ali pa vrnil najboljša peresa slovenskega leposlovja in poljudne znanosti. Osve-žil je smeri, po katerih so se izbirala dela, ni pa pozabil pri tem na zunanost knjig.

Med rednimi publikacijami je nadaljeval zbirke, kakor na primer Zgodovino slovenskega naroda, in druge. Vendar se je tudi tukaj trudil, poživiti knjige z množico ilustracij in s skrbno za-nanjo opremo. Za bodočnost je sestavljen natančen načrt, kaj se bo izdalo. Vidni so obrisi velike kulturne zgodovine, poučnega slovarja in drugih knjiž-nih serij.

Med knjigami za doplačilo jih je nekaj naj-boljših. Iz spoznanja, da znanstvenih del med Slo-venci ni mogoče izdajati z upanjem na nagel in ve-lik dobiček, se je rodila »Znanstvena knjižnica«. Njen prvi zvezek je znamenita Pitamičeva »Država«. Če ne bi bilo v ti knjižnici izšlo prav nič drugega, dovolj je v dokaz, da je Mohorjeva družba res živ kulturn organizem. Pomanjkanje primernega ora-nja za otroke in še bolj za odraslo mladino, je na-potilo skrbnega urednika, da je pridobil vrsto prav-ljilnih, potpisanih in zgodovinskih knjig, ki nudijo mladi domišljiji obilno, pa zdravo hrano. Pri tem urednik ni zanemarjal potreb glavnega konzumenta mohorskih knjig, našega kmeta. Vrsta gospodar-skih del, knjig o travništvu, vrtnarstvu, o živino-reji in sadjarstvu priča o ti skrbi. Tudi nabožno slovstvo ni trpelo — nasprotno, še celo urednik sam je napisal molitvenik, ki se je ljudem prav nenavadno priljubil.

Vse to ne bi imelo prave veljave, če bi človek ne vedel, kako težko — časih se je zdelo skoro, da je neizvedljivo — je omajati stare, ukoreninje-ne nazore, kako težavno je najti razumevanje za vsako zamisel, ki le diši po novem, in kako važno vlogo igra baš pri založništvu — denar. In vendar je znal Finžgar prepričati o pravilnosti svojih nazo-rov odbor in vse, ki so odločevali, umel je pa tudi s skromnimi sredstvi pridobiti Družbi najboljše moči in s tem dvigniti mohorska izdanja do dotle nedosežene višine.

Sporodno z neutrudno skrbjo, da bi bile knjige res dobre, vzgojne in tudi umetnostno kač vredne,

Je pa šlo Finžgarjevo prizadevanje, da poda bralcem dela v čim bolj sodobni, čim popolnejši in res umetniški dovršeni obliki. Kar pregledati je treba mohorske knjige iz dobe pred vojno, pa recimo letošnje. Od tiska do ilustracij in razdelitve stavka, pa do opreme platnic in celo vezave pa do izglajenega, čistega jezika — kakšna očividna razlika! Nemala Finžgarjeva zasluga je, da je dvignil zunanost svojih izdanj do res evropske stopnje. Saj je pridobil za sodelovanje take strokovnjake, kakor sta profesorja arhitekta Plečnik in Vurnik. Mojster Plečnik in njegovi učenci so ustvarili marsikateri teh knjig (glej Večernice, Življenje svetnikov itd.) svoj neizbrisni pečat. Vurnikov Kolodar glasno izkiva k primerjanju s prejšnjimi. Pa ne samo ta dva moza in njihovi najboljši učenci, sodelovali so domači vsi slovenski umetniki. Tudi tiskarsko stran je Finžgar umel spopolniti in iz družbene, prej zastarele tiskarne je iztisnil čuda, prej čisto nemogoča. Pogreje, recimo odise ključev v letošnjih knjigah, pa v onih iz leta 1921, potem pa sodil!

Razen teh pravih mohorskih publikacij je Finžgar urejal in še ureja Mohorjevo knjižnico. V ti priročni zbirki so zbrana najodličnejša tuja in domača dela, brez omejitve na neko panogo, samo če so res dobra. Imena kakor Platon, J. London, Dickens, A. K. Tolstoj, pa Pregelj, Jaklič, Jalen in drugi govore sama dovolj. Ta Mohorjeva knjižnica bi mogla in morala postati slovenska Reclamka. Oblika je prikladna, tisk čist in izbira postra.

Največ svojega uredniškega truda, še več pa navdušenja in ljubezni vlija Finžgar v »Mladiko«. Sprva je list izhajal v Gorici kot čisto nabožno, cerkveno glasilo. Polagoma je postal napol posvečen list, vendar pa v Italiji ni mogel doseči pravega razmaha. Ko se je Družba sv. Mohorja pred približno devetimi leti odločila, da začne izdajati poljudno ilustrirani družinski mesečnik, je najprej prevzela to gorisko Mladiko, ki je nato nekaj časa izhajala pod dvojnim uredništvom v Ljubljani in Gorici. S časom je zaradi političnih razmer postala nemogoča, da bi list izhajal v Gorici ali pa na dveh krajih, in tako je Družba preselila Mladiko v letnikom 1923 v Ljubljano. Od tedaj naprej se pričenja njen razvoj.

Urednik je hotel ohraniti, boljše povedano novo ustvariti, vzorno družinsko revijo. Naloga ni bila lahka: obdržati je bilo treba zlato sredino, vestno paziti, da se list ne izneveri svoji nalogi, ki je vzgojna, poučna in zabavna, da pa vendar vsak prispevek, v listu zdrži vsako, tudi ostro umetnostno kritiko. Če pregledujemo teh zadnjih osem, deset letnikov, če premetiramo zadnjega ali pa recimo letošnji dve številki, mora priznati vsakdo: da Mladika svojo nalogo vestno in pošteno izpolnjuje. Celotno bo priznal pravičen sodnik, da je vsaj enaka po vrednosti, če ne prekaša kar po vrsti vse podobne hrvatske, srbske, češke in poljske, pa tudi nemške, francoske in druge družinske mesečnike, ki izhajajo v ogromnih nakladah in imajo silna denarna sredstva na razpolago. Po razkošnosti se morda ne bi mogla kosati z njimi, po notranji resnobi, po npravnstveni višini in vsebinski, pa tudi oblikovni kvaliteti pa gotovo Prekaša pa vse po vidni ljubezni, s katero je urejevana.

Urednik se je pravilno zavedal, da je delokrog Mladike postal z leti čisto drugi. Izločil je s pridom vse enodnevno aktualnost, tako da je vse, kar je v listu, zanimivo tudi še čez mesec, tudi čez leto in čez deset let. Kar se tiče zunanosti, lahko služi Mladika ne le domačim, temveč tudi nekaterim tujim listom za vzor. Koliko koristnega vzgojnega dela je Mladika že izvršila v najširših plasteh, tega na kratko ni mogoče povedati. Saj se je krog njenih naročnikov in bralcev raztegnil po vsi domovini, tako da je dosegla zavidanja vredno naklado. Vsebinski je list, ki sodehuje vse, kar je najboljšega pri nas, vselej zanimiv, skrbno in pisano sestavljen, da najde v njem vsakdo nekaj: mladina, ki išče romantike in čuvstvenosti, resen mož, ki se hoče poučiti o tem, kako je drugod in kako je bilo nekoč, in kako je ustvarjena naša zemlja in mi, pa gospodinje in kuharice, še esteti, ki ga zanima ustvarjanje naših upodabljajočih umetnikov in ki uživa v reprodukcijah velikih klasičnih in sodobnih mojstrov, in šolarji, ki rešujejo uganke in rebus.

Ni pa Mladika le najlepši slovenski mesečnik, tudi najtočnejši je. Nadvse jo diči ta tepla lastnost, točnost, ki smo se je pri vseh drugih slovenskih revijah že kar odvadili. Kadar ti prinese poštar Mladiko v hišo, veš, da je prvega v mesecu, če ne izide zaradi praznika že dan prej. Kdo bi sodil, da je to postranska stvar — pa ni: dokaz uredniške skrbnosti je in velike pažnje, pa upliva vzgojno na naročnika in bralca. Premnogim slovenskim urednikom bi se lahko učil pri nji!

Taka bi bila tedaj površna slika o Finžgarju-uredniku. Obsežnosti in pomembnosti tega njegovega delovanja ne more prav presoditi nihče, ki se vsaj malo še ni ukvarjal z uredniškimi posli. Kadar list tiskan leži pred bralcem, je kritika lahka. Precej opaziti vse, kar ni prav: public vsebino, ohlapen izraz in grdože na napake v jeziku — o tiskovnih še ne govorim ne — pa razdelitev besedila in ilustracij ni prava, izbor pesmi in slik ti ni po volji in sploh se zdi človeku, da je neznansko površno zmašen ves list. Če ti pa slučajno uganja, si pa misliš: kakšna umetnost pa je neki to? To zna vsak!

Tako govori in nepremišljeno sodi, kdor ni sam nikdar lovil in tekal, se pehal, prosil in zbiral in terjal rokopise, jih prebiral in izbiral, pa popravljal, likal, čistil in krpal, tako da je tudi o uredniku mogoče reči, da res ustvarja, ker čisto iz nič kaj naredi. Pri tem na debelo požiraj očitke in žaljivke nezadovoljnih estradnikov, odklonilnih vsiljivcev! In ko so rokopisi odbrani, se prične delo iznava. Kaj ve bralca, kaj so korekture, saj nima pojma o tem strašnem delu, ki so z njim primerljani, mučilna orodja najhujše vrste, kakor igrače. In ko je stavek pripravljen, da bo zlomljen, se prične znova borba. Kako boš razporedil ilustracije, da bo vse lepo na pravem mestu in tiskarski smoteno? To so spet vojnje in Celje v tiskarno, pa delo dolgih ur nad mizami v stavnicah, kjer leže evinčene ploščice in plošče, ki bodo dale list. In ko je že vse odmerjeno, se pokaza, da je besedila nekje preveč — pa reži in krpi, drugod pa premalo — pa sedi in dodaj. In če ni drugače, sede urednik, leposlovec in dramatik, pa napiše sam recept za najboljšo pripravljanje — salate, da za malč navajajo tujnjo.

Koliko duševnega napora, koliko fizičnega dela

Ljudje so lačni ko volkovi

Preťresljivo pismo našega rojaka iz Kanade — Nepopisna beda v tujini

Prince George, British Columbia, 25. nov. 1930.

Leto dni bo minilo, odkar smo se zadnji krat pomenkovali. Zato mi srce gori, da Vam pišem nekaj besed. Minili so topli dnevi in prišla je ostra zima, ki se bo dolgo držala. Z njo bo zaključeno velikih žalosti in tug polno leto 1930. Takole je bilo naše življenje v tem nesrečnem letu:

Sporočam Vam, da smo bili vse leto brez dela in da sem v teku 12 mesecev delal in služil le 26 dni. Lahko si mislite, kako se nam godi. Samo to prosim Boga, da bi se nas usmilil in nam pomagal.

Ljudi je tukaj kakor mravljincev v mravljišču, pa so lačni ko volkovi, tudi po mestu. Nimajo ničesar, kar bi mogli dati v usta, ker nimajo nič v žepu. Lahko Vam rečem, da je pri nas na tisoče in tisoče ljudi, ki niso letos zaslužili niti enega dolarja. Treba pa je povedati, da potrebuje vsak dan za hrano in stanovanje najmanj 1 dolar.

Ze dve leti so nam prorokovali, kako črno bo leto 1930, pa nismo verjeli. Danes občutimo

bridko resničnost črnih prerokovanj. Vlada nam je pripovedovala, da se bo izboljšalo, pa je ravno tako slabo, kakor je bilo.

Lačen, hvala Bogu, nisem se bil, vendar se bojim, da bo tudi mene začel mučiti glad, ker sem nekaj prihrankov poslal domov, sedaj pa sem brez vsega. Na spomlad upamo, da bo več dela. Toda srečen bo, kdor bo to veselo spomlad dočakal.

Vlada je začela po vseh mestih šteti, koliko je brezposelnih. Povsod so jih našli na tisoče in tisoče. Poslala je v vsako večje mesto, kakor slišimo, po 20 do 30 milj. dolarjev, da bi rešila brezposelne čez strašno zimo. To je storila zato, ker se sama boji bodočnosti.

Dogajajo se strašno žalostne stvari. Naj Vam povem samo en vzgled: Brezposelni oče z ženo in 6 otroci je bil brez sredstev in ni mogel svojim otrokom dati niti grizljaja kruha. Šel je in v neki trgovini v silu ukradel dve štruci kruha, da bi jih nesel domov svojim stradajočim otročičkom. Trgovce je tatvino opazil in nesrečneža naznanil. Očeta so prijeli in obsodili.

Mož pa si je v obupu in žalosti v ječi sam končal življenje. Ostala je sama mati s šestorico nečestitih otrok. Bog pomagaj njegovi duši. Bog pomagaj ženi in otrokom!

To pretresljivo pismo je prejel te dni naš naročnik iz ljubljanske okolice od svojega so-rodnika v Kanadi. V pismu, v katerem nam pošilja na razpolago gornje pismo, piše: »Smili se mi mož, pa mu ne morem pomagati.«

Strašna gospodarska kriza pretresa milijone ljudi po vsem širnem svetu. To izpričujejo žalostna pisma, ki jih pošiljajo naši izseljenci iz daljnih krajev v domovino. To pričajo odredbe tujih vlad, ki hočejo na tisoče naših dolejšev in inozemstvu zaposlenih delavcev poslati nazaj v domovino, ker tam ni kruha niti za lastne ljudi več. Zato naj bi se vsakteri naših rojakov, ki misli, da bi bilo bolje iskati si kruha zunaj, premislil, predno se spusti na pot v svet, od koder se morda niti vrtni nič več ne bi mogel.

Deško vzgajališče v Ponovičah

Litija, 7. februarja.

Ker so prostori v bivši prisilni delavnici, kjer je bilo nameščeno deško vzgajališče, določeni za umobolnico, je odredila preteklo jesen kr. banska uprava, da se na banovinskem veleposelstvu Ponoviče pri Litiji (ka'ero meri 320 ha gozdne posesti, 140 ha njiv, travnikov in pašnikov in katero je po sklepu oblastne skupščine kupil l. 1928 ljubljanski oblastni odbor za 1.750.000 Din z vsemi gospodarskimi poslopiji vred, v prvi vrsti za kmetijske ustanove, kmet. solo itd.) adaptira II. nadstropje gradu in prazni prostori v I. nadstropju in pritičju za namene deškega vzgajališča. Potrebne načrte je izvršil pod vodstvom tehničnega inspektorja ing. g. Škaberneša g. ing. Čulka, ki je tudi vsa dela nadzoroval. Do konca januarja je bilo II. nadstropje ponoviškega gradu restavrirano, tako da so tam 3 velike lepe zračne spalne sobe za gojence za 60 postelj, dalje delavnice za čevljarstvo, krojačnico ter za dva razreda osnovne šole. Poleg tega je adaptirana velika soba za skupno obednico, ki jo bodo na tudi lahko uporabili za kake prireditve. Dalje je v gradu bolniška soba, nastaneni sta 2 seseri usmiljenki. 10 minut od gradu se je preuredila

nekdanja graščinska gostilna na »Mačkovni« za stanovanje učiteljem in vzgojiteljem. Hiša se je primerno preuredila, žal pa so stanovanja zelo vlažna.

V torek, 3. februarja so prispeli gojenci deškega vzgajališča, ca. 60 po številu, pod nadzorstvom svojih učiteljev na Ponoviče, kjer su zasedli svoje prostore. V sredo je prišel g. upravnik učitelj Stritar, kateremu je poverjeno vo'itvo vzgajališča. Iz Ljubljane je tovorni avto direktno pripeljal železne postelje, nato pa z litijske postaje celoten inventar na Ponoviče.

Na vsak način je za gojence boljše in za njih zdravje primernejše, da so prišli iz tesnih prostorov bivše prisilne delavnice na Ponoviče, kjer je podnebje izredno mlo in zdravo, poleg tega imajo poleti kopališče v Savi blizu Želimo, dokler bodo nastanjeni na Ponovičah, da dečki pridobijo na znanju, zdravju in na vzgoji, da se jim tako omogoči poštena bodočnost. Učiteljskemu zboru želimo zadovoljstva in mnogo dobre volje, upravi veleposelstva pa da v medsebojnem sporazumu in razumevanju položaja omogoči obema institucijama, to je kmetijstvu in vzgajališču, potreben napredek.

Gdčni Mici Krener - ob 70letnici

Laško, 6. februarja.

V sredi Laškega, ki ležeh ob Savinji kakor zamišljena devica prisluškuje pozdravom, ki jih prinašajo valčki iz visokih slovenskih Alp, stoji prav čedna hiša z ličnim balkonom nasproti »Ece homo«, spomeniku davnih vernih časov.

Ta hiša je dom treh pridnih, v mestu kakor v okolici, pa tudi drugod visoko čislanih sester. Najstarejša teh, Mici, rojena 31. januarja 1861, je obhajala pred enim tednom sedemdesetletnico svojega rojstva, pa še polna dekliske svežosti, tako da ji ne bi nikdo, če je ne pozna, prisodil sedmerih križev, niti še ne pet. Njena sveta strast je še vedno delo. Dan za dnem, od ranega jutra do večera je s svojo sestro Ivano zaposlena s šivanko in šivalnim strojem. Ze v prav nežni mladosti je vzljubila svojo obrt in ji ostala vedno zvesta. Pred štirimi leti, t. j. l. 1927, je obhajala peldesetletnico svoje obrti. Za velike zasluge v prosep obrtnega društva, jo je ob 50 letnici imenovalo za častnega člana in ji poklonilo častno diplomu.

Pri vsej svoji zaposlenosti pa je vedno vesela, prijazna z vsemi, sočutna s trpečimi, pripravljena storiti kako uslugo komur le more. Plemenito je bilo njeno srce, plemenita je bila v mladosti do staršev, plemenita je bila pozneje do svojega strica, pokojnega župnika Janeza Krenerja, kateremu je s svojimi sestrami polajšala težave njegove starosti, plemenita je bila vsikdar do svojih bratov, še posebej do rajnega župnika Rudija. O plemenitosti njenega srca bi znala povedati marsikaj lepega cela vrsta duhovnikov lavantinske škofije.

Plemenito srce res zasluži, da se ga tudi tukaj spominjamo ob sedemdesetletnici. Gospodini Mici Krener najlepše častitamo k sedemdesetletnici in ji želimo, da ji še Bog da dočakati osemdeset in devetdesetletnico.

Je vesela, preden je list pripravljen za tisk. In iz vsega tega trudapolnega dela se rodi številka, naraste letnik in bralci so zadovoljni. Koliko zdrave razodnosti je treba, koliko dobrega okusa, koliko poznanja snovi, in to brez omejitve vseh, pa še koliko zmisla za zahteve občinstva in občutka za dovoljeno, za umetniški še dopustno in npravnstveno pravilno!

Vse to zmore samo mož Širokoga obzorja, ki je bogat z izkušnjami, pridobljenimi sredi živga

Naši javnosti

Ze od nekdanj je gmotni položaj slovenskega visokošolskega dijašva dovolj žalosten; le malo jih je namreč, ki bi imeli vsaj najpotrebnejšo podporo za osebno vzdrževanje in študij. Kajti oni dobri časi, ko je večina revnih akademikov uživala gostoljubje različnih premožnih družin, so minuli.

Načelo — pomagaj si sam — velja še posebno sedaj v povojnih časih. Zavedajoč se tega, da si moramo predvsem sami akademiki pomagati, je »Zveza slušateljev Aleksandrove univerze« (ZSAU) ustanovila letos odsek »Akademski podporni fond« (APF). Čigar namen je, iz obresti fonda podpirati revne akademike in jim tako omogočiti študij. Mi, slimo, da se vsakdo zaveda, kako potrebna je ta nova ustanova! Kajti tako bi se omogočil študij akademikom revnejših slojev, da ne bi časoma, kakor sedaj razmere kažejo, postal študij na univerzi privilegij samo premožnejših stanov. Ker bi pa iz malih vplačil, ki jih akademiki plačajo sami v APF, prepočasni raste kapital, se obračamo na našo javnost z vliudno prošnjo, naj blagovolji po svojih močeh podpirati Akad. podporni fond.

Vlom v Litijo

Litija, 7. febr.

V noči od petka na soboto je neznan vlomilec skozi dvorišče in kegljišče vlomil v »Restavracijo na pošti, kjer je iz kredence ukradel okoli 3200 Din denarja in nekaj cigaret. V kredenco je na ta način vlomil, da je razbil šipo. Dalje je iz kuhinje odnesel en zavoj ter ga pustil, ker je v njem našel le prazne vreče, na stopnicah, ko je šel ven. Vzel je še pol litra ruma, nove igralne karte in en dežni olač, lasti nekoga trgovca od Sv. Križa. Škodo trpi na'akarica Jelk Kolar, ki je komaj dobrih štirinajst dni v službi pri restavraciji Striberju. Vlomilec je skočil potem skozi okno na cesto. Na dvorišču se prav razločno spozna vsled zapadlega snega stopinje ter sodoja, da je nosil ameriške čevlje z gumijevimi podpetniki. Orožniki so vlomilcu že na sledi, ker mora biti to domačin, kateri se je v restavracijskih prostorih prav dobro spoznal.

Umorjen župan v Novi Gradski

Zagreb, 6. januarja.

Ivan Rosić, kmet iz Prvca (predmestje Nove Gradiške) je ubil z revolverjem 3. t. m. ob 8 zvečer Andreja Berića, mestnega župana in banskega svetnika iz Nove Gradiške. Na zasliševanju je Rosić izjavil, da je storil dejanje iz osebne maščevalnosti. »Hrvatski List« piše o dogodku:

»3. t. m. se je vračal okrog 8 zvečer novogradiški župan in banski svetnik g. Andrej Berić iz sosedne vasi Prvce domov v Novo Gradiško. Selo Prvce in Nova Gradiška sta neposredno zvezani s hišami. Berić je šel domov peš, ko je nenadno bil iz neposredne bližine vanj oddan strel iz pištole. Ko so prišli prvi ljudje na lice mesta, je bil Berić že mrtev. Danes popoldne so je policiji posrečilo, da je našla ubijalca v osebi Ivana Rosića, 22 let starega, izučenega mizarstva, doma iz Prvca. Takoj je priznal svoj zločin.«

Kakor znano, se je ime Andreja Berića mnogo imenovalo ob priklji zadnjega velikega kmetkega zborovanja v Zagrebu, kjer je bil rajni desni roka gospoda Kovačevića.

Življenja, osebnost, jasne miselnosti in trdnega življenjskega nazora, človek resnično umetniške tvornosti in prečiščenega okusa. In tak idealni urednik je naš pisatelj F. S. Finžgar. Mohorjeva družba si more po pravici čestitati, ker ga ima.

Taka je bilanca njegovega devetletnega urednikovanja: sto in dvajset mohorskih knjig, štirideset zvezkov Mohorjeve knjižnice in osem letnikov Mladike. To je žetev, zlata in bogata žetev Finžgarja-urednika.

Za čas
GRIFE
Vas varujejo
ANACOT-PASTILE
Dobivajo se v vseh lekarnah.
Cena malega zavitka 8 Din velikega 15 Din
Varujte se ponaredbi!

Bajže nova mama 80letna

Stražišče pri Kranju.

Danes obhaja v ožjem krogu med svojci svoj god in osemdesetletnico rojstva ugledna in splošno spoštovana gospa Apolonija Bajželj. Luč sveta je zagledala pred 80 leti prav na ponedeljek in na dan svoje patrone sv. Apolonije 9. febr. kakor je tudi letos jubileantka, ki je za svoja leta še dovolj krepka, se zelo rada spominja detinskih in preteklih časih mladi.

Rojenice so ji prisodile zelo pestro življenje. Poročena je bila leta 1875 s tedanjim delovodjem g. Jak. Bajželjom, ki se je bil povzpela do samostojnega industrijalca in dvignil svoje podjetje s sitarsko industrijo do visoke stopnje. Pri vsem delu, ki je bilo zelo obsežno zlasti v inozemstvu, pa je bila gospa jubileantka zvesta tovarišica in prava opora svojemu podjetnemu možu. Pokojni g. Bajželj je bil kremenitega značaja. Delal je z umom, pravico in resnico, a klonil ni tudi v najslabših momentih, ker je imel oporo v osebi svoje družice, današnje jubileantke.

Srečen zakon je Bog oblagodiral z 10 otroci, od katerih jih še 7 živi in zavzemajo odlična mesta: sin Janez je profesor v Ljubljani. Sina Jakoba pa je pokojni oče določil sebi za naslednika. Izolal se je in specializiral za industrijo, ter svoje študije izpolnil v inozemstvu. Hči Marija, poroč. Masterl je je lastnica znanega in solidnega podjetja tovarne žimpreje v Stražišču; hčerka Franciška je žena uradnika, enako tudi hčerka Tončka. Hčerka Amalija je žena veletrgovca M. Grajnerja v Petrinjah na Hrvaškem, hčerka Pavlina pa je žena združnega revizorja gosp. Donadini-ja v Splitu.

Jubileantka, ki ni samo mamica, temveč tudi babica, da celo še prababica je, je naj-srečnejša kadar ima okrog sebe zbrane svoje drage. Sinovi in hčere, ki so že v letih, pa tudi spoštujejo svojo mamico in so ji udani prav z otroško ljubeznijo.

Dne 15. avg. l. 1925 je slavila današnja jubileantka s svojim pok. možem zlato poroko.

Lansko leto, dne 1. marca pa je Bog poklical po večno plačilo nje moža g. Bajželja. Ob 80 letnici lahko s ponosom pogleda ga. Bajželjnova na preteklost, ker njeno trpljenje, trud in delo ter mnoge prečute noči je Bog obilo blagoslovil. Koliko lepega bi vedeli povedati pa o Bajželjnovi materi številni reveži! Saj ima še danes največje veselje, če more kaj dobrega storiti. »Dobra dela niso nikdar zavrnjena, tega se je jubileantka zavedala vse življenje in ji je pri tem izvrševanju sedaj vredna naslednica — snaila gospa Helena Bajželjnova.

Vse trpljenje, skrb in dobra dela na naj naših dobrih jubilarit Bajželjnovi mami slade večer njenega življenja in naj bo srečna in zdrava v krogu svojcev in revežev, katerim je tako srčno udana in oni njej. Še na mnogo let!

Veika opa nost za one, ki mnogo sedilo, je slaba prebava povzročena valed sključene drže te esa pri delu Kronika zapeka in hemeroidi so prvi pojav te kih notranjih obolenj ki se poznajo zelo težko ozdravijo. Preprečite t omanost že na roj ter dajte dnevno 2 do 3 čase RADENSKE ZDRA. VILNE VODE.

Življenjska pot delavcev

Novi stroji mesto človeških rok

Vevče, 6. februarja.

Napovedano je bilo, da bo z modernimi stroji v papirnicah Vevče in Goričano-Medvode postalo mnogo delavskega odvisnega in da bodo to delavstvo odprli. Zato se je to le prehitro izvršilo. Preteklo soboto je završalo med delavstvom teh papirnic. Obratno vodstvo je naznanilo delavstvu, da je v Vevčah upokojenih 43 delavcev, med njimi 16 delavk. V Goričanih in Medvodah pa celo 80. Delavci so, razen nekaterih oslabele, še vsi voljni in sposobni za delo. Večina upokojenih je že 40 let pri podjetjih, precej teh pa tudi 50 in več let. Svoja najboljša leta so posvetili podjetju in tu osiveli.

Ako bi bili današnji upokojenci v kakem državnem podjetju, bi imeli pokojnino, da bi jih ne skrbelo bodočnost in bi mirno uživali zaslužen pokoj. Med obratnimi zaupniki in podjetjem se sicer še vrše razgovori o višini in porazdelitvi pokojnine in že danes je gotovo, da bodo dobivali najmanj 300 do največ 500 Din mesečne pokojnine.

Priznati je treba, da je podjetje pokazalo in pravilno umevalo položaj teh upokojencev v primeri z dosedanjimi upokojenci. Hvalevredno je tudi, da dajatev ne gre iz pokojninskega fonda, temveč v breme podjetja.

Tako se je torej pomnožilo število upokojencev

zdrženih papirnic na kakih 200.

Večina teh je samcev, so pa med temi, ki imajo skrbeti za žene ali sorce; tem bo pač pokojnina komaj za življenjske potrebe. Razočaranje pa je pri današnjih upokojencih veliko, ker so si bili v svesti, da bo podjetje sprejelo namesto njih ali njihove sinove in hčere ali pa vsaj druge sorce. Podjetja pa imajo dovolj delavskih moči, ker jih nadomeščajo stroji. Tako mora radi novih modernih strojev biti brez posla delavstvo. Radi strojev pa postaja za delavstvo tudi večja življenjska nevarnost.

Zalostna je življenjska pot delavstva...

Dnevna kronika

Koledar

Nedelja, 8. februarja (2. predpepelnična nedelja); Janez od Mata; Emilijan.

Ponedeljek, 9. februarja: Apolonija, devica mučenica; Ciril Aleksandrijski, cerkveni učenik.

Novi grobovi

† V Smarju pri Jelšah bo jutri dne 9. februarja ob 9 dopoldne pogreb pridne žene in vzorne matere Ane Vreže. V 40 letnem srečnem zakonu je svojemu možu Juriju pripomogla k lepi kmetiji Bobovcu in mu dobro vzredila in vzgojila 7 otrok. Naj v miru počiva blaga duša.

žalne obleke in plašče

za dame in gospode dobite pri trvdki

FRAN LUKIC, Ljubljana

Največja in najcenejša izbira!

Osebnosti

— Poroka. Na Brezjah se je poročil včeraj tajnik pri mariborskem inšpektoratu ter znani pisatelj g. Matija Malešič z gđ. Lizišo Krenovo, hčerko uglednega veleposelnika iz Svečine. Novoporočencema obilo sreče!

— Iz železniške službe. Upokojeni so zvaniki 1/1 Schubert Leon, adm. zv. kur. Ljubljana gor. kol.; Godec Damian, prev. Ljubljana gl. kol.; Lampič Martin, stroj. kurjač, kur. Ljubljana gor. kol.; Glavan Jožef, vlakov., Ljubljana gl. kol. — Zvaniki 1/2: Zupančič Matevž, vratar, Ljubljana gl. kol.; Suhadolnik Janez, progovni čuvaj, prog. sek. Ljubljana gl. proga; Stepan Josip, prog. čuvaj, prog. sek. Novo mesto; Džura Jožef, blokovnik, Maribor kor. kol.; Dobraj Jakob, prog. čuvaj, prog. sek. Ptuj; Pišerli Ivan, stroj. kurjač, kur. Maribor; Mursič Janez, prog. čuvaj, prog. sek. Ptuj; Ukmar Franc, prog. čuvaj, prog. sek. Ljubljana gl. proga; Osim Leopold, svetilničar, Maribor gl. kol.; Boštjančič Josip, prog. čuvaj, prog. sek. Ptuj; Debevec Jakob, prog. čuvaj, prog. sek. Ljubljana gl. proga; Černigoj Franc, progovni čuvaj, prog. sek. Ljubljana gl. proga. — Stalnost je priznana zvanikom 1/4: Kolman Franc, kur. Maribor; Završnik Maks, kur. Ljubljana gl. kol.; Polovič Franc, kur. Maribor; Prevc Edvard, kur. Ljubljana gor. kol.; Požar Anton, kur. Maribor; Theuerschub Maks, kur. Ljubljana gl. kol.; Pižent Peter, kur. Maribor; Spreizer Stanko, kur. Ljubljana gor. kol.; Sojer Alojzij, kur. Maribor; Rozman Franc, kur. Maribor; Samastur Marko, kur. Maribor. — Zvanikom 1/3: Krašovec Josip, kur. Ljubljana gl. kol.; Rant Franc, kur. Ljubljana gor. kol.; Lendaro Leon, kur. Zidani most; Nikolič Stefan, kur. Maribor; Pečnik Ivan, Rimske toplice; Bergant Franc, kur. Ljubljana gor. kol.; Roškar Janez, kur. Maribor; Goričan Rudolf, kur. Ljubljana gl. kol.; Menčak Florian, Zid. most; Vagaja Gregor, kur. Ljubljana gl. kol.; Kautman Ivan, kur. Maribor. — Služitelja 2. skupine: Germek Francček, prom.-komerc. odelenje; Zaslaznik Ciril, kur. Ljubljana gl. kol.

— Poroka. Jutri, v ponedeljek se poročita v Ljubljani g. Petrovič Karol z gđ. Vero Kovčičevo, oba iz Ikotestnice. Obilo sreče!

Traženiti

!

Winnetou smete tudi vi prodajati lep zaslužek, pišite po pogoje Cirilovi tiskarni, Maribor

Ostale vesti

— Tako ali tako? Iz Mozlja nam pišejo: Se vedno nismo na jasnem. Tisti »ober« in »unter« se prenaša tudi v slovenščino, to pri naših krajevnih imenih. Beremo Gorenji in Spodnji Mozelj in se vprašujemo, kje sta kar dva, ko imamo vendar samo Mozelj in Kočarje. Vsi uraki imajo ne svojih štampiljkah samo Mozelj. Zakaj imajo pa poštni urad še vedno Gorenji Mozelj, nam ni znano. Tudi v okoliških vaseh imamo isto. Imamo Muho vas in Turško drago, ne pa iz nemške prestave Spodnji in Gorenji Muho vas. Skrilj in Zililovo, ne pa Spodnji in Gor. Skrilj. Vsaj mi, ki smo tu doma, rabimo imena, ki jih poznamo za prava, da se polagoma naučimo tudi tujci, da vsaj čez nekaj časa ne bomo več brali mogoče in nemogoče.

— Požari v novomeški okolici. Na Svečnico je pogorela posestniku Sašu Josipu na Malem Orehku, župnija Stopiče, hiša z vso opremo. Gospodinja se je pri gašenju obetno opekla po obeh rokah. Škoda je okrog 15.000 Din. Zavarovan pa je bil le za 750 Din. — Isto noč je gorelo tudi na Vinorebri pri posestniku Golobihu. Zgorelo je več voz sena in poljskih pridelkov. Tudi tu je škoda precej obetna. Pri obeh požarih so sodelovali gasilci iz Stopič.

— Kmetovalci, ki se zanimajo za izboljšanje prasičje pasme, naj preberejo tole: Kraljeva banska uprava bo oddajala tudi leta 1931. plemenske mrjase v starosti 3—5 mesecev za ceno 200 Din. Za starejše mrjase do starosti 7 mesecev se zvišna cena za vsak mesec starosti nad 5 mesecev za 100 Din. Transportne stroške in živinovzdrževalni ogled plačajo prosilci. Pošiljatev se bo izvršila po povzetju. Kraljeva banska uprava se je odločila za ta korak predvsem zato, ker se vedno bolj množijo pritožbe trgovcev s prasiči, zlasti izvoznikov, da naše blago ne odgovarja raznim zahtevam. Za vsakega mrjasa je treba izpolniti zavezo pismo, kolirvano s 5 Din. To zavezo pismo mora biti vsaj do 20. marca t. l. pri okrajnem načelnstvu.

— Važno za kapelnike salonskih orkestror! Ministrstvo notranjih del, pravni oddelek, je na intervencijo »Zveze godbenikov« in po pravilniku za izdajanje koncesij vodjem salonskih orkestror odredilo, da po 1. aprilu 1931 ne sme nihče dirigirati salonskega orkestra, če nima privolila umetniškega oddelka ministrstva prosvete. Privolilo se izdaja na osnovi šolske kvalifikacije ali pa s položajno strokovnega izpita pred komisijo, ki jo je Umetniški oddelek postavil pri vseh podzvezah godbenikov v državi.

— Dr. žba. Dne 11. in 12. t. m. se vrši v župnišču v Gorjah sodna dražba v zapuščino po knificu Jožefu spadajočih premičnin. Prvi dan se prodaja živina, krma, žito in gospodarsko orodje, drugi dan pa sobna in kuhinjska oprema, radio-aparat, harmonij in velika množina knjig nabožne, znanstvene in leposlovne vsebine. Pričetek vsak dan ob pol 10.

— Za materinsko proslavo se društvom priporočila III. in IV. zvezek »Dekliški odcet«. Prvi (Din 10) obsega celo vrsto primernih deklamacij in igrokazov, drugi (Din 16) igre v treh dejanjih »Za srečo, primerno za materinski dan. Naročila sprejema uprava Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom.

— Vigred ženski list se naroča pri upravi Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom.

— Pevska zveza. »Pevce« št. 11/12, ki se je vsled običajnih zaprek zakasnili izide prihodnje dni, tako da ga bodo najkasneje v nedeljo 15. febr. vsi imeli. Obzlatujemo zamudo, ki pa je ni zakrivilo uredništvo. Prihodnje številke bodo izšle po vrsti tako, da bo 1/2 štev. novega letnika izšla v začetku marca, 3/4 pa v začetku aprila in bo s tem poravnana vsa zamuda. Prihodnjim številkam bomo priložili položnice za poravnano nove naročnine. One, ki so ji še kaj dolžni za leto 1930, prosimo, naj nam pošljejo ostanek čim prej z novo naročnino. Vse pa prosimo, pridobite nam naročnikov, širite med pevce in prijatelje petja »Pevca«.

— Ljudska knjižnica 36. zvezek Deklica z odprtimi očmi. Francoski spisal Pierre L'Ermite je ravnokar izšla v zalogi Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani. Cena broš. 30 Din vezani 42 Din. Knjiga je nadvse zanimiva in jo bodo naši čitatelji pozdravili z večjim veseljem kot njegovo prvo knjigo: Deklica z zaprtimi očmi.

— F. S. Finžgarjevi zbrani spisi. Te dni, ko se slovesno praznuje pisateljeva 60 letnica,

Zadnji moment

se lahko odločite in greste na pies. Za neverjetno nizko ceno Din 600 si nabavite apartno plesno obleko pri trvdki

P. Magdič, Ljubljana

Oglejte si cene v izložbah!

si bo ta ali oni živeje zaželel teh spisov. Trenutno so v zalogi III—VII. zvezek, ki so vsak zase popolnoma oddeljena celota. I. in II. zvezek, ki sta bila doslej razprodana (Pod svobodnim solncem), je pravkar v tisku in bosta v kratkem na razpolago. Nadaljni spisi se bodo redno nadaljevali. O Finžgarjevih spisih še posebej pohvalno govoriti bi bilo odveč — izšli so naravnost iz našega ljudstva; pisatelj se je v teku časa poglubil tako v naše ljudstvo, kot nihče v novejši književnosti. Polna, zdrava govorščina veže iz vsake misli, iz vsakega stavka. Te spise izdaja Nova založba v Ljubljani.

— Dentistka tehnica Pavla Marija Kocjančič išče za takoj prvovrstnega zastopnika za svojo prakso.

— Novi večerni tečaj za knjigovodstvo, računstvo in nemščino se odpriva na ženskem učiteljskem v Ljubljani. Resljeva cesta (Privatni učni tečaj). Pojasnila daje šolski sluga (ves dan) in Delavska zbornica v uradnih urah (8—14). Splošni izobraževalni tečaj za delavstvo pa se bo vršil od nedeljah od 9—12. Vpisovanje istotam.

— Podporno društvo železniških uslužbenecv in upokojencev v Ljubljani ima svoj letošnji občni zbor dne 22. februarja v ateklenem salonu restavracije na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Pričetek ob 8 zjutraj. K obilni udeležbi vabl. odbor.

— Sadjarji! Kljub neštetim konkurenčnim sredstvom je še vedno Arborin najboljši preparat za zimsko zatiranje sadnih zajedavcev. Arborin dobite pri trvdki »Chemotechnica«, družba z o. z., Ljubljana. Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne).

★ Vinsko pokašnje v dneh 7., 8. in 9. februarja 1931 priredi v Unionski kleti Centralna vinarna d. d. v Ljubljani.

Pri zimskem sportu in ostrih dneh

NIVEA-CREME

in sicer preje nadgrniti, predno greste na oster zrak. Nivea Creme se uleže v kožo ne da bi zapustila kak blesk in jo naredi odporno vetru in slabemu vremenu. Nivea Creme zabrani, da koža ne zapoka in da ni hrapava. Nadgrnite si vsak večer predno greste spat obraz in roke temeljito z Nivea Creme. Z veseljem boste mogli potem ugotoviti, kako mehka in prožna se občuti Vaša koža, ter kako zdravi in mladostni izgledate. Nadomestiti Nivea Creme ne morete, kajti druge kožne kreme, ki bi vsebovala Eucerit, sploh ni.

Doze po 5, 10 in 22 Din; tube po 9 in 14 Din.

Dobavitelj v Jugoslaviji: Jugoslav. P. Beiersdorf & Co., d. s. o. j., Maribor, Gregorčičeva ulica 24.

80letna dobrodelnost

Kranj, dne 7. febr.

»Ali mi naredite rezance? Jih tako dobro znate. Lepo prosim.«

»Bom.«

In potem še dvakrat, trikrat, tudi štirikrat na dan isto. Tako se godi pri Pečarjevi Franci — Franciški Pernič v Rožni ulici št. 83. Vse mesto jo pozna. Še danes dela, čeprav obhaja 80 letnico svojega rojstva. Kdor bo pisal zgodbe kranjske dobrodelnosti, se bo moral pri njej skoraj najdati pomuditi. Naj bo kje kak revež, sestradan dijak ali kaka zašla duša, gospodična Pernič se ga bo brez

Športniki in osebe, ki fizicno naporno delajo,

morajo gledati, da nadomestijo veliko izrabo moči, ki so jej izpostavljeni.

Užitek naravne krepilne hrane

OVOMALTINE

ki predstavlja v mali množini obilno energijo, Vam bo zajamčil v tem slučaju ravnotežje telesne moči.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah; mala škatlja Din 16.—, srednja škatlja Din 32.—, velika škatlja Din 56.—, ekonomični zavoj Din 100.—.

Maribor

□ V mariborski stolnici se je izvršila včeraj slovesna instalacija novega stolnega dekana dr. M. Vraberja. Umestitvene obrede je opravil prevzvišeni vladika dr. A. Karlin. Ob osmih dopoldne je bil slovesen vstop v stolnico, nakar se je prečitalo apostolsko pismo sv. očeta o imenovanju in se je nato izvršila prisega ter svečana izročitev stolno dekanskih insignij: križa, prstana, mitre, rokavic in palice. Sledila je pontifikalna sveta maša, ki jo je ob asistenci daroval novi stolni dekan in ki se je zaključila z zahvalnico.

□ Gojenci maribor. Glasbene matice gredo. Danes s popoldanskim osebnim vlakom odpotuje v Belgrad solski mešani zbor in šolski orkester mariborske Glasbene matice. Zbirališče za vse udeležence do 16 v Glasbeni matici. Vrnejo se mladi Matičarji v četrtek.

□ Smrtna kosa. Na Koroški cesti 90 je umrl delavec pri mestni občini Josip Ferenc. Pogreb bo danes ob pol 15 iz mrtvašnice na mesto pokopališče. Blagumu pokojniku časten spomin!

□ Obsto mariborskega gledališča ni ogrožen. Vodstvo mariborskega gledališča objavlja: Na alarmantne vesti v nekaterih časopisih, da bodo poslej dobivala oblastna gledališča samo podpore od svojih banovin, se je upravnik mariborskega gledališča takoj odpravil v Belgrad in ugotovil sledeče: Res se pretvorijo po novem gledališkem zakonu sedanja oblastna gledališča v banovinska; s tem pa ni rečeno, da izgube državno subvencijo in se nahajajo v novem predlogu državnega proračuna vse dosedanje postavke za oblastna gledališča in tudi za mariborsko gledališče. Če torej ne nastopijo v doglednem času kake izredne spremembe, se ni bati za nadaljnji obstoj mariborskega gledališča.

□ Mariborsko gospodarstvo v krizi. Poravnalno postopanje je uvedeno proti mariborskemu trgovcu Francu Gildi v Melju in proti trgovki Terzijji Zivko na Aleksandrovi cesti 71.

□ Smuške tekme bodo pri Treh ribnikih. Radi nenadnih snežnih sprememb se je smuška tekma SK Železnica, ki bi se imela vršiti danes pri Ruški koči, preložila v mestno okolico. Da se omogoči pristop tudi gledalcem, bo start in cilj pri Treh ribnikih. Proga pojde bržčas v smeri Kamnice—St. Urban—Vojčete. Start točno ob 14. uri. Razdelitev daril bo po tekmi v gostilni pri Treh ribnikih.

□ Služba božja na Pohorju. Ob priliki vzdržnostne tekme mariborskega smučarskega kluba pri Mariborski koči in skupinskih tekem, ki jih priredi zimsko-sportni odsek SPD, bo dne 15. t. m. na Klopnem vrhu kakor tudi pri Mariborski koči služba božja, ki jo oskrbijo člani mariborskega Aljaževskega kluba.

□ Uboga vdova s šestimi nepreskrbljenimi otroci prosi usmiljena srca v obupnem položaju za pomoč. Darila v denariu in blagu sprejema uprava našega lista na Koroški cesti.

□ Umestni sklepi. V smislu sklepa zaduje seje zveze mariborskih kavarnarjev in gostilničarjev se bo začela akcija za znižanje cen plinu in električnemu toku, nadalje za ureditev poštnega urada na finančnem inšpektoratu, kar bo vsem prizadetim prišlo mnogo poti, za ureditev dveh blagajn pri davčnem uradu, za razširjenje kompetence mariborskega finančnega inšpektorata tudi na trošarinske in takse zadeve. Tudi se je sklenilo, da se organizira poseben serviri tečaj in da se vršijo redni sestanki mariborskih gostilničarjev in kavarnarjev.

□ Krasen srebrn pokal je daroval g. Lojze Strehar, odlični prijatelj in podpornik sportnega gibanja v Mariboru, zimsko-sportnemu odseku SPD s poverilom, da isti vsako sezono izvede smučsko skupinsko tekmo, pri kateri si bo ta pokal pridobil v prehodno roset tisti klub, katerega tekmovalna skupina bo dosegla najboljši čas. Tisti klub, ki si pribori trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih prvo mesto, postane trajen lastnik tega pokala.

□ Preselila se je iz Slovenske ulice 12 v Gosposko ulico 24 v vežo Prve hrvaške štedionice s svojo trafiko ga. Pavla Svetkova.

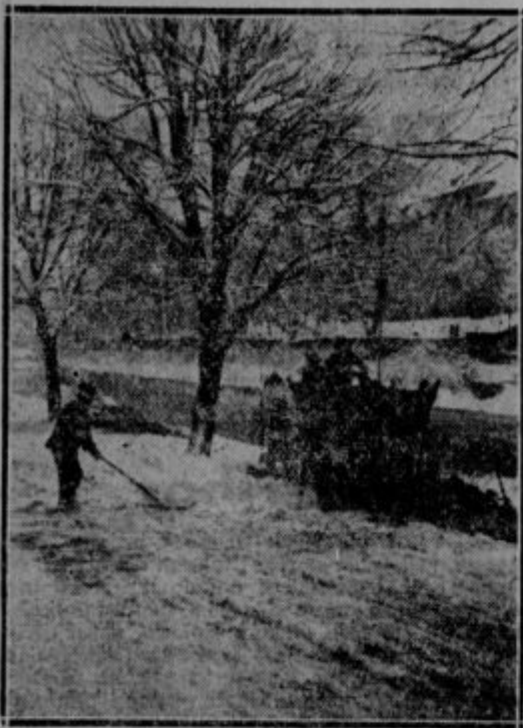
□ Na pohorskih vrhah. Poročilo od petka pravi: Mariborska koča —3°C temp., 20 cm novega snega na stari podlagi; Ruška koča: temp. —3°C. 20 cm snega na stari podlagi, sankaflišče uporabno do Renoluska; Hlebov dom na Smolniku: temp. —2°C. 15 cm snega na stari podlagi, sankaflišče uporabno: koča na Klonnem vrhu: temperatura —4°C. 25 cm novega snega; koča na Pesku: temp. —4°C. 27 cm novega snega; zavetišče pod Jezerskim vrhom: temp. —6°C. 35 cm novega snega. Sneg je povsod suh, izgledi za smuko povsod zelo dobri.

□ Mariborski trg je bil včeraj radi velikih snežnih zametov holi ničlo založen. Slaninarjev je bilo točno samo 98. kmetie so prineli za 80 vreč različne vrste blaga. Na perutninarjem trgu je bila nanoraj jedva 80 komadov. Zelenjave ni bilo skoraj nič in so razumljivo vsem vrstam blaga šle cene kvitku.

□ Pri krojevalni tečaj za krojače in šivilje priredi v Mariboru urad za posneševanje obrti ob banke uravne v Ljubljani. Poučeval bo državni strokovni učitelj g. Alojzij Knafel iz Ljubljane. Zanimajoči prijavitelje se pri zadruzi krojačev v Mariboru.

družbi, odkar se je ustanovila pa do l. 1929, dokler je mogla zaradi zdravja. Reveži so prihajali vsak mesec po podporo kar k njej na dom. Bilo je to v letih od 1923. do 1928. Ko je leta niso več dovoljevala tolike zaposlenosti, ji je hvaležna Vincencijeva družba poklonila lepo sliko sv. Franciška Pavelskega, katero je slikal domači slikar Matija Bradaska. — Za osemdesetletnico smo to zapisali, da se dobro delo med nami ne pozabi. Ne zaradi nje, ki je preskrbna, da bi zidala na tak časopisni spomin, ampak za dokaz, da živi še velika dobrodelnost med nami, tista, po kateri se spoznajo božji otroci... Jubilantki daj Bog še mnogo zdravih let!

Vendar enkrat - bela Ljubljana

Ljubljana, 7. februarja.

Narodna pesem pravi našemu mestu: bela Ljubljana. Sicer tega imena ne zasluži nikdar, razen prvo noč po snegu. Zakaj takoj zjutraj se zakadi cela vojska izpred magistrata, oborožena z lopatami, da čim prej odstrani belino, ki Ljubljano edina opravičuje do ponosnega naslova. Prav tako začne odvažati cela vrsta velikih dvovprežnih voz sneg v

Ljubljano, ki pa zato ne postane nič bolj bela. S kidanjem snega začno delavci pred mestno hišo in od tod nadaljujejo na vse strani. Debele in močne rokavice jih varujejo pred mrazom, najrazličnejši klobuki in pokrivala pa preganjajo mraz od rdečih ušes. Stopil sem k delavcu, ki je z vso vneto metal sneg s ceste na kup.

»Kako gre kaj delo?«

»Bo že, prav ob pravem času ga je Bog dal. Sicer imam le štiri in pol dinarje na uro, v osmih urah na dan se pa vendarle naberejo trije kovači. Res prava škoda, da letos tako skoparijo tam gori. Pred nekaj leti je bilo vse drugače.«

»Pa vas nič ne zebe?«

»Zakaj pa? Kar poskusite malo z lopato, pa boste takoj videli, da sneg ni tako lahak kot zgleđa. Sicer sem pa takega mraza že navajen. Saj sva z ljubljanskim snegom že stara znanca.«

»Ali že mnogo let opravljate ta posel pozimi?«

»Že nad 20 let ga spravilam. Zato pa mi gre tudi tako hitro izpod lopate. Vsakemu ne gre tako. Da bi vi videli, kako so leta 1914. kidali sneg staveci, ko so imeli tisti veliki stražarji. V črne suknje in kožuhe so bili oblečeni. Ustjate rokavice so imeli na rokav, na glavah pa velike in male cilindre. Ej, to so bili gospodje! Pa s kakšno vneto so ga kidali! Tedaj se je marsikomu od nas zdelo črdo, da nam delajo konkurenco. Pa so se vendar tako izkazali ko malokdo. Ves zaslužek, ki bi ga morali dobiti za kidanje, so namreč prepustili mestnim ubožcem.«

»Pa boste imeli pri snegu dolgo časa za služek?«

»E, to bomo hitro pospravili. Škoda, da niso vsi ljubljanci smučarji, potem bi ga že naprosili toliko, da bi imeli ves mesec zaslužek.«

»Kot smučar vam ga od srca privoščim cel meter.«

Mahal sem jo naprej ob Ljubljani, ki je požirala voz za vozom umazanega snega. Promet je že pobarval ceste s svojo umazano barvo in Ljubljana je bela le še po strehah.

Naši javnosti

Že lansko leto se je osnoval na ljubljanski univerzi Akademski urad dela, ki si je nadel naslov, omogočiti revnim akademikom študij s tem, da jim izposluje različna dela in pri nakupu nudi ugodnosti. Razumljivo je, da bi ostalo naše delo neplodno, če nas ne bi merodajni krogi podpirali v tej nalogi. Zato se ob tej priliki obračamo na vse trgovce in obrtnike s prošnjo, da bi revnim študentom dajali pri nakupu znatne popuste. Nadalje prosimo vse, ki imajo prosta stanovanja in so pripravljeni dajati hrano, naj to javijo na spodaj navedeni naslov in naj navedejo pogoje. Dalje se obračamo na vse, ki imajo na razpologo službe ali različna dela, kakor so: instrukcije, prepisovanje, pretipkovanje, prevajanja, stenografiranja, risarska ali druga duševna pa tudi telesna dela, naj sporočijo na naš urad, da mu pošljemo kakor možno in zanesljivo moč. Kakor hitro bomo prejeli od Vas kak odgovor oz. ponudbo, se bo takoj oglašil pri Vas naš funkcionar v svrhu natančnejšega dogovora. Prihajujemo, da se bo naša javnost v polni meri odzvala naši prošnji in nam pri tem pomagala.

Akademski urad dela, Ljubljana, univerza.

Zdravniki predpisujejo

kot zanesljivo, milo sredstvo za čiščenje, ki sigurno učinkuje, Artin-dražeje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vseb. škatlje 8 Din, zadošča za 4—6 krat.

Kaj bo danes!

Drama: Ob 15: »Princeska in pastirček«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20: »Trije vaški svetniki«.

Opera: Ob 15: »Faust«. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20: »Dijak prosjak«. Premijera. Izven.

Union: Ob 20: Svečana proslava 60 letnice pisatelja Franca Finžgarja. Predava prof. France Koblar.

Filharmonija: Ob pol 11: Predavanje slavičnega kluba. Predava prof. dr. Stanko Gogala: »Človek in religioznost«.

Rokodelski dom: Ob 17: Burka »Babilon«. Jakopičev paviljon: Razstava Matije Jame. Nočno službo imata lekarni: Mr. Irnkoczy ded., Mestni trg in mr. Ramor, Miklošičeva 20. Šišenska Prosveta: Ob pol 8 zvečer: Veselo igra »Brez županovega dovoljenja«.

Kaj bo jutri?

Opera: »Divji lovec«. Proslava 60 letnice pisatelja Franca Finžgarja.

Drama: Zaprti.

Sentjakobska šola: Predavanje Sadjarskega društva ob 19. Predava nadzornik Štrekelj o vrticah.

»Šišenska prosveta: ob osmih skioptično predavanje o sobnih cveticah. Predava ing. Jeglič. Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Realjeva cesta 1; mr. Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41 (Sv. Krištof.)

Od danes naprej za
znižane cene **30%**

snežnim čevljem
za **10%** pa znižane
za **10%** cene vsem
popraviteljem

Popravljamo čevlje v 3—4 urah
Garantira se prvovrsten podplat
Detajna prodaja čevljev
STANDARD etc.

pri **„Pollaku“**
Dunajska cesta 23, dvorišče

»Babilon«. Režija je v spretnih rokah g. režiserja Fr. Gajeta. Kdor želi prijetno zabavo, naj pride danes ob 5 v Rokodelski dom. Predprodaja vstopnic je dopoldne od 10—12 v društveni sobi Rokodelskega doma, Komenskega ulica 12.

© Smrtna kosa. Fr. Ks. Sattner, brat skladatelja p. H. Sattnerja je sredi umrl v ljubljanskem frančiškanskem samostanu. Pogreb bo v ponedeljek popoldne.

© Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave dravske banovine v Ljubljani ima svoj redni občni zbor dne 20. t. m. ob 20 v dvorani hotela Miklič. — Opozorjamo člane, da se občnega zbora radi važnosti polnoštevilno in točno udeležijo. — Odbor.

© O dr. Kreku in delavstvu predava v torek v šentpetrskem prosvetnem društvu g. prof. Dolenc. Začetek ob 8 uri. Pridite v obilnem številu.

© Sneg orjejo. Od četrtika zvečer pa skoraj neprestano do sobote in tudi v soboto ves dan je v Ljubljani snežilo. Malo je sneg ponehal le v petek zvečer. Snežna plast na tleh je zelo narasla, tako, da je prišla postelja po mestnih ulicah prava prometna ovira. Včeraj zjutraj so se zato delavci, ki jih je najela mestna občina, krepko spravili na delo in pričeli po vseh, kolikar prometnih ulicah kidati sneg, tako, da so napravili vsaj najmanjši prostor za vozila. Seveda so morali tudi hišni posestniki odkidati sneg s hodnikov. To je bilo potrebno večkrat na dan. Hvalevredno je tudi, da je dela mestna občina izorati tudi ulice v oddaljenih delih mesta in v predmestjih, tako, da ljudem ni treba gaziti snega do kolen. Prav tako so si morali tramvaj zjutraj s posebnim plodom, pritrjenim pred tramvajski voz izorati prosto pot po tračnicah. Ako bo režim tega februarjskega snega še dolgo trajal, bo morala mestna občina precej še živovati za čiščenje ulic in izprati vso v ta namen določeno proračunsko postavko.

— Hudo zaprtje, katar debelega črevesa, napenjanje, motenja v želodcu, odvajanje krvi, lenivost jeter, zlato žilo, bolečine v kolku, odstrani naravna »Franz-Josef« grenčica — zjutraj in zvečer majhen kozarec. Zdravniki strokovnjaki izpričujejo, da »Franz-Josef« voda učinkuje brez bolečin celo pri dražljivosti črevesa »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

© Palčke »Dom grafikov« ni zidala »Ljubljanska stavbena družba«, kakor poročamo pomotoma v današnji ilustr. prilogi na strani 2 spodaj, marveč »Ljubljanska gradbena družba«.

© Vsi, ki trinite na revmatizmu, išiasu ali trganju udov — preženite vse najhitreje in najceneje z »Rakalno masazo« pri strokovnjaku v kopališču »Slovo«.

© Norveški lodni in originalni angleški burberry ravnokar dospeli. Cene znatno znižane. Dobite naenkrat pri trdnici Novak, Kongresni trg št. 15. Neobvezno ogled.

© Ovrtniki higienično pere, svetlo lila, komično čisti obleke: Simona Kolodvorska 8.

Celje

© Drugo gostovanje ljubljanske drame. V torek, dne 10. t. m. zvečer znova gostuje v tukajšnjem mestnem gledališču ljubljanska drama, okrat z Branislav Nušičev komedijo »Gospa ministrica«.

© Poroka. V sredo, dne 4. febr. sta se v župni cerkvi na Gorjani Ponikvi poročila g. Ant. Ovirik, posestnik v Arjavi pri Petrovcih, in gđ. Marica Zupanc iz Gorjane Ponikve. Mladoporočencema želimo vso srečo.

© Pregled zasebnih motornih vozil. V četrtek, dne 12. febr. se vrši ob 11 dopoldne običajni komisijonalni pregled osebnih in tovornih avtomobilov, ki se nahajajo v zasebni lasti. Pregled se vrši pred mestno garažo na Spod. Lanovžu in mu morajo prisostovati vsi lastniki z navedenimi vozili iz okoliša celjske policije. Motocikli so to pot izzeti od pregleda.

© V celjski bolnišnici je umrl včeraj, 7. februarja t. l. 22-letni Jurjevc Anton iz Vrba pri Zalcu, N. p. v. m.

© Skrivnostni nočni obiski. V noči od 5. na 6. februar sta doživela tuk. drž. realna gimnazija ter okoliška narodna šola svojevrstne obiske. Neznanci so vlomili na gimnazijo in ravnateljevo pisarno, na okoliški šoli pa v pisarno šol. upravitelja. Povsod so s silo odprli vrata pisarne in ravnateljevo odn. upraviteljevo pisarno mizo, razmetali papirje, ni pa dognano, da bi bili kaj odnesli.

© Avtobus mesta Celja razpisuje mesto pomožne uradnice, večše korespondence in knjigovodstva. Prosnje je vlagati do 20. febr.

Kranj

Francosko predavanje. V sredo, dne 11. t. m. ob 18 priredi krožek prijateljev Francije v Kranju francosko predavanje. Predaval bo g. prof. Niko Kuret o srbohrvatski jun. narodni pesmi in francoski literaturi. Predavanje se bo vršilo v gimnaziji.

Vojaske obvezniki letnikov 1881—1910, ki so pristojni v Kranj, morajo oddati svoje vojniške izprave v občinski pisarno najkasneje do 15. febr. t. l.

Vreča koruze, ca. 80 kg. se je našla na cesti na Jezersko. Najbrže jo je izgubil kak voznik, ki vozi v Kranj drva ali podobno. Dasiravno je že preteklo teden dni, se lastnik koruze še ni nič oglašil, oziroma poizvedoval za izgubljenim vrečo.

Motociklisti! Evidenčne tablice za motocikle so prispele in se prevzamejo pri okrajnem načelnstvu v Kranju najpozneje do 15. februarja.

»Preligani tiče« danes točno ob pol 4 v ljudskem domu. Prihodnjo nedeljo bo kino »Ljudski dom« predstavljal lep in zanimiv film.

Tržič

60 letnico pisatelja Fr. S. Finžgarja proslavi Prosvetno društvo sv. Jožefa na prosvetnem večeru v ponedeljek, dne 9. t. m., ki je ves posvečen slavlencu. Slavnostni govor ima pisatelj rojak gosp. župnik A. Vovk. Poleg tega so na programu še druge točke.

Danes zvečer ob 8 se vrši na Skali veseloigra »Rodoljub iz Amerike« s številnimi pevskimi točkami. Igra je polna zdravega humora, ki bo izsilil mnogo nepriljubljenega smeha od začetka do konca.

Kamnik

Odšel je iz Kamnika na svojo novo službo na Trato nad Poljanami kaplan g. Anton Pipa, ki je bil priljubljen posebej pri mladini. Ostal bo v lepem spominu. Na njegovo mesto je prišel iz Trebnjega g. Mihael Jenko.

Najstarejši Kamničan umrl. Dne 4. februarja je umrl tukaj najstarejši možki v župniji g. Franc Petek, v starosti 93 let. Bil je več let popolnoma slep. Sredi decembra lanskega leta mu je umrla žena v starosti 85 let.

V varstvo proti hri/ol

vnetju grla in prehlajenja jemljite

**PANFLAVIN-
PASTILE**

Koroška Bela

Z današnjo nedeljo začne prodajati v kolportazi »Slovenec« za gornji del Javornika (od Boštelca do Markeža) Vidičeva mama iz Koroške Bele. Prijazno prodajalko toplo priporočamo.

»Veleturiste vije«. Danes ob pol 4 popoldne ga nam bodo igrali KPD zopet predstavili.

Naglo je umrla v Javornškem Rovtu »Mokerletova« gospodinja v sredo popoldne ob 5. Ves dan je delala in v delu jo je našla smrt. Kakor da bi že vedela za smrt, je preteklo nedeljo še sv. zakramente prejela. P. v. m.

Svojo delavnico je preselil čevljarski mojster Andrej Noč — vulgo Glažarjev — iz domače hiše v hišo nasproti g. Dežmana na Javorniku. Toplo priporočamo mladega mojstra.

Pluj

Kaplansko mesto na Hajdini, ki je bilo sedaj nekaj časa prazno, je dobil kapucin č. p. Dionizij Pristovnik.

Umrla je na Studencu pri Ljubljani soproga plujškega poštnega uslužbenca g. Glavnika. Zaprtila je možu več nepreskrbljenih otrok, ki bodo bridko pogrešali svojo mamo. Pokopali so jo v petek na pokopališču pri D. M. v Polju.

Srebrna poroka. Včerajšnjo soboto 7. t. m. sta obhajala 25 letnico svoje poroke gospa Terezija Fras in gospod Fras Ferdo. G. Fras je tajnik, blagajnik in odbornik Kmečke posojilnice. Član je mnogih narodnih in gospodarskih društev, kjer se vneto udeležuje. Poleg tega je tudi občinski odbornik. V vsem mestu uživa velik ugled. Istočasno jubilar praznuje še drugo obletnico: že polnih 25 let vodi z velikim uspehom petje v plujski prostijski cerkvi. Njegova gospa soproga je skrbna mati; svojemu soprogu pomaga z veseljem pri njegovem napornem poklicnem delu. Je pa poleg tega tudi izborna pevka, čije lep glas poslušamo pri nedeljskih mašah. »Srebrnima« jubilaroma ob tej slovesni priliki želimo vso srečo in božji blagoslov.

Javna licitacija za preskrbo mesa plujski garniziji se bo vršila v sredo 11. februarja ob 11 dop. Natančni podatki so na razvednem razglasu na občinski deski.

Marenberg

»Čarodejna brivnica« in druge novice. Kakot se govori in je nabit tudi na občinski hiši, dobimo v nedeljo, dne 8. februarja še tretjo brivnico, ki bo obema sedanjima frizerjema delala najbrž precej občutno konkurenco, ker se bo tam brilo in striglo na čisto nov način, namreč z neko čarodejno »čajfoc«. Omenjeno brivnico otvori tukajšnje kat. prosvetno društvo, in sicer v dvorani g. Alojzija Brudermanna ob 3 popoldne, in bo prav prijetna pustna zabava, nazadnje pa še prav velik dirindaj. Kdor se raši smeji ko joče, se bo gotovo udeležil te pustne zabave, pa naj prinese nekaj vreč seboj, da bo imel smeha in dobre volje za vse leto! — Za gotovo je obljubil priti naš najnovejši zakonski mož, naš večletni knjižničar Anton Vamlejš, ki se je kljub velikim denarnim krizam le upal oženiti, to pa menda zato, ker je dobil za ženo pridno mladenko Katarino Ternik od Napečnikove hiše. Njuna gostilja je bila prav družabna in vesela. Zglednemu zakonskemu paru želimo obilo sreče. — Kmalu bo stopil pred oltar tudi tukajšnji trgovec Maks Hölbling, da ne bo treba vleči ploha po trgu. So še ljudje, ki nekaj dajo na čast! — Poslavlja pa se od nas naš obče priljubljeni in spoštovani sodnik g. France Slabé, ki je vedno bil ne samo sodnik na svojem mestu, ampak tudi zelo poraben kulturni delavec in ga bo naš obmejni trg zelo težko pogrešal. Na lastno prošnjo pride v lepo Radovljico, kjer se naj njemu in njegovi obitelji prav dobro dopade, kar mu želimo s hvaležnim srcem.

Ruše

Gasilsko društvo si je v spomin svoje 40 letnice omislilo nove kroje po vojaškem vzorcu. Za pokritje stroškov je društvo priredilo zadnjo nedeljo pri gosp. Muleju veselico z bogatim srečelovom. Čisti dobiček cele prireditve je 2500 Din.

Ruška občina je nabavila za vse hiše nove hišne številke na emajliranih kovinskih tablicah v državnih barvah. Tablice so zelo okusne, številke jasne in vidne. Tablice stane 24 Din.

Prosvetno društvo v Rušah je naročilo in dobiva že za svoje člane zbirko Leposlovne knjižnice, Ljudske knjižnice. Zbirko domačih pisateljev in zbirko mladinskih spisov. Člani, sežite po njih. — Dne 22. februarja bo poučno predavanje s skioptičnimi slikami.

Trbovlje

Smučarski odsek SPD Trbovlje sklicuje članski sestanek dne 9. februarja 1931 ob pol 20 pri g. A. Forte na Vodah. Udeležba članov obvezna, zaradi volitve tekmovalnega odbora in prijaviteljev za propagandno tekmo. Snega dosti! »Dober smuke«.

Danes prosvetna prireditve v Društvenem domu ob pol 4 popoldne. Vstopnina 3 in 2 Din, za otroke 1 Din. Možje, fantje, žene, dekleta in malčki ne zamudite!

Zanemarjenost pri hripi postane lahko usodepolna

Govorjenje o pojavi hripe ni samo pri nas, ker se je pojavila po vsej Evropi. V članku Epidemija hripe v Evropi in higijenski nasveti, se bavi neki veliki inozemski list s problemom hripe, njenim povzročiteljem, varovanju in zdravljenju.

V tem listu je jasno rečeno, da je hripa v današnji obliki še vedno nekaj novega in neraziskane za moderno znanost, ker se ne more niti ustaviti, niti oslabiti, kljub ogromnim progresom higijene. Hripa je bolezen, kateri bolnik v začetku ne pripisuje nobene važnosti, ker so znaki bolehnja zelo lahki, a tiči ravno v tem nevarnost hripe, ker prihaja polagoma v organizem, kjer začne potem svoje uspešno delovanje. To jasno govori, da se je treba hripe varovati in ne smatrati pojavov hripe za malenkost, ker so posledice velike, lahko tudi smrtonosne.

V našem Primorju in po ostalih krajih je bilo v zadnjih časih veliko pojavov hripe, a so bolniki v slučaju obolenja uspešno uporabljali kot protisredstvo preparat »Algae«, ki se proizvaja na Sušaku, a se lahko dobi povsod, tudi v najmanjšem mestu. Pri hripi drgnite lahko bolniku prsa, ledja, roke in noge z »Algo«, ker »Algae« ublažuje vročino, okrepčuje in osvežuje tako, da se počuti bolnik popolnoma prenovljen. S tem se prepreči vsa težja obolenja. Za obvarovanje hripe zadostuje ena mala žlička »Algae« v kozarcu vode, s katero je treba večkrat na dan izpirati usta in grlo.

Priporoča se prvi slovenski zavod Vzajemna zavarovalnica Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE:

Celje, Palača Ljudske posojilnice, Zagreb, Starčevićev trg 6, Sarajevo, Aleksandrova cesta 101, Split, Ulica XI puka 22, Beograd, Poincareova 2

Advokat

Dr. Visenjak Alojz

v Puju

je preselil svojo pisarno iz Vošnjakove ulice
v **Panonsko ulico št. 13**
v hišo tvrde Matzua Jakob poleg trgovine Sonnenschein in gostilne „Beli križ“

Za zunanjo službo iščemo gospoda ali damo

Pošteni, agilni, zgovorni, z lepim vedenjem, nad 23 let stari ponudniki naj se javijo pisмено na oglasni oddelek lista pod »Amerikansko velepodjetje« št. 1287.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in samo na debelo

Premog domači in inozemski za domačo kurjavo in industrijske svrhe.
Kovaški premog vseh vrst.
Koks (tvarniški, plavžarski in plinski).
Brikete.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva 15/L.

Ekspozitura hiše
MARBOR

„LUNA“

105. A pristanišč
Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloge: nogavice, otroških, ženskih in moških srajc, spodnjih hlač, dleten, majc, puloverov, telovnikov, lastni izdelki. Čevlji za dom in telovadbo, snežni čevlji, dezniki, igrače — Lastna pletarna in predtiskarija, tudi se prevzame entlanje in ažuriranje. — Ves pribor za šivanje, kakor volna, svile itd. Krojači in šivilje dobe znaten popust — Tudi gugalni konji, sanke, vozički za pupe po izredno nizkih cenah. — Na drobno in na debelo.

Bolni na nogah!

Nocoj kopeli za noge z nekaj dekagrami SOLI SV. ROKA!

Boleče noge — pekoče noge — težke in trudne noge — otiščanci — ozeblina — bule vsled ozeblina — neznošen srbež — kurja ocesa — zujji — trda koža — krvavitve

uredi najbolj zanemarjene noge v najkrajnjem meri i velik zavoj soli sv. Roka za noge po Din 16'—, Dobiva se v vseh lekarnah in trgovinah. — Zaloge za Slovenijo trgovina GREGORIC, Ljubljana, Glavna zaloge „Nada“ trgovin V. Gabric Subotica

Novost!

Tribuna dvokolesa „Sachs“ motorjem od 300 do 400 cm³, s močnejšo pneumatico, motor v sredini, montiran s dvo no pr-slavo in spojko, 11. K. S. Vozil do 40 km na uro in porabi 2 litra goriva na 100 km. Dobi se tudi sams motorček, kateri se lahko na navadno močno oto montira. Cena prav nizka, ceniki franko. »TRIBUNA« P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozil v Ljubljani, Karlovska c. 1a štev. 1.

To lahko tu i Vi!

Sedaj sami muziciramo ter se izvršno zabavamo v teh dolgih zimskih večerih. Vselej in drugodnost sta zaveli k nam. K svojim dobrim glasbenim instrumentom smo prejeli tudi popolnoma zaenotj učne zvezke, ki nas na prijeten način poučujejo v glasbi. Tudi Vi se lahko naučite kak instrument.

Zahvalite se brezplačen glavni katalog

s knjižico „Kako postanem dober glasbenik?“ — od naj-večje in najcenejše odornne trdke glasbil v Jugoslaviji.

Melinel & Herold

tvornica glasbil in harmonik
bradajna podr. Maribor št. 102.

Ozeblina

vsakovrstne, na novo od mraza nastale, bodisi na roki, prstu, nosu, licu ali uhlju, ki so otekle in srbe. izginejo takoj, ako jih namažete z znano Bartuličovo ZDRAVILNO MASTJO. Cena škatljice samo 10 Din; po pošti pošljemo le po 6 škatlic po povzetju za 60 Din. Edino prava se dobi v l. 1599 ustanovljeni Kaptolski lekarni V. Bartulič Zagreb, Jelačićev trg 20.

Ogledala

vseh vrst, velikosti in oblik

Steklo

zrcalne 6—8 mm, mašinsko 4—6 mm, portalno, leusno, alabaster itd.

Spectrum d. d.

Ljubljana VII — Telefon 23-43
Zagreb Celovška 81 Osijek

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„Jugrad“

Jugoslovanska građbena in kreditna zadruga r. z. o. z.
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35/L.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prostimo znamko.

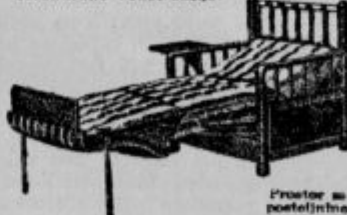
Uradne ure od 8—12 in 14—18.

Moderen politehnični zavod - Paris

20. letnik.

Otvoritev akademičnega leta 1931. dne 15. januarja. — Studij za inženjerstvo „In Absentia“ (studij doma) 2 leti (še v krajšem času za kandidate s posebno predizobrazbo). — Fakulteta gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrarn, železobetona. — Centralna kurjava. — V francoskem ali nemškem jeziku. — Pravila in program: General-Sekretariat (Dept. L. S. 5) T. M. P. 38, rue Hallé, Paris (14-e).

Garantirana konstrukcija!

FRANC JAGER
tapetništvo
Ljubljana, Št. Petra n. 29

priporoča svoje najmoderneje fotelje vseh vrst, modroce, otomane, žimo, zložljive postelje, patentne divane i. t. d.

Najmodernejša oblika!

Naznanilo

Čast nam je vljudo obvestiti cenj občinstvo, da smo otvorili v Ljubljani, **Dunajska cesta 33** (v prost. Javnih skladišč) podružnico in skladišče

Na drobno! Prodajamo pod najpovoljnejšimi pogoji: **Na debelo!**

Pekleniški premog za domačo kurjavo
I. a. tuzemske premoge za industrijske svrhe
Prv. vrst. inozemske premoge in kokse
Prvovrstni dunajski plinski koks za centralno kuravo in kovaške svrhe

Priporočamo se za obilna naročila in zagotavljamo najkvalitetnejšo postrežbo
SLAVONSKA TRGOVSKA DRUŽBA ZA PREM OG
KAUFMANN IN DRUGI • ZAGREB
PODRUŽNICA LJUBLJANA
Telef. interurb.: 33-65 • Telegrami: »Antracit« Ljubljana

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi največje RUDOLF RADOVAN tapetnik Mestni trg 13 Ugodni nakup morske trave žime cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Tekstil.strokovnjak

popolnoma samostojen v volnenih, jutovih in preprožnih ter dekoracijskih tkaninah, sprejme mesto desinatera, delovodje ali tehničnega uradnika ev. uredi izdelavo teh tekstilij. Naslov v upravi lista pod št. 1105.

Zahvala

Vsem, ki so mi ob bridki izgubi moje nepozabne soproge

Franje Pollak

roj. Peterca

na kakršenkoli način izkazali svoje sočutje, naj bo tudi tem potom izrečena moja najprisrčnejša zahvala.

Posebno sem hvaležen vsem onim, kateri so mojo rajnko v tako lepem številu spremili na njeni poslednji poti. — Ustanovam religioznim, kulturnim in gospodarskim, kakor tudi uglednemu ljubljanskemu meščanstvu, tovarniškemu uradništvu in delavstvu, v prvi vrsti pa prečastiti duhovščini in vsem, kateri so s svojo udeležbo ob tej priliki izkazali rajni svojo počastitev, naj Bog obilno poplača!

Ljubljana, dne 7. februarja 1931.

Carl Pollak st.
za žalujoče ostale.

V globoki žalosti naznanjamo, da je dne 5. februarja t. l. na Koreni umrl gospod

ANDREJ MAROLT

posestnik na Koreni št. 7, dolgoletni član načelstev hranilnice in posojilnice v Horjulu in Kmet. društva v Horjulu.

Pogreb delavnega in zaslužnega moža bo v soboto dne 7. februarja v Polhovem Gradcu.

Horjul, dne 6. februarja 1931.

Odbor hranil. in posojilnice v Horjulu.
Odbor Kmetijskega društva v Horjulu.

Zahvala

Ob bridki izgubi naše nad vse ljubljene žene, stare mame, mame, sestre itd.

Apolonije Rižnik roj. Sgerm

katera je dne 30. januarja 1931 ob 11 dopoldne po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 69 letu starosti, izdihnila svojo plemenito dušo, izrekamo tem potom najprisrčnejšo zahvalo vsem, ki so nam lajšali bridkost in bol ob mrtvaškem odru, vsem, ki so darovali krasne vence ter jo spremili na zadnji poti v tako velikem številu. Prav posebna zahvala č. g. župniku M. Sagaju za prekrasne besede ob odprtem grobu. Blag ji spomin! Lahka ji zemlja!

Brezno, 8. februarja 1931.

Žalujoči ostali.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

• Robinzoni z briga „Bounty“

Britska vlada je poslala pred 153 leti vojno enojadnico »Bounty« na oddaljene in takrat komaj poznane tihoceanske otoke po semena in sadike različnih tropskih rastlin, pred vsem kruhovca, ki jih je hotela gojiti v Zapadni Indiji. Po 250-dnevni naporni vožnji je dospel brig na cilj svojega 60.000 km dolgega potovanja. Neprestani viharji so hudo zdelali mornarje, in še več so trpeli pod krutostjo svojega poveljnika, poročnika bojne ladje Bligha, izvrstnega a neizprosne kapitana. Zato je zavladovala na krovu velika radost, ko je »Bounty« ponoči dne 26. oktobra leta 1788. naposled vrgel sidra ob Tahitiju, v skupini Društvenih otokov, (med 17° 30' — 17° 53' juž. širine ter 149° 6' — 149° 38' zap. dolžine od Greenwicha, od leta 1880. v francoski lasti). Vse prestane muke so bile pozabljene, ko je solnce obsijalo prijazne griče, mogočne palme in kruhovce ob morju in bujni gozd v ozadju. Tahitanci, lepo raščeni, rjavkasti ljudje, so že poznali bele tujce. Cook je popisal otočje kot prvi. Natrpano polne piroge so takoj obkolile ladjo. Domačini so prinesli živeža: črne prašiče, sadje in perotino. Ženske so takoj priredile na krovu velik ples, in je moral kapitan z bičem končati veselje ter svoje moštvo opozoriti na službeno dolžnost. Vendar je moral »Bounty« skoro pet mesecev ostati v pristanišču, da počaka na dozorevanje kruhovca. Kapitan, dasi nerad je moral moštvo dovoliti izlete na otok ter gledati, kako se dobro ima v »rajski deželi«. Ves do 1000 km² velik otok se je mladim mornarjem zdel sam vrt, in so zatirjali, da še nikoli niso bili tako srečni. Trije izmed njih so se celo skrili v gozdu ko je ladja koncem marca 1789. natovorila vse potrebno pa zopet dvignila sidra. A kapitan jih je le našel, takoj uklenil in zaprl v podpalubju. Prijazni domačini so dolgo spremljali ladjo. Mornarji so žalovali po izgubljenem raju. Ko je moral »Bounty« dne 28. aprila kljubovati izredno hudemu viharju, in je postal kapitan vpričo nevarnosti posebno neusmiljen, so se mornarji uprli. Pod vodstvom prvega častnika Kristiana Fletcherja, ki ga je Bligh po krivici kruto razžalil, so ponoči napadli kapitana. Vkricali so ga v družbi onih 18 mož, ki se niso hoteli priključiti vstašem, v velik ladijski čoln in ga pahnili v razburkano morje z najslabšim zemljevidom pa pičlo odmerjeno zalogo živeža. Nimam prostora, da bi pripovedoval o težavnem Blightovem šesttedenskem potovanju do 7.000 km oddaljenega nizozemskega otoka Timfe. Kljub stalnim nalivom in vetrovom je rešil vse svoje sestradane tovariše, podal vzgled poguma in vztrajnosti ter slajno dokazal svoje mornarske zmožnosti. A

usoda 28. upornikov, ki so ostali na krovu »Bountyja« v zalivu Anamuki, je bila še bolj čudežna: spremenila se je pozneje v pravljico, ki so jo drugo drugemu pripovedovala vsa naslednja pokolenja britskih mornarjev.

Ko so izvolili uporniki svoj prvi »sovjet«, se je izkazalo, da se hoče večina vrniti na Tahiti v prepričanju, da jim obsovaženi kapitan ne bo več nevaren. Mislili so, da mora utoniti sredi oceana. Samo Fletcher in njegova desna roka, priletni mornar John Adams, sta bila previdnejša. Dokazovala sta, da vtegne kapitan kot izkušen morski volk rešiti življenje in poslati po vstaše bojno ladjo, ki bo seveda pred vsem obiskala Tahiti. Priporočala sta, da naj si rajše poiščejo nov, neobljuden otok in na njem novo domovino. A večina se ni zmenila za svarila. »Bounty« je odrinil nazaj in zvečer dne 14. maja srečno dospel na Tahiti. Domačinom, ki so navdušeno sprejeli znanca, so natvezili vstaši, da je ostal Bligh na nekem novem otoku ter jih poslal po sadike in živino za svojo novo kolonijo. Zopet se je pričelo veselo življenje, in naposled sta ostala Fletcher z Adamsom sama na zapuščenem otoku. Bila sta nemirna, ker se je pričel peti mesec po drami v Anamuškem zalivu. Če se je bil kapitan vendarle rešil, bi se morala kmalu prikazati maščevalna fregata. Fletcher je mukoma sklical brezskrbno moštvo na posvetovanje in mu pričel dokazovati, da čaka samo na vislice. Predlagal je, naj se reši na 20.000 km oddaljeni Pitcairn, najjužnejši izmed Polinezijskih otokov. Vedel je, da je neobljuden in po prvem opisu iz leta 1775. vsled skalnatega obrežja za ladje skoro nedostopen. A samo sedem izmed 28 vstašev, v številni vajenca, dečka Younga, so se dali prepričati. Ostali so mislili, da se bodo v sili lahko skrili v hribih, upali, da bodo pomiloščeni ali so hoteli rajši oditi na holandske otoke. Fletcher jim je pustil denar in največji čoln. Vedel pa je, da ima premalo ljudi za dvigavanje jader in kolonizacijo neobljudenega otoka. Privoščil je zato obilo ruma poprej določenim domačinom, ki so prišli na ladjo po slovo. Ko je »Bounty« ob svitanju odrinil v morje in se za vselej poslovil od ostalega sveta, je odpeljal poleg devetih Angležev še 18 Tahitancev: 8 mož in 10 žensk. Fletcher se je odločil na dolgo in nevarno pot z nezadostnim moštvom, malo zalogo živil in skoro brez mornarskih instrumentov v zavesti, da si drugače ne bo rešil življenja. Njegove slutnje so se pozneje uresničile. Začetkom oktobra je dospel na Tahiti maščevalca, Fregata »Pandora«. Zopet ne morem popisovati niene tragične zgodbe. Na poti proti domu je zašla med čeri, in je moralo moštvo z

ujetimi vstaši vred prestati skoro isto nevarno potovanje v malih čolnih kakor poprej Bligh. A ujetniki so le dospel v London. Romali so v ječe, in trije izmed njih so bili obešeni. Usoda ostale devetorice upornikov je ostala neznana, in so jih proglasile oblasti za mrtve.

Dne 13. junija l. 1790. je zagledal »Bounty« daleč proti jugo-vzhodu težko pričakovano zavetišče. A koralove čeri so onemogočile dostop do otoka Pitcairna, dvigal se je iz penečega se morja kakor trdnjava. Navpično rdečkasto skalovje je bilo golo in neprijazno. Begunci so morali jadrti okrog otoka, pazno ogledovati obalo, dokler se jim ni posrečilo odkriti ozek preliv med štrlečim kamenjem. »Bounty« je srečno dospel v malo, komaj 10 km dolgo sidrišče z dnom iz čistega peska. Šele zdaj so z nepopisnim veseljem ugotovili ljudje ono, kar so jim prikrivale zunanje stene: dve po 25 ha veliki planoti, pokriti s palmami in kruhovci. Po skalovju so brzeli kristalno čisti potoki. Crede divjih drobnih prašičev so se mirno pasle v gosti travi. Mornarji so s puškami v rokah plašno preiskali notranjost otoka. A nikjer niso našli človeških sledov. Samo na najvišji skalnati planoti sredi Pitcairna je stalo šest iz črnega bazalta nerodno oblikovanih velikih malikov, spomin na neznano, davno izumrlo ljudstvo, morebiti na nekdanjo celino, ki se je pred tisočletji pogreznila v oceanu.

Novi Robinzoni so raztovorili ladjo, popravili vse kovinske dele in sežgali leseno ogrodje, da bi zatrl vsak spomin na »Bountyjevo« tragedijo. Prvo noč niso mogli zaspiti, ker so se bili, da prežijo nanje kjerkoli domačini. A drugi dan so ugotovili, da ni na otoku nobenega živega bitja razen oblakov ptic, nekaj podgan in malih kuščarjev. Vendar je spremenil Fletcher zaradi previdnosti neko težje dostopno jamo v skalovju v zasilno trdnjavo. Mornarji so ga brezpogojno poslušali. Razdelili so na to otok v devet delov po številu belih ljudi, in obdelali z motikami, kakor so znali, izredno rodovitno rdečkasto grudo nekdanjega ognjenika. Zgradili so si iz bambusa kolibe in jih pokrili s palmovimi listji. Našli so neko drevje, katerega vlakna so jim dajala močan sukanec. Stkali so si na ta način blago za obleko in spletli mreže za ribolov. Niso poznali mraza v milem podnebju in niso bili lačni: nabirali so jajca vodnih ptic, imeli poljske prideleke, sadje, ribo in svinjsko meso. Prašiči so se kmalu udomačili. Vendar pa je bilo življenje na otoku dokaj težavno.

Tahitanci, ki so postali angleški sužnji, so mrzili bele ljudi in trpeli zaradi domotožja. Majnika leta 1792. je snoval eden od njih, Ohoa, zaroto. Hotel je umoriti Fletcherja, pri-siliti Angleže, da zgradijo velik čoln, in od-

jadrti nazaj na Tahiti z vsemi svojimi rojaki, ki so postali žrtev ruma in Fletcherjeve zvi-jače. A lepa Manimasta, ki jo je vzel za ženo mornar Williams, se je zbal za njegovo življenje. Po noči je s sekuro obglavila spečega Ohoa in glavo prinesla Fletcherju... Vendar je pol leta pozneje zopet butil upor. Tahitanka Rarahuti je padla pri nabiranju jajc v skalovju v prepad in se smrtno ponesrečila. Njen angleški mož je nato odvezel ženo enemu izmed domačinov. Tahitanci so pobili nasilneža, napadli Angleže in umorili še štiri žrtve. Med slednjimi sta bila tudi Williams in Fletcher. Ostala četvorica je komaj ušla pokolju s tem, da je pobegnila v Fletcherjevo trdnjavo. A ponoči se je stanje nenadoma izpremenilo. Črne ženske, kakor prejšnje leto Manimasta, so zadavile speče, krvi pijane morilce in Adamsu prinesle njih odrezane roke pa glave. Na Adamsovo povelje so umorjene črnce sežgali. Njih vdove in morilke so vestno prepevale, naricale in si trgale lase. Beli so bili pokopani zraven, in je prečital Adams nad skupnim grobom odlomke iz ladijskega sv. pisma.

Leta 1793. so ostali na ta način na otoku samo še štirje beli moški pod Adamsovimi vodstvom in 10 žensk. Slednje so kmalu pričele obžalovati izvršeni umor. Same so zdaj morale opravljati vse poljsko delo, in mornarji, posebno stalno pijani Skot Mac Coy, so bili surovi. Rodilo se je več otrok, a niso bili v tolažbo. Ženske so šest mesecev gradile velik čoln in majnika leta 1794. sklenile z njim odri-niti na Tahiti. Adams jih je opozarjal na nevarnost tega brezumnega početja, a samo ena žena je premislila. Ostalih devet je prišlo za vesla. Toda valovi so čoln, čim je prišel iz notranjega zaliva v odprto morje, prevrnili. Nerodne potovalke so vse mokre priplavale nazaj. Moški so jih zasmehovali. Ženske so pobesnele, ukradle dve puški in sklenile vpri-zoriti novo krvavo noč. Toda zopet je opozorila ena izmed žena, ki je imela Younga rada, bele na nevarnost. Zarotnice so zaprli, en dan so strdale in potem so jih seveda pomilostili. Young je zapisal v dnevniku: — Sklenili smo, da bomo prihodnjic neusmiljeno ustrelili prvo žensko, ki bo snovala zaroto. Njegovi zapiski so glavni vir za »Bountyjevo« zgodbo. Do zarote sicer ni prišlo, a razmerje je bilo še dolgo napeto. Zadnjice so se uprle ženske začetkom leta 1797. Odšle so takrat na drugo polovico otoka, kjer so obdelale novo polje. Samo otroci so materi prinašale vesti o očetu in nasprotno. Vendar je bila ta ločitev kratka: spomladi so se begunke povrnila domov. Od tedaj je zavladoval na otoku mir. Otroci so rastle in pomagali staršem. Nasajeni tobak, čaj in kava so pridno rodili... Zalibog je leta 1798. Mac Coy, poprej delavec v žganjarni na Skotskem, odkril nesrečen izum. Pogrešal je rum

Svila
je
na jej
ne škodi
solnce.

Cena
ni odločilna

Samo dobra kakovost svile
Vam jamči, da niste zastonj
izdali denarja

Zahtevajte zato samo

DAGMAR-SVILO!

in se trudil, dokler ni napravil špirta iz korenin čajnega grma. Od tedaj je bil stalno pijan, podnevi je videl strahove in naposled v pijan-ski blaznosti skočil v brezno. Njegov tovariš in sopivec Quintal je v pijanosti kričal, da bo vpelel ves prokleti otok. Nekoč je res pod-taknil ogenj v Youngovo hišo in mu grozil s puško. Young ga je moral ustreliti, da prepreči nasilnosti. A ta dogodek je podkopal njegovo zdravje. Young je umrl nekoliko mesecev po-zneje na jetiki in naduhi kot žrtev nepopisnega domotožja. Jokal se je po Angleški in pozdravil smrt kot odrešenje.

To je bilo že leta 1800. Adams je torej pre-živel vse svoje tovariše. Ostal je sam z 10 žens-kami in 19 otroci. Dečki in deklice so vsi imeli pravilne angleške poteze in belo polt. Samo ploski nosovi in dolga ušesa so spominjali na tahitanske matere. Adams, ki je v Londonu kot zapuščen deček po ulicah pobiral časopisne cunje in se učil črk, je čutil, da ima veliko od-govornost. Pozabil je namreč pisati, a s po-močjo sv. pisma svoje edine knjige, je mladino naučil angleščine in čitanja. Vestno je izvršil zasilni sv. krst nad vsakim novorojenčkom.

Leta so hitela, novo pokolenje je nastopilo svojo dobo, a še vedno so veljale Adamsove postave. Občni zbor, kjer so glasovali enako moški in ženske, je vsako leto volil glavarja z neomejeno oblastjo. Vsak otrok do 16. leta je moral obiskati šolo, da ne pozabi čitanja in pisanja. Po treh nadaljnjih letih je minil 14 letni rok, ki ga določa angleški zakon za ka-zensko odgovornost. »Bountyjeva« drama je zastarela za sodnijo. Senca maščevalne kazenske fregate ni več ogrožala Pitcairna. Adams je prosil Boga, da bi mu poslal katerekoli rojake pred smrtjo. Izgubljena domovina se mu je zdela prav raj. A samo dvakrat, v letih 1795. in 1798, so otočani videli v daljavi mimohiteče ladje. Šele leta 1814. je slučajno vrgel vihar dve fregati v bližino Pitcairna. Ko sta bili komaj en in pol km oddaljeni od obale, se je sklenil 60 let stari Adams poslužiti v življenju morebiti zadnje prilike. Mukoma je navlekel svojo staro mornarsko uniformo (postala mu je preozka, ker se je zredil; dolga brada mu je pokrivala vsa prsa) in v spremstvu štirih vitkih mladeničev, treh sinov in Fletcherjevega sina, v čolnu odrinil naproti fregati »Tritonu«. Moš-tvo, ki je nezaupno gledalo dozdevne divjake in se balo zasede, je široko odprlo oči, ko je za-slišalo angleščino. — Jaz sem zadnji iz »Boun-tyjevega« moštva! se je predstavil Adams pre-sečenemu kapitanu. Šele zdaj je zvedel o rešitvi svojega kapitana in žalostnem koncu vstašev na Tahitiju. Kapitan je sestavil uradni zapisnik, ki ga je odpeljal v London. Vojne oblasti so upoštevale, da sta preprečila Adams in Fletcher prelivanje krvi pri uporu. »Trito-novi« častniki so obiskali Adamsovo hišo. »Vsi otočani«, je poročal kapitan v Londonu, — so krepke in lepe postave. Moški so kakor Herkuli. Zenske, lepe, zdrave, spodobne in skromne, so tudi napravile boljši vtis. V naselbini vlada pobožno in delavno življenje, ki bi lahko slu-žilo vzgled tudi izobraženejšemu ljudstvu. Od tedaj so večkrat pristali na Pitcairnu kitolovci. Leta 1827. je prišel tja Francoz Jean Baffet, ki je hotel postati pridigar. Poskušal je osme-šiti Adamsovo službo božjo, češ da je nepismen. To je povzročilo veliko razburjenje med 87 otočani, a imeli so radi svojega »ato« in je moral Baffet slednjič oditi. Kmalu je doživel Adams drugo gorje. Trideset mladeničev, ki so hrepeneli po neznanem življenju, je odšlo na Tahiti. A pet let pozneje se je 20 od njih vrnilo v prepričanju, da je doma le najbolje. Adams je umrl 70 let star mirno in zadovoljno sredi cvetoče naselbine, ki je štela 26 zakonskih parov in v celem 106 ljudi. Kakor svetopisemski očak je gledal v oceanu potapljačice se solnce in svojim dedičem naročil, naj ostanejo verni, ker ni zaupanja in ljubezni brez Boga. Pred 75 leti je postal Pitcairn preobljuden. Britska vlada je koloniji na njeno prošnjo prepustila še otok Norfolk. Zdaj biva na Pitcairnu že do 1000 ljudi.

Adams je poravnal svoj prestop in si pridobil tudi velike zasluge za znanost. Vestno je beležil vse porode in svatbe ter so ti, do zdaj nadaljevani zapiski dragoceno gradivo za raz-iskovanje dednih lastnosti.

Vsa Bountyjeva naselbina tvori en krog bližnjih sorodnikov. Kljub temu so ugotovili antropološki strokovnjaki Ameriškega naravo-slovnega muzeja v New Yorku pri lanskem obi-sku na Pitcairnu, da ne kaže Adamsovo potom-stvo nobenih znakov telesnega ali duševnega propadanja. Odlikuje se po vzornem zdravju in npravnosti, dasi je videl otok od kraja dosti nasilnosti in krvi. To je seveda posledica kr-ščanskega in delavnega življenja.

Kakor rečeno, je postala Bountyjeva povest ljudska pravljica na Angleškem. Se Byron, ki je prečital Blyghtovo »Poročilo o uporu na Društenem otočju leta 1779«, je opeval v po-emi »Otok« »blaženo zemljo brez zlata in po-stave, kjer si nihče ne lasti polja, gozda in vode« ter je Pitcairn označil kot »z zločinom pridobljen raj«. A šele lani je podal francoski pisatelj Soulier na temelju uradnih spisov in Youngovega dnevnika prvo izvirno zgodovino Bountyjevih Robinzonov, ki je po svoji zani-mivosti prekosila vse slične izmišljene zgodbe. (Maurice Soulier. L'Equipage révolté. Morpon et Cie, éditeurs, Paris, 1929). Iz te knjige smo posneli naše kratko poročilo.

Robert Green:

Eden ali oba?

Predmestje Beauchamps je šlo samo dve vreti hiš ali eno edino ulico. Zadnje izmed teh novih poslopjij je imelo podnevi še dokaj čedno zunanost. A ponoči se je spremenila hiša v komaj razločno kocko, sredi brezmej-ne predmestne ravnine izgubljen temni ma-dež, mrko lice z drobnimi, slepimi okenci — očesci. Ned Chivers je stanoval s svojo mla-do ženo že skoro pol leta v tej hiši. Navadno je bil ves dan zaposlen v pisarni in se šele pred polnočjo vrnil domov.

Vendar je bila njegova soproga, ljubka Lotty, na svet večer leta 1911. prepričana, da bo prišel nocoj bolj zgodaj. Saj je moral radi praznika prej končati delo in razen tega tudi prinesiti denar, da bo jutri zgodaj izpla-čal delavce. Navadno je Ned nikoli ni pustil same, če se je nahajal v hiši posebno velik denarni znesek.

A kljub temu pričakovanju je takoj za-slutila, čim ga je zagledala iz okna na ulici, da se je zgodilo nekaj izrednega, radi česar bo morala ostati sama tudi na ta večer.

»Ned!« mu je zaklicala naproti, »že vi-dim, da si prišel samo zato, da bi zopet v naglici pojedel kosilo... Ali je mogoče, da me boš zopet pustil samo? Saj veš, da ima služkinja danes dopust. Odsila je že v mesto. Vendar ne bom vse to sama čuvala doma!

Pokazala je možu z nemo kretnjo maj-hen kovčeg, ki ga je držal v roki. Vedela je, da je bil natrpan z dolarji.

»Bodi prepričana, da je tudi meni zelo neprijetno, da te moram celo danes pustiti samo doma. A Pearson mi je žalibog naročil, naj grem takoj k Fairbanksu, pa sem moral ubogati: imam namreč jako važne opravke. Kar se tiče denarja, se ti pač ni treba raz-burjati. Saj ne ve nihče, da je pri nas. Vsi mislijo, da sem ga čez noč zaklenil v banki v svojo oklopno blagajno.«

»Če bi bila le vedela, da bo tako prišlo, na noben način ne bi bila nocoj odpustila služkinje. Strah me je, če pomislim, da bom morala vso noč sama ostati s tem nesrečnim denarjem. Veš kaj: stopila bom k misterju Talcoatu, našemu sosedu, in ga bom prosila, da bi z ženo prenočil pri nas?«

A Ned je ugovarjal temu načrtu in ji pri-poročal, naj sploh ne misli na denar. Saj ga bo dobro skrnil na varnem prostoru.

Šla sta torej na delo: iz kovčega sta po-brala svežnje dolarjev, jih vtaknila v naj-boljše skričališče, ki sta si ga mogla izmi-sliti, kovčeg pa nabasala s starimi časopisi in jih samo zgornj pokrila s plastjo drobnih bankovcev.

»Kdaj pa boš prišel?« je vprašala Lotty, vsa razburjena po teh opravkih, ki so ji na-znanjali pretečo nevarnost.

»O, saj veš, da bom hitel kolikor bom le mogel. Pričakuj me ob eni, na vsak način pa najpozneje ob dveh ponoči.«

Po kosilu je Ned takoj oblekel površnik in stopil še za trenutek v kuhinjo, da bi se poslovil od žene.

»Moj Bog, le bodi previden ponoči,« ga je rotila za slovo. »Ali boš dospel na vlak in kako boš hodil v tem snegu?«

»Ne boj se, draga moja! Se že požurim. Bližnjice so seveda zametene. Šel bom po vozni poti. Ta bo že uglajena, čeprav je te dni tako snežilo.«

Lotty je ostala sama in pohitela v kuhi-njo, da bi pri pospravljanju in pomivanju po-sode vsaj malo pozabila na hude slutnje. Ko je bila z vsem gotova, je zopet pogledala zapah in se prepričala, da ni pozabila na ve-rižico pri vratih. Vrnila se je nato v svojo malo sobo, kjer je zakurila kamin in se lotila šivanja.

V pritličju so bile razen njene sobice le kuhinja in jedilnica. Če je šla v jedilnico, je morala po hodniku, na koncu katerega so bila druga zunanja vrata.

Minilo je še pol ure, ko je Lotty zasli-šala ostro trkanje na vrata. Planila je takoj na hodnik, skočila k vratom, z roko prišla za ključ in vprašala: »Kdo je?«

Ni dobila odgovora... Ta čudni molk jo je prestrašil še bolj nego poprej trkanje. — Stekla je zopet nazaj in se skrila v jedilnici.

Zdaj se je razlegel ponoven močan uda-rec. Vrata, ki so morala biti trdno zaklenje-na, so se nenadno vdala, in na pragu se je prikazal ves zasnežen mož. Sunkoma je od-vrgel površnik s kučmo, stopil v jedilnico in Lotty je zagledala neznanega širokoplečega korenjaka z razmršeno brado. Lotty je pre-bledela od groze.

»Uf-f,« je vzdihnil potepuh, »hudičevo vreme imamo, gospa. Oprostite, da sem tako padel v hišo, a nisem mislil, da so vrata od-prta. Nemara sem premočno pritisnil.«

»Ali res niso bila vrata zaprta?« je s te-žavo zamrmrala Lotty. Glas ji je odpovedal.

»Ne posebno,« se je izzivalno namuznil potepuh.

»Kaj hočete?« ga je naposled vprašala Lotty, da bi prekinila neznočni molk.

»O, prav malo, gospa. Saj vidite, kak metež imamo nocoj. Moral sem si poiskati zavetišča, ker je zunaj tak mraz... Dovolite, da zaklenem, gospa,« je dodal in se zopet namuznil. Videti je bilo, da se zabava nad gro-zo trepetajoče žene.

»Sama bom zaklenila,« je odvrnila Lotty,

ki je mislila, da bo na ta način lahko skočila iz hiše in pobegnila.

A čim je pogledala ven, je takoj razu-mela, da bi kmalu obtičala v velikanskih snežnih zametih, ki so zrastle pred hišo. Ne da bi vedela, kaj naj stori, je zaprla vrata, a ni obrnila ključa v ključavnico.

»Prav čedno hišo imate,« se ji je izzi-valno nasmehnil nepovabljeni gost. »Saj bom pri vas lahko prenočil, gospa, kaj? Poglejte no sami, kam hočem v tem vremenu?«

Za trenutek je obmolnil, se vseknil in dodal:

»Ali ste sami, gospa? Nobenega ni doma razen vas? Sicer je to postranska stvar. — Dajte mi rajši kos mrzle govedine in požirek čaja pa videli boste, da nisem napačen fant. Saj se bova kmalu pobotala.«

»Pričakujem vsak trenutek svojega mo-ža,« mu je v naglici odgovorila Lotty. »Zdi semi, da slišim njegove korake.«

In predno je vtegnil potepuh odpreti usta, je že stekla po hodniku proč, da bi čim-prej dosegla skričališče z dolarji. S prožnimi razburjenimi koraki je pohitela v svojo so-bico, z obešalnika snela toplo ruto in pote-gnila ven notri zavite dolarje. V naglici jih je potem vtaknila v zvezke modnega časopisa, ki so ležali na knjižni polici. Ves ta čas je dobro slišala, kako ropoče potepuh v kuhinji. Izrabila je trenutek, stekla k sprednjim vra-tom, jih neslišno odprla in stopila iz hiše.

Zvižaja se ji je popolnoma posrečila. Lahko je vrgla zvezke z dolarji v sneg, ki jih je takoj pokrila nova, debela plast belega, mrzlega puha. Zdaj, ko je vedela, da je denar na varnem, se je malo pomirila ter pogumno stopila v kuhinjo.

Potepuh se je udobno zleknil v njenem naslanjaču. V tem, ko mu je pripravljala in nalivala čaj, je neprestano čutila njegov hu-dobni, nepremični pogled.

»Samo vate zaupam, o usmiljeni Bog!« je tiho zamrmrala. — Potepuh je hlastno po-spravil večerjo in molče nenadno stopil iz kuhinje. Odprl je vrata v Lothno sobico in obstal na pragu. »To pa bo vaše gnezdece, gospa?« je vprašal. »Proketo prijazno imate urejenega,« in pričel je odpirati pohištvo. Lotty je zopet čutila, da je uprl vanjo svin-čene zlobne oči.

Potepuh je odkorakal po hodniku k obe-salniku pri vhodu. Otiral je svoj mokri po-vršnik in izpod njega potegnil debelo gor-jačo. Povrnil se je s tem orožjem v kuhinjo.

»Reši me, o, usmiljeni Bog!« je vroče pričela moliti obupana Lotty.

A zdaj so se nenadno odprla zadnja vrata in v njih se je prikazal nov tujec. Vi-deti je bil tako preteč, da je Lotty vpricho novega pošastnega gosta takoj pozabila na ves dosedanj strah. To je bil orjaški zamo-rec. Njegov živinski obraz in dvignjena črna pest sta bila tako kruto odločna, da ni bilo nobenega dvoma o tem, kaj hoče.

»Prišli ste po denar?« je zmeheno za-mrmrala Lotty, drhteča kakor šiba na vodi. »Tu imate mojo denarnico, uro in prstan. Vzemite vse in pojdite, lepo vas prosim.«

»Kaj mi nudite te malenkosti?!« se je zadrč zamo-rec, »jaz hočem denar, ves denar, ki ga imate, da boste izplačali delavce. Do-bro vem, da imate skritih 12 000 dolarjev. Le sem z njimi, če vam je življenje ljubo...«

»Za Boga milega! Odkod bi vam vzela toliko denarja?« je vzkliznila Lotty. »Kako morete misliti, da bi me pustil mož samo v hiši z 12 000 dolarji?!«

»Lažeš, baba!« jo je nahrulil zamo-rec in planil v njeno sobo.

Trenutek pozneje je videla Lotty, ki se je oprijela podboja, da ne bi padla v neza-vest, da je iskal zaman. Zamo-rec je pričel brskati po knjižni polici in potem v jezi z nogo podrl knjige na tla. Stopil je k prestra-šeni ženi in jo tako močno pograbil za roko, da se je sklonila skoro do tal.

»Kje je denar?« je zasikal, »če mi ne po-veste takoj, vam upihnem življenje!«

Zopet je dvignil težko pest. Lotty se je v obupu sesedla na tla in pričakovala groz-nega konca. A v tistem trenutku je skočil nekdo med njo in zamo-rcu. Se en trenutek, in zamo-rec se je z zamolklim stokom zgrudil na kolena. Debela gorjača, pred katero je imela Lotty poprej toliko strahu, se je spu-stila na njegovo glavo. Nasilni potepuh, ki jo je tako zbežal ta večer, je nenadno nastopil v ulogi njenega zaščitnika in jo otel nevarnosti.

Potem je omedlela.

Ko je zopet odprla oči, je stal njen re-šitelj sklonjen nad nasprotnikom.

»Gospa,« je rekel, »ali me čujete, gospa? Zdi se mi, da sem ubil tega fanta... Nemara sem ga malo premočno treščil po buči...« in z nogo je sunil v stegneno orjaško telo.

»O, ne, ne!« se je zavzela Lotty, »najbrž je samo omedlel, je samo omamljen od udar-ca! To bi bilo preveč grozno!«

»Kaj boste tarnali, gospa!« je ponovil potepuh. »Jaz že poznam svoj udarec. Pra-vim vam, da ne bo več sitnaril... Zdaj ga bo pač treba zanesti ven, ker si ne želim nobe-nih neprilik zavoljo črne živine...«

»Seveda,« je zašepetala Lotty, »a poprej moram vendar pogledati, ali ni še živ.«

Kakor v megli je odpravila k ležečemu zamo-rcu in pričela opazovati, ali še d'ha jo stisnjena usta in ali ne bo odprl oči? A ne-nadno se je pretresla in s široko odprtimi očmi stopila korak nazaj. Zopet je obstala in zadržala, a s stisnjenimi zobmi premagala slabost in ponovno stopila k zamo-rcu. Naglo se je sklonila nad ležečim, mu odprla srjaco in pogledala razgaljena prsa. Pred njo je za-lesketala bela polt...

»O, moj Bog!« je zaihtela Lotty, »vode, hitro vode!«

Predno se je vtegnil začuden postopač zasukati, je že mrliču potegnila raz glavo razmršeno zamorsko lasuljo. Predirljivo je zastokala, ko so se prikazali poprej skriti plavi lasje. Spoznala je lastnega moža!

Ko se je mlada vdova zavedla, je stala okoli nje množica, vsi sosedje. Potepuha ni bilo več. Kmalu sta dospela zdravnik in šerif.

Preiskava je naposled ugotovila, da je zašel sicer dobro plačani Chivers v dolgove. Samo navidez je ostal skromen uradnik. Če je ženi pravil, da ima pomoči nadure, je v res-nici pohajal v drage klube in plesne dvorane. Veliko je izgubil pri kvartanju in dosti de-narja ga je tudi stala newyorški mladini do-bro znana plesalka »Zlata Mary«. Ko je vi-del, da je zašel v nepopravne težkoče, si je mislil pomagati z izdatno tatvino, ki jo je skrbno pripravljaval več mesecev. Če ne bi slu-čajno padel usodne noči v njegovo hišo tuj človek, bi srečno izvršil nakano in tudi lahko dokazal svojo odsotnost v času napada: užival je še vedno neomejeno zaupanje svoje žene in svoje banke.

Ko je Lotty po težki živčni bolezni okre-vala, je bila hvaležna Previdnosti, ki jo je re-šila smrti in še hujše sramote. A preiskava ni bila v stanju ugotoviti vzroka, iz katerega je potepuh umoril dozdevnega zamo-rcu. Ali ga je ubil samo zato, da bi otel slabotno ženo ali pa zato, ker mu je prekrizal njegove last-ne račune? Dva huda gosta sta usodnega ve-čera obiskala samotno hišo. Ali je bil vlo-milec samo eden od njiju ali oba?

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Kuluk sm, kuluk ke. Povsod sam ku-luk. Jest res na vem, kua maja lde iz tem kulukam! Sej tu ni nō nouga. Kuluk je blu že tekat, ke je že Matija Gubec živu, in je še ustov, ke sa že zdauñ preh Gubca na ražne, prouzaprour na želez-nem stol, spekl. Za kua b pa zdej na smou bt, ke Gubca veš ni?

Zdej se že lde špetaraja, kdaj nej b se kuluk začeu. Tu sa

s tku u laeoh, kokr de b se šlu za naš zvelčajne, pa se gre sam za kuluk.

Zadnē sm se tku smejala, ke sa se dedci med saba kregal, kdaj in kuku nej b se kuluk začeu. Mejšken je mankal, de se nisa vornk sepl. Edn je že purajkl držu za hrbtam. En sam bli za tu, de se mora kuluk začeu na pustn tork iz velika slu-veanastja z muska in iz usm tistom ceremonjam, ke se pr nas usak šmora začeu. Upozicija pa ni bla za tu, čš: iz tistom ceremonjam se začeuja ban-keki, maškaraide in take kratkučasne rēl, kuluk je pa ena resna reč in na paše, de b preh s celindram ukul letal in špase ugajnal, pol začeu pa ceste raz-kupavat in jh frderbrvat. Tu na gre, pa na gre. De b se pa ta reč začela na pustn tork, tu pa že clu ne.

A sa se pol ugihlal in kašn kompromis naredil, vam pa na morm puvēdat, ke se m je medil na plac in uam uela časa, de b du konca puslušala.

Ke sm jo prphala usa razicana u Wolfova ulca ke du »Zlate lupatec«, pa nism mogla na nubena viža naprej. Usa ulca je bla zastaulena iz vuzni in tuvornm autumubilem, du vrha naluzenem iz krampem, lupatam, sekiram in druga ruputija. K sreč je stavu glih tekat pred štaćuna moj loneman Joško in pregledavou tiste krampe in jh pu rukah premetavu. H nemu sm stupila in ga prasila, kua pumen ta razvaka tiela na cest, de člouk še naprej na more.

»Usa ta ruputija je namenena za kuluk,« je reku. »Dvejet vagonu krampu, lupat in sekir sma zdela dubl, šajtrge za pruvijant vozel, uja pa jut prše. Če u zmankal, uma pa še naročl. Sej se u par dneih dubaja. Puteškite, gespa, kuku je tala krampčēk lohek. Če u tud tri mēsee kopu iz nim, nau dubu žulu. Cena uma pa tud taka nastaul, de ga u usak utrok lohka kupu, če u mou gnar.«

»Tu pa rada verjamem. Sam tu je hudiman, ke gnarja ni. Povsod je gespuđarska griža. Še za krh hmal na bo. Kdu u pa pol še za krampe gnar vu metu?«

»Nō nej, gespa, na jamraja. Sej u hmal bušl. Glih te dni m je edn pravu, de je brau u čašupri-seh, de gnarja tku na uja več ud nas pugerval, ke veja, de ga nimama. Ampak, de se u mogu usak pudložek ne glede na spol ud osemnajstga pa du šedesetga leta zgiasit dol u špetal, de mu uja vzēl pu litra krvi namest ubēšnskeh, pu litra pa namest bannvinskeh duklad. Astn, en liter na let u mogu usak udrint soje krvi, pa u useh davku trel. Ta krī uja nucal, kokr prauja, za tiste, ke ja pr raula-rijah preveč zgebeja.«

»Tu je pa enkat pravičn dauk. Druh drugmu morma pumagat. Edn za vse, vsi za enga, pa je fertik. Sam tu me skrbi, če se na u moj mož še bi iz nusam u zid zaletavu, kedr u nasekan, ke se u mislu: če m u preveč krvi udtekl, um pa u špetau stopu. Pa m uia družu naomual.« K.N.

VATA

tudi po 50 kg bale, vedno na razpolago. — Zahtevajte vzorce in cenik! — TOVARNA VATE, Maribor, Dravska ulica 15.

Priporoča se priznana podjetje za strokovno na-pejavo električnih instalacij, za luč in motorje v mestu in na deželi, popravno najraznovrstnih elek-tričnih aparatov, grelcev, likalnikov itd.

HAVLIČEK FRAN
konc. elektrotehn. podjetje, Ljubljana, Sv. Petra
cesta 5, hotel »Sofa«, dvorišče. — Telef. št. 3421.

Domače ognjišče

Zdravniška

posvetovalnica

(v zadevah splošne in socialne medicine ter higijene)

A. M. v M. Kurjo ali nočno slepoto imenujejo izredno zmanjšanje vida ob zmanjšani svetlobi. Vi imate to bolezen že od rojstva. Ali ste si že dali kdaj pregledati oči po kakem strokovnjaku? Neke vrste te nadležnosti se dajo izboljšati ali celo odpraviti. Poskusite zdaj v hladnem letnem času z ribjim oljem in uživajte, kadar vam je mogoče, jetra kolikor se da v presni obliki. Ti sredstvi dvigneta časih moč vidnega živca in občutnost njegovega razpeta v očesni mrežnici.

F. J. v T. Motenja v zorenju kaže Vaš 15 letni sin. Hujša, blede, obraz mu je lojasto rumen, težje se uči, vsako delo ga utruja, vsaka stvar ga »strašno« razburi, sicer je zamišljen in ne govori z nikomur. Vsekakor ga dajte preiskati po zdravniku glede telesnega in duševnega stanja. Opazujte fanta tudi Vi skrbno in obzirno, če ni siromahek morda zapadel kaki mladostni zablodi in postopajte z njim v tem primeru posebno sočutno, nikakor ne strahovalno. Ako nista ne zdravnik ne Vi mogla iztakniti nič boleznega ali posebnega na fantu, pošljite ga, če se le da, h kakim pametnim ljudem na kmete, kjer bo imel preprosto hrano in kako lažjo zaposlitev. Morda vam zdravnik priporoči tudi kakšno telesno krepilo in primerno razvedrilo. S takim ravnanjem pomorete fantu preko življenjske prehodne dobe, ki je mnogim slabotnim mladim ljudem v nezdravih razmerah zares nevarna, do zopetnega uravnoteženja njegove zrahljane telesnosti in duševnosti.

D. K. v B. Mehurčki pod in med prsti na nogi se vam napravljajo že 2 meseca. Morda je to v zvezi z obuvalom, ki vsebuje kako dražilno snov ali pa je neprodušno, da zastaja puhtenje na koži in jo draži. Premenite obuvanje, po vsaki kopeli si oterite bolno kožo s salicilnim spirantom in posujte s smukcem. — Zdravniški pregled ne bo odveč, odvzame vam skrb in — poskušanje.

J. K. v Lj. Glavobol imate vsi v družini, odkar ste se preselili v nizko, kletno in tesno stanovanje. Brezdvomno je stanovanje krivo glavobolu, oziroma slab zrak v njem, ker je prenapolnjen z ogljikovim dvokisom, ki se dela pri gorenju in ga tudi izdihavamo, ali je morda celo zmešan s strupenim ogljikovim oksidom. Ta nastaja pri nepopolnem izgorjevanju v peči ali štedilniku, redno v likalniku, ki ga grejete z ogljem, ali pa morda uhaja iz plinovoda. Preglejte in prevdarite vse, da odstranite oziroma preprečite očitne škodljivosti, zračite stanovanje tako, da bodo letela polena skozi okena in — pojdite stanovat čim prej nad zemljo!

I. C. v V. Vaš glavobol je izrazita migrena, živčna bolezen, ki je odraz Vašega splošnega preobčutnega sestava. Živite kar se da preprosto glede hrane, gibljite se čim več v prirodi, hodite počivat zgodaj, vstajajte zgodaj! Ko čutite, da se vam bliža nadloga, napravite si vročo kopel za noge (10—15 minut) z mrzlim polivom na koncu. Ne rabite še nikakih lekarniških pripomočkov, če vam je res hudo, popijte čašico črne kave z limonovim sokom brez sladkorja.

Isti. Glede froda ali izstopa danke vam nujno priporočam zdravniški pregled; bržkone bo potrebna majhna operacija, ki vam za vselej odpravi to nadležnost. Ako že nanese potreba, da se uravna izstoplo črevo, si ovijte prst z mehko in čisto tkanino (krpico, tenčico ali gazo), namočite jo v olju in v tej spremi opravite ta posel.

A. G. v M. Dobro me oštevate, ko pišete: »V nedeljskem »Slovenecu« vedno prosijo in vprašujejo, od sedaj nobenega točnega odgovora... večkrat samo obljube, pa na svetlo nič ne pride!« Po takem zasluženem zmerjanju prizadet in skesan odgovorjam na Vaše vprašanje kar se da točno in brez obljub: katero sredstvo da bi bilo najboljšje za ozdravljenje sklepnega in kostnega revmatizma in ishijsa (bol v bednem živcu)? Kostnega revmatizma ne poznam, pač pa sklepni »revmatizmov« več vrst. Katere vrste je Vaš sklepni revmatizem, zares ne morem vedeti na razdaljo 150 km. Zato Vas prosim, da mi natančno opišete početek in potek tega revmatizma in spremiljače okoliščine, sedanje vidne izpremembe in občutke v gibanju in miru, priložite mi fotografski posnetek najbolj bolnega sklepa in če je bolezen zastarela nad eno leto, tudi rentgenološko sliko. Glede ishijsa (ali bola v bednem živcu) vemo, da so vzroki zelo različni, izpremembe v hrbtnici in medenici, časi pritisk trebušnih organov na živce, časih kakšna splošna bolezen, kakor sladkorna ali protin, časih kakšna okužba, kakor malarija ali sifila, časih bolezen v hrbtnem mozgu, časih zastrupljenje, med te se šteje tudi dolgotrajna zaprtost, časih prehlad, časih tudi prevelik napor. Ako si upate sami te stvari točno ugotoviti in mi jih umevno popisati, potem vam sporočim kakšno morda uspešno sredstvo. Zaupam vam pa odkritosrčno, česar se čezdalje bolj zavedam, namreč, da je ena in ista bolezen pri kom lahko ozdravna, pri drugem težje, pri tretjem neozdravna, nadalje, da eno in isto zdravilo vpliva pri ljudeh z enako boleznijo zelo različno, zelo dobro, manj dobro, časih pa sploh ne. Zato je najbolj pametno, da se obrnete s svojimi boleznimi do katerega svojih tovarišev, ki jih imate lepo izbero, in držite se samo enega! Z vztrajnostjo od Vaše in potrpežljivostjo od njegove strani pridete do uspešnega zaključka, ki pa vas morda ne zadovolji popolnoma, ker vsa človeška dela so večinoma — nepopolna.

Ista. Česnov izvleček si napravite takole: Na 1/4 pristnega domačega brinjevca denite močiti 20 g drobno zrezanega česna najmanj 3, a ne več ko 8 dni, precedite in »zdravilo« je gotovo. Rabite o potrebi po malo čašico (10 g).

Pravni nasveti

Kup na obroke. F. I. v D. L. Kupili ste radio na obroke. Vse obroke ste pravočasno plačali in je sedaj cela kupnina poravnana. Vendar vas pa banka, kateri je trgovec takoj odstopil vaš račun v inkaso, terja za obresti, o katerih sploh ni bilo govora. — Če niso bile obresti pri sklepanju kupčije s trgovcem izrečno dogovorjene, in ste obroke pravočasno plačevali, niste dolžni pri kupu na obroke trgovcu plačevati nobenih obresti. Banka, ki je dobila od trgovca odstopljeno terjatev, nima napram vam nič več pravice kot trgovec in velja tudi za njo prvotni dogovor med vami in trgovcem.

Razrušitev učne pogodbe. Z. I. v D. B. Sin se uči pri nekem mojstru, ki je surov, prostaki v obnašanju in brez povoda pretepa fanta tako, da je ves obupan in hoče razrušiti učno pogodbo. — Mojstri imajo do neke mere pravico strahovati svoje vajence, ne smejo jih pa zlostavljati in trpinčiti. V takem slučaju imate utemeljen razlog, da smete razdreti učno pogodbo radi krivde mojstra in je mojster dolžan vam povrniti vso škodo. — Radi pretepanja fanta pa lahko mojstra tožite na okrajnem sodišču in se naj fant pridruži kazenskemu postopanju kot zasebni udeleženec za odškodnino.

Predkupna pravica. I. M. v Sv. V. p. G. Če imate vključeno predkupno pravico na cellem posestvu, vam ga mora vsakokratni lastnik, če hoče celo posestvo ali le del posestva odprodati, ponuditi v nakup za isto ceno, kakor mu jo nudi kak drug kupec. Tekom 30 dni morate posestvo kupiti, drugače vaša predkupna pravica preneha. Če pa bi lastnik posestva ali del posestva zamenjal ali komurkoli podaril, ne morete uveljaviti predkupne pravice, razven da ste si jo tudi za tak slučaj izrečno dogovorili. Predkupna pravica potem ugasne.

Isti. Mož je izročil drugi ženi posestvo za določeno kupnino, ki jo mora žena izplačati ob smrti moža in se ima razdeliti na enake dele med otroke iz prvega in drugega zakona. Ker pa je bila ta določena kupnina zelo nizka, vprašate, če smejo otroci iz prvega zakona svojčas zahtevati večje deleže po pravi vrednosti izročene posestva. — Oče sme svoje posestvo prodajati poceni ali drago, kakor sam hoče. Razumljivo je, da je ženi cenejše dal

kot drugim. Po smrti očeta bo zapadla kupnina. Ta vsota se bo morala razdeliti po enakih delih med otroke iz prvega in drugega zakona, ker ste otroci vsi enega očeta in je to povsem v skladu z zakonitimi določbami.

Najemninska pogodba preneha s prodajo. F. G. v L. Imate barako na tujem svetu, s čigar lastnikom ste se pogodili za večletno najemno dobo. Pred potekom te dobe je lastnik svet prodal, novi lastnik pa zahteva od vas takojšnjo odstranitev barake in grozi s tožbo. — Če bi bila vaša najemna pogodba vključena na zemljišču, vas novi lastnik pred potekom najemne dobe ne bi mogel prisiliti, da odstranite barako. Ker najemna pogodba ni bila vključena, vam mora novi lastnik odpovedati pogodbo v zakonitem roku, to je na 3 mesece, ker je najemno razmerje trajalo nad leto dni. Stari lastnik vam pa odgovarja za vso škodo in za izgubljeno korist, ker ste se morali z barako predčasno umakniti.

I. G. v M. Če najamete dolgoročno hipotekno posojilo v dinarjih in bi bil med tem časom vpeljan »zlati dinar«, bo v zakonu tudi določeno razmerje med vrednostjo sedanjega in zlatiga dinarja. V tem razmerju boste svoječasnno vrnili dolg.

J. Z. v D. Če ste imeli denar naložen skozi leta v hranilnici, ne da bi letno zahtevali pripis nateklih obresti, je te obresti hranilnica v svojih knjigah itak sproti pripisala. Prosite hranilnico za vpogled teh knjig in razlika se bo gotovo pojavila. Odtegljaj 5 Din za hranilno knjižico je pa običajen.

V. S. T. Če je bila pritožba radi odpusta iz službe po državnem svetu zavrnjena, ni zoper to odločbo pravnega leka. Z odškodninsko tožbo boste težko uspeli, ker se nam ne zdi verjetno, da boste mogli dokazati, da je kakšen javni organ nalašč o vas neresnično poročal in da ste bili radi namerno neresničnega poročila odpušteni. Odškodninsko tožbo bi bilo vložiti pri rednem (okrajnem, okrožnem) sodišču. Pravica do take tožbe zastara v 30 letih.

F. Z. P. Tudi pogoji, ki je pristavljen pod podpis pogodbe (kupne itd.) je obvezen, če so se pogodbeniki tako dogovorili. Pri razlagi pogodb se je predvsem ozirati na namen in voljo strank, ki so pogodbo sklenile in ne le na mrtvo črko.

Modne novosti

Za pomlad izdajajo modni tvorci svoje prve vzorce. Najpotrebnejše pomladno oblačilo je

plašč (1). Pomladni plašč mora biti topel, a ne težak in ne pretopen. Kroj mora biti tak, da ga moremo (o toplejših dneh) nositi za vratom odprtega ali pa zapetega. Usnjen pas je vedno brdeč in praktičen. Blago za pomladni plašč bodi vedno dobro, pristno volneno.

Sportni ensembles za zgodnjo pomlad kaže 2. vzorec. Cepica, odprti telovnik in krilo so iz rjavega tweeda, bluza v obliki sweatera

pa iz progastega citronasto-rumenega jerseyja. Poprčne proge so sploh velika moda.

Svilene plašče imajo modne trgovine že tudi pripravljene. Naš vzorec (3) kaže odlično kroj v obliki dvojnega krila. Reverji so izdelani samo v spodnjem delu, zgornji del ovratnika tvori mehak šal, katerega konca se potegneta skozi odprtini v reverjih.

Plašči iz kameljini dlaki podobnega blaga so zelo priljubljeni (4). Reverji, žepi, rokavi, robovi in pas so bogato prešiti. Rokavi imajo na kemoleh značilni zvončasti našiv.

L. Mikuš - Ljubljana
priporoča svojo zalogo dežnikov
solnčnikov in sprehajalnih palic
Popravila točno in solidno

Preselitev

SLOVENIA-TRANSPORT LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA 21

Od dobrega najboljša je le

GRITZNER-ADLER
šivalni stroji in kolo

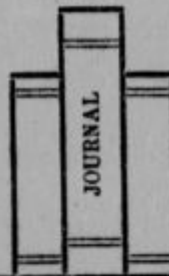
Elegantna izvedba,
najboljši materiali
Novosti
Šivalni stroji
kot damski
pisalni mizi

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913
Zmerne cene, tudi na obroke

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Jedilni listi za februar

(Dr. Krekova mešč. gospodinska šola v Zgornji Šiški.)

Nedelja, 8. februarja.

Kosilo: Goveja juha z jajčno kašo. Govedina obložena s praženim krompirjem in sladko repo. Čebulna omaka. Linška torta. Sadje: jabolka, pomaranče, suho grozdje.

Večerja: Narezek in solata. Čaj in rozinov šarkelj.

Ponedeljek, 9. februarja.

Kosilo: Ovseni kosinčiči na goveji juhi. Prekajena, topla svinjska gajta, praženo kislo zelje in krompirjeva polenta. Pomaranče. Večerja: Koruzni vložki s parmezanom in zelena solata.

Torek, 10. februarja.

Kosilo: Ajdovi žganci na goveji juhi. Govedina, obložena s parjenimi kolerabami, z mečkanim krompirjem in kislimi kumaričami. Kaperna polivka. Malinov trijet. Večerja: Krompirjev golaž. Solata.

Sreda, 11. februarja.

Kosilo: Pretlačena krompirjeva juha z ocvrtim graham. Goveji zrezki, špinačne klobasice, glasiran krompir, kisle gobice. Hrenova omaka. Kompot iz posušenega sadja. Večerja: Jeterne klobase in pražen riž. Solata.

Četrtek, 12. februarja.

Kosilo: Riževa juha z zelenim graham. Telečji jeziki z laško omako, krompirjevi polžki. Pečen smetanov štrukelj. Sadje. Večerja: Zemeljni cmoki s šunko in solato.

Petek, 13. februarja.

Kosilo: Rumena postna juha z zdrobovimi vložki. Ščuka z oljem in kisom, obložena s karfižlo in gobicami. Jabolčen štrukelj. Večerja: Pečen krompir s surovim maslom in kisla repa.

Sobota, 14. februarja.

Kosilo: Francoska juha. Parjene bržole, zabeljen krompir, nadevana zelena. Omaka od bržol, Dunajska vaba. Sadje. Večerja: Pečeni makaroni in vranična ali jeterna omaka.

Opozorilo: Ti jedilni listi imajo namen opozoriti gospodinjstvo, kaj vse se lahko kuha v vsakem mesecu leta. Seveda so vse jedi znatno cenejše, ako ima gospodinja lasten vrt in zadošne zaloge sveže in konzervirane zelenjave, sočivja, gob itd. tudi za zimo. V teku leta hočemo sproti opozarjati s čim naj se oskrbe gospodinjstvo za kuhinjo. Tiste, ki imajo lasten vrt, naj ob pomladni setvi in saditvi skrbijo, da bodo imele na vrtni kolikor mogoče vso zelenjavo. Najvažnejše povrtnine so:

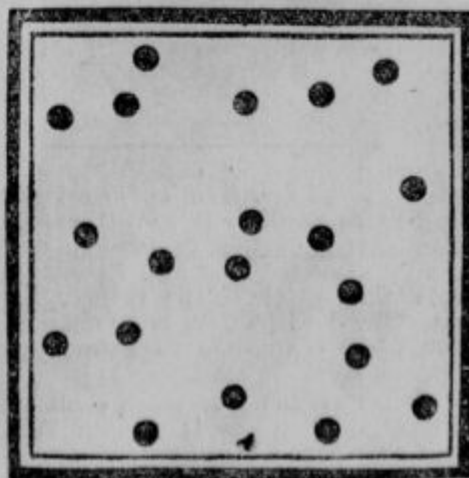
Razne solate, radič.
Kapusnice: koleraba, karfižlo, ohrovt, plavo zelje, zelje, glavičasti kapus, kodrasti ali listnati kapus.

Špinača.
Korenasta zelenjad: vrtno korenje, peteršilj, zelena, repa, redkev, rdeča pesa, črni koren.

Čebulnice: čebula, šalotka, česen, por, drobnjak.

Kumare, buče.
Paradižnik, paprika, špargelj, rabarbara.

Lov na pike

Pike, ki se nahajajo v četverkotu, je treba ujeti v trikotu, in sicer tako, da bo v vsakem trikotu po ena pika; vsi trikotni pa morajo biti enako veliki.

Ivan Albrecht:

Klic po pomladi

Kuku, boš kmalu se ptička vrnila in mi iz šume zelene vesela pesemco svojo nagajivo zapela, kod vse si se s soncem in cvetjem mudila?

Juhu! Ze joka se sneg po brežini in teloh se belo v slovo mu priklanja, budi se že leska, ko zvonček pozvanja, in kliče sestrice in bratce v dolini.

Kuku! Kod hodiš? Kuku?
Boš kmalu, boš kmalu že tu?

Stanko Zagorjan:

Očka

Stemnilo se je že, a mama se še ni vrnila domov. Plaho so pričakovali osemletni Neček, ki je bil najstarejši in je imel nalogo paziti na eno leto mlajšega Slavka, polletno Anico in dveletnega Stanka, ki ga je moral še pestovati, kdaj se odpro vrata in vslopi mama, ki so jo tako nestrpnost pričakovali. Bilo jih je strah in tesno so se stiskali okoli mrzlega štedilnika. Tiho so sedeli in ni se jim ljubilo govoriti, le mali Stanko je od časa do časa prosil kruha. Mislili so vsi na očka, ki ga ni med njimi že več kot mesec dni, odkar so ga odnesli črni možje. Spominjali so se prejšnjih časov, ko je med njimi še bival očka in se je z njimi tako rad igral slepo miško, pri kateri so imeli največ smeha in veselja. Kadar ga ni bilo doma, ampak je bil na delu globoko pod zemljo v rudniku, kjer je kopal premog, so komaj čakali, da se je zopet vrnil. Saj so ga vedno tako neradi pustili, ko je odhajal na delo in so se bali, da bi se mu kaj hudega pripetilo. — Neček, ki je bil največji, ga je nekoč spremljal na delo, sicer ne daleč, ali tisti dogodek mu ni šel več iz spomina. Pripovedoval je pozneje doma, kako strašno je v rudniku. Čisto nizek in ozek hodnik, kjer hodijo, poleg tega je pa še taka tema, kot ponoči in očka mora imeti vedno pri sebi svetiljko, da vidi. Od stropa pa kaplja voda, da je človek kmalu moker in v takem prostoru čela očka in se trudi, da imamo kruha, je še bonosno dostavil.

Kako genljivo je bilo pa tudi vedno, kadar je odhajal na delo. Mama jih je naučila, da so vedno dali očku roko v slovo in ga poljubili, Anica mu je pa voščila: »Ljubi Bog naj te varuje in nam zdravega nazaj daruje!« Očka jih je tako lepo gledal in jih prav tako poljubil, ko je pa odhajal, so ga včasih še celo nekaj časa spremljali.

Tudi takrat je bilo tako, ko je šel očka zadnjikrat na delo. Ko so ga prosili, naj jim kaj prinese, jim je obljubil, da bodo šli v nedeljo z njim v mesto. Toda niso šli. Strašna nesreča je takrat zadela očeta v rudniku, kjer je kopal. Odtrgal se je velik kos premoga s stropa in padel nesrečnemu na glavo in ga ubil.

Bilo je zvečer. Doma so sedeli okoli mame, ki jim je pripovedovala povesti. Tedaj so prinesli štirje možje na nosilih očeta — mrtvega. Strašen je bil pogled nanj. Vso glavo mu je zdravnik obvezal, tako da se ni videl niti obraz. Kako so jokali mamica, Neček, Slavko, Anica in še celo mali Stanko. Veliko ljudi je bilo tedaj zraven, ki so tolažili obu-

pano mamico in uboge otročičke, a niso jih mogli utolažiti.

Mrtvega očeta so položili na mrtvaški oder med sveče in cvetice, ki so jih prinesli dobri ljudje. Žalostno so prihajali otroci gledat mrtvega očeta in še celo klicali so ga, a očka se ni menil več zanje, dasi jih je tako ljubil, ko je bil še živ.

Dva dneva je očka tako ležal nepremično ves v cvetih in ljudje so prihajali od vseh strani kropiti ga. Nazadnje so prišli tudi črni možje, ki so krsto z očkom dvignili in jo zabili, tako da niso mogli očeta več gledati. In koliko ljudi se je zbralo! Niti v cerkvi jih ni Neček toliko videl od nedeljah; in godba je bila ter so prinesli tudi veliko zeleno zastavo.

Kako neotolažljivo so jokali mamica in otroci, ko so črni možje dvignili krsto z očkom na ramo in tedaj je godba zaigrala žalostinko, sprevod se je začel pomikati proti cerkvi. Počasi se je premikal, a Nečetu se je zdelo, da so prekmalu prišli do cerkve, kjer so tako žalostno peli duhovniki in blagoslovili očkovo truplo. Potem se je razvil zadnji del sprevoda na pokopališče. Tam je bilo zbranih že veliko ljudi okrog strašne in globoke jame, kamor so spustili očeta. Kako čudno je bobnelo, ko so začeli črni možje zasipati jamo... Nazadnje je tudi to utihnilo. Jama je bila kmalu polna in tedaj so se začeli ljudje razhajati. Le mamica z otroci in sorodniki so še ostali in jokali za njim, ki ga je že krila hladna zemlja...

Vse to so premišljevali tedaj v temni sobici, saj ne morejo, saj ne bodo nikoli mogli pozabiti dobrega, predobrega očka...

Dr. R. Feder:

Vse ob pravem času

V pokrajini Adiabene (v Kurdistanu) je vladal svoje dni silno premišljen kralj. V nekaj letih svojega vladanja je nagrmadil mnogo zlata, srebra in dragih kamenov, veliko žita, lesa in volne. In vse to je zapustil svojemu sinu in nasledniku. Ta je bil vesel podedovanih zakladov in je delal tako kakor njegov prednik. Tudi je kopljal blago vseh vrst ter napolnil z njimi obsejne hrame. Njegovi nasledniki so ravno tako varčevali. Leto za letom so se hvalili in ponašali za koliko so podedovano bogastvo pomnožili.

Za vladavine kralja Monabaza je naglo nastala v Adiabene zaradi slabe letine lakota, ki ima povsod svoje posledice in zadoši v človeku vsa blaga in prijateljska čustva. To je dobro vedel kralj. Toliko da je slišal o bedi in pomanjkanju med narodom, je dal odpreti vse svoje shrambe in zaloge in velel razdeliti med ljudi nakopičeno žito. Poleg tega je poslal nekoliko zvestih prijateljev v sosedne dežele, da bi tam kar največ žita kupili in je razdelil tudi to med gladojoče ljudi, ki so zato kralju želeli obilo sreče in božjega blagoslova.

Ali kraljevi sorodniki so se sešli in mu očitali njegovo početje. Dejali so: »Hudo si se pregrešil s tem, da si po nepotrebnem in lahko-miselno razdal, kar so ti predniki na prestolu za seboj zapustili. Ravnal si proti podedovanim, ustanovljenim in svetim običajem ter nisi vreden, da bi nosil krono svojih očetov.«

Monabaz jim je odgovoril: »Motite se. Pridobil sem si več kakor moji predniki. Ti so hranili zlahke na kraju, kjer bi jih tatje lahko ukradli. Jaz pa sem jih skril na mestu, kjer mi jih ne more živ krst odpeljati. Oni so jih shranili tako, da bi se bili lahko izpridili, jaz pa tako dobro, da se nikdar ne zmaličijo. Oni so varčevali za ta svet; jaz pa ne hranim samo za ta, temveč tudi za prihodnji svet. Razdal sem imetje in si pridobil vdanost in ljubezen. S to zameno sem popolnoma zadovoljen.«

Nebeško drevo

Pravljica.

Reven delavec je zaslužil tako bore malo, da ni imel niti za kruh lačnim otrokom. Ko so neki dan jokali od lakote, jim je oče dal želoda, s katerim je pital prašiče svojega gospodarja. Rekel jim je, najjeste se ga, kruha nimam. Otroci so jedli, da so si potolažili lakoto. Ostal jim je samo en želod.

Delavec ga je vsadil v zemljo. In glej, iz želoda je pognal majhen hrast, pa je rasel in rasel, da se je njegov vršček dotikal neba.

Ko so bili otroci zopet lačni, je oče zlezal na hrast, z veje na vejo, dokler ni bil na vršičku ter je potikal na nebeška vrata.

»Kdo je?« je vprašal sveti Peter.

»Siromašen oče prosi košček kruha za dvanajst svojih otrok!«

Sveti Peter je vprašal Boga, kaj naj stori. Gospod Bog je odgovoril: »V shrambi je še nekaj hlebecev kruha, ki so nam ostali. Daj mu jih!«

Sveti Peter mu jih je torej dal. Oče je bil ves srečen. Zlezal je z drevesa ter dal otrokom dva hlebece.

Otroci so se silno razveselili, da se zopet enkrat najedo kruha do sita.

Drugi dan je delavec pomislil: »Včeraj sem dobil kruh. Če se mi posreči, dobim danes morda žemlje!«

Splezal je torej po drevesu do samih nebes ter je potikal.

»Kdo je tukaj?« je vprašal sveti Peter.

»Ubožem mož, oče dvanajstih otrok!«

In dobri Bog je velel Petru: »V shrambi je še nekaj žemelj. Daj mu jih!«

Od tistega dne je splezal delavec dan za dnem na drevo in je prejel vse, kar je prosil: žemlje, mesa, da celo zlata, srebra in dragih kamenov.

Iz revnega delavca je postal bogatin, ampak lakomnež. Prosjakom ni dal niti fička.

Ko je prejel iz nebes toliko zakladov, je zahrepenel še po večjih.

Neki dan je spet splezal vrh hrasta ter potikal na nebeška vrata.

»Kdo je?« je pobaral sveti Peter.

»Bogat mož, oče dvanajstih otrok!«

»Aj, ali si zopet tu? I, kaj bi pa rad?« je vprašal sveti Peter.

»Imel bi rad nebeško žezlo, s katerim vlada Bog ves svet.«

Menil je namreč, da je takšno žezlo iz suhega zlata in da je posejan s smaragdi, z rubini in biseri. Sveti Peter je vprašal Boga, kaj naj stori.

»I, daj mu to žezlo!« je odgovoril Bog. In sveti Peter mu je podaril žezlo. Ni pa bilo iz čistega zlata! Bila je le bela lilija.

Tedaj se bogatin ni malo razjezil. Mislil si je, da ga je Bog ukanil. Od jeze se je tako tresel, da je izgubil ravnotežje, spodrsnil z drevesa in padel v pekel. In tam je še danes.

Bog je nato poklical svetega Jožefa, ki je bil — kakor vemo — na zemlji tesar in mizar, ter mu je velel, naj bi posekal tisti veliki hrast, ker ni hotel, da bi ljudje tako iz lahka prihajali v nebesa kakor tisti nesrečni oče. Navzlic temu drži še današnji dan v nebesa lestev, katere klini so nabožne misli in dobra dela. (Prevel J. G.)

Za bistro glave

Rešitev zlogovnice.

R — udolf
O — ton
B — lažek
I — vanček
N — iko
Z — dravko
O — laf
N — acek

Kuža in muc v zasedi

1.
Muc in kuža sta sklenila:
»Teto miško bova ubila!«

2.
Zdaj pred luknjico prežita,
škodoželjno se režita.

3.
Teta miška iz črne luknje —
hoplahop! — veselo smukne.

4.
Bums! sekiri sta juna, a
zavihtela — a glej spaka:
mesto v miško, v trda tla
sta udarila, haha...

★

Vposlanih rešitev je bilo topot 128. Zlogovnice so pravilno sestavili vsi, k zgodbi: »Kuža in muc v zasedi« pa je vsaj priljubljeno pravilen konec izuhatala samo ena punčka: Marija Roblek, učenka III. razreda v Škofji Loki. Za nagrado dobi knjigo: »Najdenček Jožek«.

Takole se glasi konec njene zgodbi: Ko je miška pokukala iz luknje, sta kuža in muc napela vse svoje moči da bi jo ubila. A miška je bila urnih nog in jima je odnesla pete. Kuža in muc sta tako silovito udarila ob tla, da sta se jima sekiri razbili na drobne kose.

Nekaj drugih zabavnih rešitev:

Vinko Šebenik, učenec V. razreda v Mostah pri Ljubljani: Kuža in muc sekiri dvigneta, drug drugega po glavi lopneta... Konec zgodbi je ta: še danes se sovražita.

Milena Fakin, učenka III. razreda v Trbovljah: Ko je miška smuknila iz luknje, je muc skočil nanjo, kuža pa na muca. Muc je pohrustal miško, kuža pa muca.

Marinka Langerholz, učenka III. razreda v Škofji Loki: Hopla! iz luknjice miška zbeži, kužu in mucu zaiskre se oči. Visoko sekiri dvigneta — drug drugemu glavo razbijeta...

Milena Simončič, učenka V. razreda v Ljubljani: Kuža in muc se zamahneta, miški repek odsekata. Miška brez repa zdaj roma po svetu, kuža in muc pa s praznim trebuhom...

France Kojnik, Gorica pri Štorah: Miška je skočila kužu za vrat in ga opraskala, da je bilo grdo...

Pepca ?, učenka ? razreda v Lescah: Kuža in muc v zasedi — sta Požgančev oča in Količkov striček, ki čakata, kdaj se bo zgodil čudež, da jima bo pečen golob padel v usta...

Franc Černigoj, učenec ? razreda v Kočevju:

Pes in muc s sekirami vkup zadela, da je miška slavlolik imela.

Karolina Blatnik, učenka II. razreda v Gorenjih Sušicah:

Zdaj tepeta, bunkata se kot za stavo:

»Ti meni uho — jaz tebi glavo!«

Iz luknje pa miška reži se: »Hihi,

kako lepo, bratca, se vama godi!«

Anica Krmec, učenka III. razreda v Ljubljani: Kuža je mucu s sekiro nos odbil. In zdaj — namesto, da bi se muc z miško pečen gostil — se bo kuža z njegovim noskom mastil...

Stričkov kotichek

126.

Dragi Količkov striček!

Vetkrat sem že čital v »Slovenec«, da rad svetuješ svojim malim koticekarjem, če Te kaj prosijo.

Hodim v II. razred v Spodnjo Šiško. Dobila sem spričevalo in imam v njem 8 »odličnih«, 2 »prav dobre« in 1 »dobro« v petju. Zdaj Te pa prosim, ljubi striček, bodi tako dober in mi svetuj, kako naj zboljšam red v petju. Ali naj prosim gospoda kateheta, da smem hoditi k pevskim vajam v samostansko dvorano?

Te prav lepo pozdravlja

Hilda Lichtenegger,
učenka II. razreda v Spodnji Šiški.

Odgovor:

Draga Hilda!

Kar se petja tiče, draga moja, je stvar taka: kdor nima že po naravi lepega glasu v grlu in posluha v ušesih, ne bo nikoli postal slaven pevec — pa četudi gre k samemu slavski v šolo! Zato prav nič ne verjemem, da bi Ti kaj pomagalo, če bi hodila k vajam v samostansko dvorano. Če imaš glas in posluh — ga imaš, če ga nimaš — je zastoj vsak nasvet, vsako zdravlilo, vsak trud. Sicer pa: pobaraj gospoda, ki vas petje v šoli uči, kako in kaj — on Ti bo še odkrito povedal, če je kaj upanja, da red v petju zboljšaš!

Te lepo pozdravlja

Količkov striček.

127.

Predragi striček!

Rada hodim v šolo, pa tudi igrati se še rada. Imam zelo lepo, veliko punčko, dve manjši pa še hodita v šolo.

Jaz sem imela zelo dobro spričevalo. Vse se rada učim, najrajši pa pojem. Striček, ali znaš tisto: »Najlepše na vsej zemljici?« — Če je ne znaš, Ti jo bom vdrugič napisala.

Mnogo pozdravkov od

Božice Pelanove,
učenke I. razr. v Lichtenh. zavodu

Odgovor:

Draga Božica!

Hm, zdaj pa res ne vem, ali si Ti tako čudno napisala, ali sem jaz tako čudno čital. Praviš, da se rada igraš in da imaš zelo lepo, veliko punčko, dve manjši pa še hodita v šolo. To mi ne gre in ne gre v glavo. Kolikor sem razumel, imaš Ti tri punčke — toda kakšne, draga moja, kakšne? Ali take iz cunj ali žive? Če so punčke iz cunj, vendar ne morejo hoditi v šolo, če so pa žive, niso Tvoje punčke-igračke, ampak bržkone Tvoje sestrice. Torej le bolj premisli in preudari, kadar mi boš spet kaj o svojih punčkah pisala in nikdar ne meči vseh v en kos: živih in takih iz cunj. Veš, Te bom imel sicer na sumu, da nisi Ti tista, za katero se izdajaš, marveč že stara, sivolasa mama.

Da rada poješ, je lepo in če imaš poleg tega še lep glas in posluh — Te punčka, ki ima nad Teboj svoje pisemce objavljeno, na moč lahko zaviha za ta redek božji dar!

Pozdravljena!

Količkov striček.

128.

Dragi striček!

Veš, striček, jaz sem bila bolna, a zdaj že spet hodim v šolo. Doma mi je bilo že kar dolgčas po šoli. Učim se rada in znam zdaj že vse čitati. V izpričevalu sem imela same petice.

Striček, ali si že kaj pobaral t. s. prednico, če sem jaz še pridna, kakor si zadnjice obljubil v pisemcu?

Tisoč pozdravkov od

Marije Grdina,
učenke I. razr. v Lichtenh. zavodu

Odgovor:

Draga Marica!

Ni nisem šel pobarat t. s. prednice, če si še pridna, nič, kajti tako zelo verujem, da si še pridna, da se mi zdi ta pot čisto nepotrebna in odveč. Ali vidiš zdaj, ali vidiš, koliko zapiranja imam do Tebe? Če se pa motim in si Ti zdaj vse prej kot pridna, mi pa to odkritosrčno povej, da ne bodo mogli otroci križem-kražem naše domovine reči, da jaz vsakemu kar koj na besedo vse verjamem. To bi bila od silne nerodna zadeva in bi se mi celo Požgančev oča smejal in mi škodoželjno strigil korenček, češ: »Šlek, šlek, striček neumni, Tebe že vsaka frklja lahko navleče, hoho...«

Lepo pozdravljena!

Količkov striček

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA

D. D. V LJUBLJANI (MIKLOŠIČEVA CESTA 10)

TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000—

PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Djakovo, Split.

Kapital in rezerve nad Din 16.000.000—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje
Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase slogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priloženo na znamka. Čekovni račun Ljubljana 10 349. Telefon štev. 2328

Dlačice na bradi itd.

Vas ženirajo, cenjene dame, Kvarijo Vam Vašo lepoto, eleganco in sramežljivost. »Venera« elektr. Vas reši v par sekundah — brez opasnosti, brez bolečin — vseh nepotrebnih dlak. Naročite se danes; ne bo Vam žal. Bočica 10 Din (predplačilo), na povzetje 18 Din, dve 28 Din, tri 38 Din, pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška ul. 10 a.

Jožef Žitert, zobotehnik, se je povrnil s potovanja in zopet posluje v Kamniku »pri Grogu«.

Dr. Med. Univ. Ilič - Rakovački BEOGRAD Rimska 6

zdravi uspešno z orig. Zeileis aparati.

Službe iščejo

Trgovski pomočnik 18 leten Primorec, išče službo kjerkoli v specij. steklarstvu in železnini. Gre tudi par mesecev brezplačno. - Naslov: Uprava v Mariboru.

Deklica pridna, poštena in dobra računarica, s 6 razr. osn. šole, se želi izučiti v trgovini, najraje na deželi. - Cenjene ponudbe pod »Takoj« na upravo »Slovenca« pod št. 1235.

Trgov. pomočnik mešane stroke 18 leten, priden in simpatičen — išče nameščenja. - Informacije pri J. C. Vegova 2, II, nadst., levo.

Perfektna kuharica išče mesta k boljši družini brez otrok. Nastop takoj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1372.

Lesni manipulant več nemščine, srbohrvaščine, deloma italijanščine, književodstva, slov. in nemške stenografije in strojenisja, išče službo. - Ponudbe na upravo lista v Mariboru pod »Takoj« ali pozneje.

Hlapca h konjem išče Hotel Strukelj.

Gospod finega značaja za nemško konverzacijo se išče k srednješolcu za popoldanske ure in sprehode. Ponudbe pod »Schöne Aussprache« na upr. »Slov.«

Učenec zdrav, močan, priden in pošten, ki ima res veselje učiti se trgovine z meš. blagom, če mogoče vsaj z 2 meš. šolama, starost 16—17 let, se sprejme in poslati ponudbe na Anton Hraščeli, trgovec, Sv. Lenart, Slov. gorice.

Delavec ki zna plesti žimo, se takoj sprejme. Pismeno ali osebno naj se vpraša pri V. Ludaš — Zagreb, Ilica 100.

Trajna eksistenca Veliko podjetje išče za takojšen nastop abiturienta sred. šole iz boljš. rodbine, kot uradniško moč, najraje začelnika. - Istotam se sprejme dipl. inženir, stavb. ali strojne stroke. Prednost imajo oni, ki obvladajo poleg slovenščine tudi nemščino. - Ponudbe pod »Trajna eksistenca« na upravo »Slovenca«.

Uprava posestva Botinec pri Zagrebu išče oženjen.

kravarja z dobrimi spričevali. - Ponudbe je poslati v Zagreb, Savska cesta 102.

MAJER

z ženo brez otrok, dobi stalno mesto na posestvu blizu Celja. Vprašati je pri Hühnerbein — Celje, Kralja Petra cesta 31.

Iščemo potnika ki bi bil pripravljen zastopati poleg drugih tudi naše predmete pri mesarjih in klobasarjih. Firma in predmeti so že več let dobro uvedeni. Kolekcije ni treba nositi s seboj. Reflektiramo na potnika, ki obišče po možnosti mesečno vso Slovenijo in Medijunje. Ponudbe poslati na Publicitas, Zagreb, Ilica 9, pod št. 25759

Služba cerkvenika in organista se razpisuje v št. Jakobu ob Savi. Prednost imajo rokodelci. Rok do 20. februarja t. l. Zup. urad št. Jakob o. S.

Trgovska pomočnica dobra moč — se takoj sprejme v večjo spece. rijsko trgovino. Ponudbe je poslati na upravo tega lista pod šifro »Pomočnica« št. 1355.

Ženitbe Fant želi poročiti gospodično z dežele, staro 18—27 let, vajeno vsakega dela, z vsaj 7000 Din gotovine. Ponudbe na upravo pod št. »1290«.

Zasluzek Ako hočete delati in z lahkimi domačimi obrt. na svojem domu zaslužiti 7 Din na uro — vstopite v našo drugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obisrna navodila pošljemo radevolje, ako je priložena znamka za odgovor — Zadruga Jugoslov. pletanja, Osijek.

Per'e do Din 35— naprei Pernice iz puha. volne in bombaža Kemično čiščenje perja Din 15— kg FEIN. ZAGREB. Zr niski trg 17

Mesarsk. pomočnika dobrega in poštenega takoj sprejem Josip Musar, Sv. Petra c. 61.

Dekle iz poštene hiše, delavno, od 28 let naprej, za pomoč v gospodinjstvu in trgovini, se sprejme; služba stalna, dobro plačilo. Ponudbe pod »Preskrbljena bodočnost« na podružnico »Slovenca« Maribor.

Natakarica marljiva in poštena, se sprejme v gostilno na podfejskem kolodvoru; znati mora slovensko in nemško. Vračati v trgovini usnja Ošlak, Maribor, Glavni trg 17.

Odpraviteljica z izpitom za pogodbeno pošto. Lepo, krščansko obnašanje, nekaj trgovske izobrazbe (enostavno knjigovodstvo). Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 1378.

Učenko za damsko krojaštvo sprejme modni atelje Fani Jager, Kolodvorska 28.

Samostojna kuharica katera se spozna tudi na dijetu, dobi takoj ali za poznejše mesto pri obitelji treh oseb poleg sobarice. Reflektira se samo na pridno in zanesljivo moč z večletnimi spričevali. Ponudbe pod šifro »Dobra in trajna služba« na upravo »Slov.«

Šivilja za perilo sprejme gospodične dnevno in večerno v pouk. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 1366.

Kuharico starejšo, ki zna fino kuhati, se išče za takoj. - Ponudbe na upravo Slovenca pod »Poštena kuharica«.

Služba cerkvenika in organista se razpisuje v št. Jakobu ob Savi. Prednost imajo rokodelci. Rok do 20. februarja t. l. Zup. urad št. Jakob o. S.

Trgovska pomočnica dobra moč — se takoj sprejme v večjo spece. rijsko trgovino. Ponudbe je poslati na upravo tega lista pod šifro »Pomočnica« št. 1355.

Ženitbe

Fant želi poročiti gospodično z dežele, staro 18—27 let, vajeno vsakega dela, z vsaj 7000 Din gotovine. Ponudbe na upravo pod št. »1290«.

Zasluzek

Ako hočete delati in z lahkimi domačimi obrt. na svojem domu zaslužiti 7 Din na uro — vstopite v našo drugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obisrna navodila pošljemo radevolje, ako je priložena znamka za odgovor — Zadruga Jugoslov. pletanja, Osijek.

1000 Din tedensko zaslužite z obiskovanjem v Vašem kraju. Znamko za odgovor. — Tovarna Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307.

Trgovski agenti Zopet nov prodajni šlager. Uporabljivost istega je brezmejna. Ta predmet resnično prekaša pričakovanje publike. - Nameravamo povečati naše prodajno področje tudi v Sloveniji ter iščemo zanesljive sodelavce. Kakšen poklic imate, ne igra nobene vloge. Poprečnemu prodajalcu je lahkota iztržiti dnevno 20 komadov. Med našimi odjemalci so zastopani vsi sloji, od trgovca do delavca. - Razpošiljalnica »Schapira«, Miklošičeva cesta 14.

Pouk

Čamernikova šolska šola Ljubljana, Durajska c. 36 (dugo-avto) Prva oblast. koncesionirana Prospekti zastop. Pišite pon!

Gospod ki bi dijaka v petlin glasovirju še izpopolnil, se išče za nekaj popold. ur na teden. - Ponudbe pod »Izobrazba 19« na upravo »Slovenca«.

Krojači, šivilje! Agilnim šiviljam in krojačem z lepim vedenjem, ki se želijo izobraziti v krojenju in obvežanju s strankami, se nudi možnost, da nastopijo kot krojiteljci oziroma krojiteljice. - Za nečivilje lahek sistem krojenja. Ponudbe na Strokovno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19. - Nov tečaj 9. februarja.

Objave

Odpomoč Vašim skrbem v osebnih, gospodarskih, denarnih zadevah nudi: Posvetovalnica »Marstan«, Maribor, Koroska 10. Vpisnina 10 Din (tri znamke).

Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje na dan 12. t. m. ob 11 javno ustmeno dražbo za oddajo žaganja v zakup za leto 1931. Podrobne informacije se dobe v ekonomatu Tobačne tovarne.

Izjava.

Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za dolgo. ve, ki bi jih naredil moj mož Franc Herle. Loka, št. 25, pošta Mengeš. Antonija Herle.

Stanovanja

Stanovanje 2 sobi, kuhinja, predsoba in druge pritlikline, se odda. Savlje 71, Ježica

Sobo s štedilnikom in shrambo v novi hiši oddam s 1. marcem. Naslov v upr. pod št. 1016.

Dve osebi se sprejmeta na hrano in stanovanje. Maribor, Maritična ulica 10.

Mebilirana soba s separatnim vhodom se odda takoj. Vprašati: Maribor, Kolodvorska 3/1, vrata št. 6.

Mlad zakonski par brez otrok išče dvosobno odnosno enosobno stanovanje v mestu ali okolici za takoj ali s 1. marcem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Solneno« št. 1371.

Soba s posebnim vhodom se odda v Podjurski ul. 19.

Enosobno stanovanje s pritliklinami ugodno oddam. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1362.

Mlad zakonski par išče primerno stanovanje dveh sob s pritliklinami, najraje v severnem delu mesta za 1. april. Ponudbe z navedbo cene upr. »Slovenca« pod št. 1341.

Stanovanje z delavnico ozir. skladiščem se odda s 1. marcem na glavnem trgu v Kranju, pripravno za malo obrt, kakor: trgovino z zelenjavo, čevljarja ali kaj sličnega. Vpraša in ogleda se pri lastniku Franc Majdič, Kranj.

Enosobno stanovanje mansardno, elektrika in vodovod, se odda. Magdalenska ul. 59, Maribor.

Vnajem

Trgovina dobro vpeljana s prodajo živil, blizu centra, s stanovanjem takoj oddam. Za prejem 4—5000 Din. Naslov v oglaš. oddelku »Slovenca« pod št. 1285.

Hotel, restavracijo ali pension v zamej. v najem s 1. aprilom ali majem. Grem pa tudi kot družabnik. - Ponudbe na upravo lista pod št. 1293.

Hiša, katera vsebuje tri sobe, kuhinjo s pritliklinami ter vrtom, se odda v najem. - Poizve se pri županu Oražmu, Moste.

Posrestva

Stavbne prihranke znatne dosežete, če vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25-L.

Proda se lepo stavbišče v bližini kolodvora Vižmarje-Sent Vid, na jako prometnem kraju. Pojavnila se dobe v restavraciji pri kolodv.

Malo hišico z nekaj zemlje, kupim. - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 1292.

Posestvo

obstoječe iz 1½ orala vinograde, 3 orala gozda in 1½ orala sadonosnika, lepa zidana hiša, s slamo krita, zraven potoka, poceni naprodaj. - Izve se pri Francu in Alojziju Keršič, posestnika na Sp. Polskavi, železn. postaja Pradereško.

ROLETE
SPECIJALNA TVRKA
ROLET
ZAHTEVAJTE CENIK
VSEH VRST MEDOKENSKIH
ZAVES
I. BERNIK
LJUBLJANA-LINHARTOVA 16

Prodaj posestvo hiša, kovačnica, vrt itd., pripravno za vsako obrt. Leopold Pustisek, Zdole pri Krškem št. 33.

Gostilničarji in mesarji, pozor! Enonadstropno hišo z dobro vpeljano gostilno, mesarijo in vsem inventarjem in posvetom prodam pod ugodnimi pogoji. Natančnejša pojasnila daje Štancer, Braslovče.

Hišo zidano, krito z opeko, ter sadnim vrtom, prodam. - Ivan Popit, Drenov grič 21, p. Vrhnika.

2 lepi stavbni parceli naprodaj na periferiji Ljubljane. Poizve se: Gostilna Kovač, Dravice 58.

Stavbna parcela v lepi suhi legi, prostorna, ob cesti v Ljubljani, blizu artil. vojašnice — ugodno naprodaj. Vprašanja na upravo »Slovenca« pod značko: »Realiteta«.

Hišo z gostilno pri Ljubljani prodam. - Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Prijetno«.

Enonadstropna hiša nova, s 4 stanovanji, na prometnem kraju, 10 minut od Kranja se prodaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Lasten dom« št. 804.

Hiša 3 sobe, kuhinja, 2 svinjaka, lopa, velik vrt in pašnik, blizu postaje in cerkve, tik Nov. mesta, naprodaj. - Naslov pove uprava lista pod št. 1334.

Enodružinsko vilo prodam na Mirju. Naslov v upravi pod št. 1333.

Novozidana hiša dveh sob, kuhinje, gospodarskim poslopjem, lastnim studencem in velikim vrtom se prodaja. Pobrežje, Stanko Vrazova ul. 24, pri Mariboru.

GREJTE MNOGO
»ako ne čitate redno«
SLOVENCA

Klavrje planine, harmonije strokovnaško popravlja in najčistejšje uglašuje. Tovarna klavirjev R. Warbnek, Ljubljana, Gregorčičeva 5.

Čudežni Balzam

Iz hvaležnosti, ker ste poslali res izberno zdravilo proti kurjim očesom. Vam prilagam 20 Din za dva lončka, ki jih bom podaril svojemu prijatelju. Spoštovanjem: Josip Pucelj, Grad Dob. p. št. Rupert, Mekronog. - Rešite se tudi Vi: kurjih očes, bradavice, trde kože, bul itd. Zahtevatelj povsod samo: Radio Balzam. Lonček 10 Din (predplačilo). Povzetje 18 Din, dva 28 Din, tri 28 Din, pošlje: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.

RADI POZNE SEZIJE ZELO ZNIŽANE CENE ZA SLEDEČE VRSTE BLAGA:

FLANELE, BARHENTI i. t. d. za perilo, pijame, obleke od Din 12—
BARZUNI modni, tiskani od Din 36—
DAMSKO VOLNENO za plašče in obleke od Din 65—
ZA MOSKE SUKNJE kratke in dolge od Din 95—
SPORTNO za moške obleke od Din 70—
KANGARNI ZA MOSKE OBLEKE, garantirano čista volna od Din 140—

VKLJUB NIZKIM CENAM PRIZNANO DOBRO BLAČO IN VELIKA IZBIRA PRI NOVAKU - LJUBLJANA KONGRESNI TRG 15 - NASPROTI NUNSKO CERKVE

Tvrška M. OGRIZEK, trgovina galanterije, modnih pletenin in ročnih del
v Kranju, Savsko predmestje 21, je otvorila
v poslopiju hotela „Stara Pošta“ v Kranju **podružnico**
katera se priporoča cenj. občinstvu za nadaljno naklonjenost

Pianino

dober glas, ceno napredaj. - Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 1368.

Dvoje harmonik

v dobrem stanju prodam, ena na 3 vrste, ena na 4 vrste. - Andrej Lombar, Zgor. Šiška 200.

Klavirje in pianine

prodajam po najnižjih cenah, tudi na obroč. - Zima, Wolfova ul. št. 10, I. nadstr.

Vse vrste kakor tudi kromat. klavirje, harmonike, najbojni kupite prav po ugodni ceni pri izdelovalcu harmonik

Franc Kucler

postaja Drenov grič pri Vrhniki
priporočena najboljša domača izdelovalnica

Prodamo

Dva autobusa

znamke Fiat in Škoda, dobro ohranjeni, prodam. Auto prometna družba v Ljutomeru.

Drva

odpadki od parketov odana v vsaki količini parna žaga Lavrencić & Ko. Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenskimi kolesarstvom.

Prodajo se

dobro ohranjeni mizarški stroji z vso potrebno transmisijo. - Ogleda se pri Andreju Kregar, tvornica pohištva, št. Vid. Vižmarje 59.

Puhasto perje

čisto čobano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto bele gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštne povzetu. L. BROZOVIC - Zagreb, Illica 82. Kemična čistilnica perja

Pisalni stroji

„Adler“, „Courier“ in „Mignon“, se poceni prodajo. Pojasnila pri Ivanu Kovačič, Maribor, Koroska cesta št. 10.

Razne zaboje

od tobačnih izdelkov, kakor tudi druge, stalno in po nizki ceni napredaj pri Josipu Langeršek v Marenbergu.

Remington

pisalni stroj, malo rabljen, ceno napredaj. Iva Kokali, Gradišče 11/L.

Šivalni stroj

lep, za pogrezni, se poceni prodaja. Pred školiho št. 21, III. nadstr., levo.

Apno la

belo, z lesom žgano, nudimo v predseziji globoko pod dnevno ceno. Apne-niki Polzela.

LOVRO VIDIC

instalacija vodovodov in centralne kurjave

Kranj

Delavski dom

Mivko in gramoz

čisti, savski in poljubno sejan dobavljam po železnici večjo množino ali posamezne vagone. Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 1382.

Otroška postelja

velike komplet, postelje, kredence, omare in drugo pohištvo napredaj. - Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 1284.

Pozor, gg. seminaristi

Prodajam skoraj popolnoma novo salonsko suknjo za 370 Din. Vzrok prodaje: premahna. Poizve se pri upravi „Slovenca“ pod št. 1244.

Proda se hrast

primer, za mesarski čok. Poizve se: Sv. Petra cesta št. 47.

Šivalne stroje

vseh najboljših znamk kupite veliko ceneje kot povsod drugod v trgovini M. Plevel, Preska, pošta Medvode. Istotam kupite najceneje tudi kolesa, gramofone in ure.

Finega sena

večjo množino, se prodaja. Cena po dogovoru. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 1348.

Krava

s štiri tedne starim teletom, prav dobra molznica, se prodaja. - Naslov v upravi „Slov.“ št. 1347.

Novi pletilni stroji

10/100, 8/80, krožni, napredaj. - Kosmos, Ljubljana, Poštni predal 307.

Nov pisalni stroj

ugodno napredaj. - Kosmos, Ljubljana - Poštni predal 307.

3 cevni radio

z zvočnikom, poceni prodam. - Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 1339.

Prodamol

Bilard (Seifert) poceni. - Poizve se pri podružnici „Slovenca“ v Trbovljah.

Lep trgovski lokal

2 prostora, 3 izložbe, klet, se prodaja vsled bolezni, ki je obstoječo znano in vpeljeno delikateso z večletno pogodbo. Naslov v upravi „Slovenca“ pod št. 1240.

Obrt

Modroce

zgornje, iz močnega blaga 240 Din. Mreže, otomane, divane, fotelje, kupite najceneje pri Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16, pri „Levu“.

Foto Holynski

ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami. Ljubljana, Dunajska c. 6. Podružnica: Moste.

Avgust Kobilca,

tapetnik in dekorater, Ljubljana, Dunajska c. 25. Vhod Dvořakova 3. dvorišče, se priporoča za specialna tapetniška dela

»Javor«

lesna industrija v Logatcu ima svoj lokal za pohištvo tudi v Ljubljani v novi palači Vojkove zavarovalnice.

Elektro
inštalacije
naprave in
aparate
izvršuje in
popravlja
dipl. tehn.
Tone
Poljšak
Ljubljana
Aleksandrova 5

Gramofone

šivalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravljajo najboljši specialni mehaniki delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14, nasproti Narod. doma

Zastore

postelji, pregrinjala, perilo in monogramne veže mehan. umetno in ročno Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj, Entlanje meter 25 par. - »Breda« robci kom. 2 D.

Mlad nženir

stavnine in strojne stroke, Slovenec, iz dobre rodbine, se išče za veliko zavarovalno družbo. Po temeljiti izobrazbi v zavarovalni stroki stalno življenjsko nameščenje. Ponudbe s curriculum vitae na Jugosl. Rudolf Mosse A. G., Zagreb, Jelačićev trg 5 - pod »108«.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko primate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije - Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Tapetniki in sedlarji
ter sorodni obrtniki

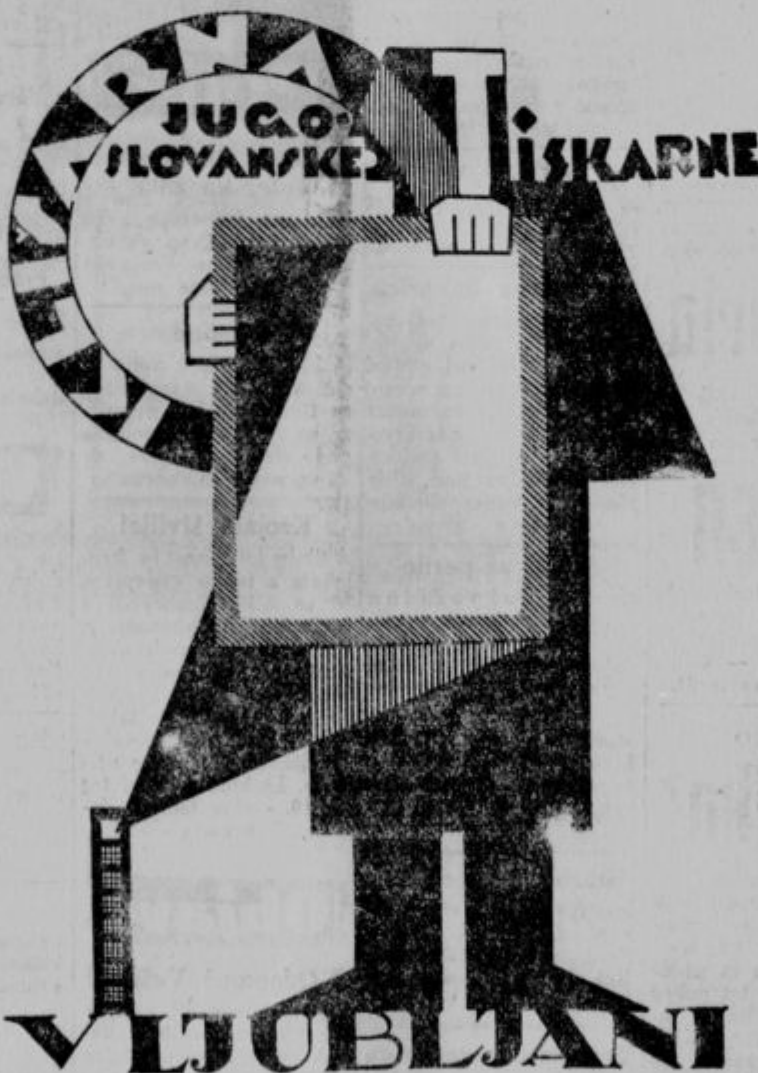
ali že imate stroj?

ne?!!

Narocite ga takoj pri

I. Jugosl. izdelovalnici strojev
za čupanje žime, volne i. t. d.

FRANC SIMON
VRHNIKA

Pšenično moko

najboljših mlinov
nudi največje veletrgovine
tito in mlevskih izdelkov
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.

POSTELJNE
ODEJE

ročno delo, na debelo, le za trgovce, priporoča - **M. GAJSEK, MARIBOR**, Glavni trg 1. Zahtevajte cenik!

Krušno

moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri **A. & M. ZORMAN** Ljubljana, Stari trg št. 32

Karbid

na drobno in na debelo »SODAD«
Istočno društvo za proizvodnjo kisika
rastvorenog acetilena. - Zagreb, Kraljeve Marije 23. Telefon 21-97.

Pohišstvo

Spalnice

iz trdega in mehkega lesa, kakor tudi razno drugo pohištvo za opremo stanovanj. Vam nudimo po najnižjih konkurenčnih cenah **MATIJA ANDLOVIC** strojno mizarstvo - Komenskega ulica 34. Ljubljana. - Vabim na ogled brezobvezno.

**TUDI
ZA VAS**

Je izredne važnosti, da stalno zasledujete gospodarska in druga poročila v dnevniku »Slovenec« in pregledate tudi njegov oglasni del. Trgovcu in obrtniku, pa tudi poljedelcu je najboljši svetovalec »Slovenec«. Naroča se pri upravi v Ljubljani ali pri njenih podružnicah in zastopstvih

Trgovina Marija Rogelj

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 26, priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga, izdelanih plaščev, oblek, predpasnikov za odrasle in otroke, damsko in moško perilo fino in navadno. Naše geslo: »Majhen zaslužek, tem večji promet!«

Pomaranče, limone

italjanskega in španskega izvora in zelenjave, vedno sveže prvovrstno blago nudim

Celestina Glavnik, Ljubljana

Pogačarjev trg 1

Tvrška uvaža že skozi dolgo vrsto let blago direktno od producenta ter lahko postreže svoje odjemalce vedno z najboljšim blagom po najnižjih dnevnih cenah. V zalogi ima vedno veliko izbiri blaga vseh vrst in kakovosti. Pri večjem odjemu specialne cene. Vsa inozemska in domača zelenjava vsak dan sveža in v največji izbiri.

Zahtevajte cenike!

Naznanilo otvoritve!

Slavnemu občinstvu si usojam v ljubečo naznaniti, da sem otvoril v Zeleni jami, Tovarniška ulica, svojo podružnico vsakovrstnega mesa in mesnih izdelkov. V zalogi bom imel že priznano vedno sveže in prvovrstno blago po najnižji ceni. Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Karol Štrukelj, mesarija, Vodmat 9, Moste

I. SLANOVIC

SPLOŠNO KLJUČAVNICARSTVO, LJUBLJANA
GAJEVA ULICA ŠTEV. 2.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Specijelno za delikatesna in slaščičarska namizna in izložbena stojala iz medenine ali železno poniklovana.

Mesto šoferja

z večletno šofersko in mehaniško prakso razpisuje Mestni celjski autobus. Prošnje z natančnim popisom dosedanje službe in vsemi potrebnimi dokumenti je vlagati do dne 15. februarja 1931 na »Autobus mesta Celja«.

Vsem, ki so mojo ljubo soprogo, gospo

Marijo Saveršnik

spremili na njeni zadnji, ter vsem darovalcem cvetja, izreklam srčno zahvalo. Posebno se zahvaljujem prečastiti duhovščini, v prvi vrsti g. p. Pavlu. Dalje se zahvaljujem gg. pevcev ter godbi »Omladina« za gniljive žalostinke.

Globoko žalujoči soproga
Franc Saveršnik.

Naš srčno dobri papa

Valentin Kozelj

ravnatelj bivše finančne deželne blagajne v pokoju

je danes 7. februarja 1931 po kratkem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere mirno umrl.

Pogreb bo v ponedeljek dne 9. februarja ob 1/3 popoldne od doma žalosti. Pred školiho 21, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. februarja 1931.

Marija Kozelj, soproga. Irma Biber, Marta Armič, Milan, Magda, Vladko, Erna, Marjan, otroci. Alfred Biber, Slavko Armič, zeta, in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, sestra, teta in svakinja, gospa

Marija Kuralt

soproga posestnika iz Volavč pri Novem mestu

dne 7. februarja po daljšem, mukepolnem trpljenju, prevedena s svetimi zakramenti za umirajoče bogu vdano umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek dne 9. februarja 1931 ob 2 popoldne izpred mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. februarja 1931.

Ivan Kuralt, soproga.

Mici, Franc, Ivan, Roman, Matko, Franciška, Helena, Anica, Jerica, otroci in ostali sorodniki.

Štiri knjige na leto in še vsak mesec leposlovno revijo

V svrhu naročila je današnji številki „Slovenca“ priložena naročilnica.

Vljudno Vas vabimo, da se naročite na naše redne publikacije, ki izidejo v l. 1930-31 in sicer:

1. Selma Lagerlöf: Gösta Berling, roman.

Izšel je v decembru 1930. Prevajalec Rudolf Kresal. S tem romanom si je pisateljica na mah pridobila svetovno slavo, postala je članica švedske akademije znanosti in umetnosti, in podeljena ji je bila tudi znamenita Noblova nagrada. Ta roman je preveden skoro v vse svetovne jezike, samo v Nemčiji je dosegel milijonske naklade. Pri nas bo v kratkem razprodan. — (Okoli 416 strani.)

2. Maurice Baring: Daphne Adeane, roman.

Izide v začetku marca 1931. Prevajalec dr. Stanko Leben. Ta mladi angleški romanopisec je šele po vojni stopil pred javnost s svojim pisateljskim delom. Svetovna kritika ga šteje med najboljše pripovednike novega časa. Daphne Adeane je mrtva junakinja istoimenskega romana, ki s spominom še vedno obvladuje usodo svojega moža, romanopisca, ki jo je oboževal, in usodo njenih prijateljev. Po svojem opisovanju londonske družbe spominja ta roman nekoliko na Galsworthyja. (Obsega 350 str.)

3. Liam O'Flaherty: Noč po izdaji, roman.

Izide v začetku junija 1931. Prevajalec Oton Župančič. Tudi ta irski pisatelj se je pojavil v književnem svetu šele v zadnjem desetletju. Kritika ga imenuje najznačilnejšega predstavnika mlade irske literature. „The Informer“ („Izdajalec“ „Noč po izdaji“) je eno izmed njegovih zadnjih del. Dejanje se godi v mračnih krajih Dublina in se odigra celo med večerom in naslednjim jutrom. Glavni junak je bivši policijski agent, član tajne revolucionarne organizacije, ki pa zaradi lakote izda svoje tovariše. Dogodki in junakova duševnost so podani s silo, ki je lasna samo velikim ustvarjalcem. — (Okoli 300 strani.)

4. Jack London: Dolina meseca, roman.

Izide v začetku decembra 1931. Prevajalec Vladimir Levstik. O Jacku Londonu nam ni treba še posebej pripovedovati. Njegovo ime je tudi pri nas že tako poznano in priljubljeno, da bo gotovo vsakdo z veseljem vzel na znanje, da mu naša založba nudi enega njegovih najlepših romanov. „Dolina meseca“, je roman vere v življenje in optimizma. Obenem je to eno njegovih najboljšejših del. — (Okoli 450 strani.)

5. Revija: „Modra ptica“,

ki jo tudi letos pošiljamo naročnikom na naše redne knjige brezplačno.

Cene:

Vse te štiri ogromne, krasno opremljene knjige, izbrane iz najboljše svetovne literature, nudimo naročnikom po skrajno nizkih cenah; letna naročnina znaša:

Din 180⁻ za knjige v mehko vezane z originalnim ovitkom,

Din 240⁻ za knjige v platno vezane z originalnim ovitkom in kaseto,

Din 300⁻ za knjige v polusnje vezane z originalnim ovitkom in kaseto.

To naročnino lahko plačuje naročnik tudi mesečno po Din 15⁻, 20⁻ in 25⁻. Enkratno pristopnino plača naročnik ob pristopu.

Založba

MODRA PTICA

Ljubljana